

ORE I MEXÛ GA MATEU ÜMATÜXÛ

Ngechuchu ja Cristuarü oxigü ga
nuxcümaügüxüchiga
(Lc 3.23-38)

1 ¹Nhaã nixĩ ga Ngechuchu ja
Cristuarü oxigü ga nuxcümaxüügüxü.

Rü jematanüwa rü Dawí nixĩ ga wüxi,
rü Abráũ nixĩ ga to.

² Abráũ nixĩ ga nanatü ga Isaqui.
Rü Isaqui nixĩ ga nanatü ga Jacú.
Rü Jacú nixĩ ga nanatü ga Judá rü
naëneëgü.

³ Rü Judá nixĩ ga nanatü ga Peré rü
Cherá. Rü Tamá ngínegü nixĩ ga
jema taxre.

Rü Peré nixĩ ga nanatü ga Eróũ.
Rü Eróũ nixĩ ga nanatü ga Aráũ.

⁴ Rü Aráũ nixĩ ga nanatü ga
Aminadá.

Rü Aminadá nixĩ ga nanatü ga
Nasu.

Rü Nasu nixĩ ga nanatü ga
Charamú.

⁵ Rü Charamú nixĩ ga nanatü ga Buá
rü Raábe ijixĩ ga naë.

Rü Buá nixĩ ga nanatü ga Obedi, rü
Ruti ijixĩ ga naë.

Rü Obedi nixĩ ga nanatü ga Jesé.

⁶ Rü Jesé nixĩ ga nanatü ga ãëxgacü
ga Dawí.

Rü ãëxgacü ga Dawí nixĩ ga nanatü
ga Charumáũ. Rü Bechabé ga
Uría namaxchirex ixícü ijixĩ ga
naë ga Charumáũ.

⁷ Rü Charumáũ nixĩ ga nanatü ga
Rubuáũ.

Rü Rubuáũ nixĩ ga nanatü ga Abía.

Rü Abía nixĩ ga nanatü ga Achá.

⁸ Rü Achá nixĩ ga nanatü ga Jochapá.
Rü Jochapá nixĩ ga nanatü ga
Juráũ.

Rü Juráũ nixĩ ga nanatü ga Uchía.

⁹ Rü Uchía nixĩ ga nanatü ga Jotáũ.

Rü Jotáũ nixĩ ga nanatü ga Acá.

Rü Acá nixĩ ga nanatü ga Echequía.

¹⁰ Rü Echequía nixĩ ga nanatü ga
Manaché.

Rü Manaché nixĩ ga nanatü ga Amú.

Rü Amú nixĩ ga nanatü ga Jochía.

¹¹ Rü Jochía nixĩ ga nanatü ga Jeconía
rü naëneëgü. Rü jexguma nixĩ ga
Babiróniãcũãx ga churaragü
Judéugüxü ñjauxüxü rü
Babiróniãñewa nagagüãxü.

¹² Rü jexguma Babiróniäwa
Judéugüxü nagagüguwena rü
Jeconía nixĩ ga nanatü ga
Charatía.

Rü Charatía nixĩ ga nanatü ga
Chorobabé.

¹³ Rũ Chorobabé nixĩ ga nanatũ ga Abiũdi.
Rũ Abiũdi nixĩ ga nanatũ ga Eriaquí.
Rũ Eriaquí nixĩ ga nanatũ ga Achó.

¹⁴ Rũ Achó nixĩ ga nanatũ ga Chadoqui.
Rũ Chadoqui nixĩ ga nanatũ ga Aquíu.
Rũ Aquíu nixĩ ga nanatũ ga Eriũdi.

¹⁵ Rũ Eriũdi nixĩ ga nanatũ ga Ereachá.
Rũ Ereachá nixĩ ga nanatũ ga Matáũ.
Rũ Matáũ nixĩ ga nanatũ ga Jacú.

¹⁶ Rũ Jacú nixĩ ga nanatũ ga Juche.
Rũ Juche nixĩ ga María ngĩte. Rũ María ijixĩ ga naẽ ja Ngechuchu ga Cristu ixĩcũ.

¹⁷Rũ jemaãcũ Abráũwa inaxũgũ ga jema Ngechucharũ oxigũ rũ 14 nixĩ nhũxmata Dawíwa nangu. Rũ to ga 14 inaxũgũ ga Dawíwa rũ nhũxmata Babiróniãcũãx ga churaragũ Judéugũxũ ãjauxũguwa nangu. Rũ to ga 14 inaxũgũ ga jexguma Judéugũxũ ãnajauxũguwena rũ nhũxmata Cristu buxguwa nangu.

Ngechuchu ja Cristuarũ buxchiga
(Lc 2.1-7)

¹⁸Rũ nhaãcũ nixĩ ga jexguma nabuxgu ga Ngechuchu. Rũ naẽ ga María rũ marũ Juchemaã ixãtechaũ. Notürũ naxũpa ga nũgũna na nangugũxũ rũ marũ Tupanaãẽ i Üünexũãrũ ãnuãxũ ixãxãcũ. ¹⁹Rũ Juche ga María ngĩtechaũ ixĩcũ rũ wũxi ga mecũ nixĩ. Rũ jemacax tama nanangoxẽechaũ ga jema na naxãxãcũxũ ga María. Rũ nagu narũxĩnũ ga bexmamare ngĩxũ na ãnatãxũ. ²⁰Rũ

jexguma jemagu ãnaxĩnũjane, rũ wũxi ga dauxũcũãx ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ, rũ nanegũwa naxcax nangox rũ namaã nidexa. Rũ nhanagürũ nüxũ: —Pa Juche Pa Dawítanũxũx, ãtãũ i ngĩxũ cuxoxũ i María na ngĩmaã cuxãmaxũ! Erũ Tupanaãẽ i Üünexũ ngĩxna ãnũxũgagu nixĩ i naxãxãcũxũ. ²¹—Rũ ngĩma tá ngĩxũ nangẽxma i wũxi i ngĩxãcũ, rũ cuma rũ tá Ngechuchugu cunaxũéga. Rũ ngẽma tá nixĩ i naéga, erũ nũma tá norũ pecadugũwa ãnananguxũxẽẽ i norũ duũxũgũ —nhanagürũ. ²²Rũ guxũma ga jema orearũ ngeruũ nüxũ ixuxũ rũ nangupetũ na janguxũcax ga Cori ga Tupanaãrũ ore ga nuxcũmaxũxũ ga norũ orearũ uruũ nüxũ ixuxũ ga nhaxũ:

²³“Rũ tá tawemacũ ngĩxũ ãnajarũtaxu i ngẽma nge i taguma jatũxũ cuãxcũ. Rũ tá najatũ. Rũ Emanué tá nixĩ i naéga. Rũ ngẽma naéga rũ ‘Tupana tamaã ãnarũxãũx’, nhaxũchiga nixĩ”, nhanagürũ. ²⁴Rũ jexguma pewa nãbaixãchigu ga Juche, rũ nanaxũ ga jema Tupanaãrũ orearũ ngeruũ ga dauxũcũãx namaã nüxũ ixuxũ. Rũ Maríamaã naxãmax. ²⁵Notürũ taguma ngĩxũ nacuãx nhũxmata nabu ga guma ngĩne. Rũ Ngechuchugu nanaxũéga.

**Ngechuchuxũ ãnajadaugũ ga jatũgũ
ga nüxũ cuãxũchigũxũ**

2 ¹Rũ Ngechuchu rũ Judéaanewa jexmane ga ããne ga Beréũgu nabu ga jexguma Erudi ãẽxgacũ ixĩxgu ga jema nachũãnewa. Rũ jexguma nixĩ ga ããne ga Jerucharéũwa nangugũxũ ga nhuxre ga jatũgũ ga nüxũ cuãxũchigũxũ

ga woramacuriwa ngúexũ ga jaxũwa ne ãxũ ga ùaxcü ne ùxũwa. ²Rü duũxũgũna nacagũe, rü nhanagürügü: —¿Ngextá nixĩ i nangẽxmaxũ ja jima Judéugiarũ ãẽxgacũ ja ngexwacax bucũ? Toma rü jéama tochiũãnewa nüxũ tadau ja norũ woramacuri rü ngẽmacax núma taxĩ na nüxũ tajarũcuaxũũgũxũcax —nhanagürügü. ³Rü jexguma jemachigaxũ nacuaxgu ga ãẽxgacũ ga Erudi rü poraãcü naxoegaãe. Rü guxũma ga duũxũgü ga Jerucharéũcũãxgü rü ta naxoegaãẽgü. ⁴Rü jexguma ga ãẽxgacũ ga Erudi rü naxcax nangema ga guxũma ga paigũarũ ãẽxgacũgü rü ngúexẽeruũgü ga ore ga mugũwa nguxẽetaegũxũ. Rü nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Ngexta nixĩ i nabuégaxũ ja Cristu? —nhanagürü. ⁵Rü nümagü nanangãxũgü, rü nhanagürügü: —Nuã Judéaanewa ngẽxmane ja ããne ja Beréũgu tá nixĩ i nabuxũ. Jerü nuxcũmaxũcü ga Tupanaãrũ orearũ uruũ rü nachiga nanaxũmatũ, rü nhanagürü ga jema ore:

⁶“Rü Beréũ ja ããne ja Judéaanewa ngẽxmane, rü jima rü tama wũxi ja ngexnerũũne ja ããnemare nixĩ, erũ nagu tá nabu i ngẽma ãẽxgacũ i taxũ i Cristu. Rü nüma tá nüxna nadau i guxũma i Tupanaãrũ duũxũgü i Judéugü”,

nhanagürü. ⁷Rü jexguma ga ãẽxgacũ ga Erudi rü bexma naxcax naca ga jema jatügü ga nüxũ cuaxũchigũxũ ga jaxũwa ne ãxũ. Rü nüxna naca ga țacũ rü ngunexũ na nangóxũ ga noxri ga guma woramacuri. ⁸Rü nhuxmachi ga Erudi

rü Beréũwa nanamugü ga jema jatügü. Rü nhanagürü nüxũ: —¿Rü ngẽma pexĩ rü meã naxcax pejadax i ngẽma õxhana. Rü ngẽxguma nüxũ ipejangauxgu rü chamaã nüxũ peixu na chama rü ta ngẽma chaxũxũcax, na nüxũ chajarũcuaxũũxũcax i ngẽma õxhana! —nhanagürü. ⁹Rü jexguma jema orepũ naxĩnũẽguwena, rü inaxĩãchi ga jema jatügü. Rü guma woramacuri ga noxri nüxũ nadaugũcü rü napexegu nixũchigü rü nhuxmata jema õxhana ga Ngechuchu ãjexmaxũẽtũwa nangu. Rü jéma najachaxãchi. ¹⁰Rü jexguma guma woramacurixũ nadaugũgu ga jema jatügü, rü poraãcü nataãẽgü. ¹¹Rü nichocu ga guma ã ga nawa najexmanewa ga õxhana ga Ngechuchu. Rü õxchanaxũ nadaugü, rü naẽ ga Maríaxũ rü ta nadaugü. Rü õxhana ga Ngechuchupexegu nacaxãpũxũgü, rü nüxũ nicuaxũũgü. Rü nhuxmachi najawãxna ga norũ baũxacũgü, rü õxchanana nanaxãmaregü ga uiru rü pumaragü ga paacaxũchixũ. ¹²Rü jemawena, ga jexguma napeejane ga jema jatügü, rü nanegũwa Tupana najaxucũxẽgü na tama Erudicax nawoeguxũcax. Rü jemacax noxtacũma to ga namagu naxĩãcũma nachĩũãnecax nawoegu.

Ejitanewa nabuxmũ

¹³Rü jexguma marũ ãjaxĩxguwena ga jema jatügü rü wũxi ga dauũcũãx ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ, rü nanegũwa Juchecax nangox, rü nhanagürü nüxũ: —¿Nabaixãchi rü írũda! ¿Rü ãpechoxũ i nuã namaã i õxhana i Ngechuchu rü

naê! ¡Rü Ejituanewa pexí! ¡Rü ngéma pengëxmagü nhuxmatáta chama cumaã nüxü chixu na nhuxgu tá cutaeguxü! Erü äëxgacü i Erudi rü õxchanacax tá nadau na jamáãxüçax —nhanagürü nüxü. ¹⁴Rü jexguma ga Juche rü nabaixächi rü ínarüda. Rü jexgumatama chütacü namaã inaxüächi ga õxchana ga Ngechuchu rü naê. Rü Ejituanewa naxí. ¹⁵Rü Ejituanewa najexmagü nhuxmata najux ga äëxgacü ga Erudi. Rü jemaäcü nangupetü na janguxüçax ga Tupanaärü ore ga nuxcümáxüçü ga norü orearü uruü nüxü ixuxü ga nhaxü:

“Naxçax changema ja Chaune rü Ejituanena chanataeguxëê”,
nhaxü ga jema ore.

**Erudi nanamu na tüxü naðaixüçax
ga õxchanagü**

¹⁶Rü jexguma ga äëxgacü ga Erudi nüxü cuaxgu ga to ga namagu na nawoeguxü ga jema jatügü ga nüxü cuaxüchigüxü ga jaxüwa ne íxü, rü poraäcü nanu. Rü Berëüwa nanamugü ga norü churaragü na guxü ga jema naãnewa tüxü naðaixüçax ga guxãma ga guxema õxchanagü ga i jatüxe ga jexwacax buexe rü nhuxmata taxre ga tauncü tüxü jexmagüxewa nangu. Jerü jema jatügü ga jaxüwa ne íxü rü marü nüxü nixugügü rü taxre ga tauncü nixí ga noxri na nangóxü ga guma woramacuri. ¹⁷Rü jemaäcü ningu ga ore ga nuxcümáxüçü ga Tupanaärü orearü uruü ga Jeremiã úmatüxü ga nhaxü:

¹⁸ “Rü Ramáwa nüxü taxínüë i wüxi i naga i poraäcü ngechaügaäcüma auxexü. Rü Raquera ijixí i ngíxäcügüçax

poraäcü auxcü. Rü taxuacüma ngíxü tataãëxëéëga, erü najue i ngíxäcügü”,

nhanagürü ga jema ore. ¹⁹Notürü jexguma marü najuxguwena ga äëxgacü ga Erudi, rü Ejituanewa rü wüxi ga dauxüçüçax ga Tupanaärü orearü ngeruü rü nanegüwa Juchecax nangox. Rü nhanagürü nüxü: ²⁰—Pa Juchex, ¡rürüda, rü pechiüãnecax namaã pewoegu i õxchana i Ngechuchu! Erü marü najue ga jema õxchanaxü imaxgüchaxüxü —nhanagürü. ²¹Rü jexguma ga Juche rü ínarüda rü nachüüãnecax namaã nataegu ga õxchana rü naê. ²²Notürü jexguma Juche nüxü cuächigagu na Aqueránu äëxgacüxü ingucuchixü nanatü ga Erudichicüü ga Judéaanewa, rü namuü ga Juche ga jema na naxüxü. Jerü wüxi ga dauxüçüçax ga Tupanaärü orearü ngeruü nanegüwa nanaxucüxë na tama jema Judéaanewa na naxüxüçax. Rü jemacax Gariréaanewa naxü. ²³Rü jexguma Gariréaanewa nangugügu, rü íãne ga Nacharétuwa naxí, rü jexma naxächüügü. Rü jemaäcü nangupetü na janguxüçax ga jema ore ga nuxcümáxüçüçü ga Tupanaärü orearü uruügü nüxü ixugüxü ga nhaxü: “Ngechuchu ja Cristu rü Nacharétuçüçaxmaã tá nanaxugü”,
nhaxü.

**Juáü ga baiüxëëruü nüxü nixu ga
Tupanaärü ore ga dauxchitawa ga
ngextá taxüema íxãpataxüwa**

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Ju 1.19-28)

3 ¹⁻²Rü jexguma Nacharétuwa najexmagu ga Ngechuchu, rü Juáü ga baiüxëëruü inanaxügü ga Tupanaärü

orexũ na jaxuxũ ga Judéaanewa ga dauxchitawa ngextá taxúema íxãpataxũwa. Rũ duũxũgũmaã nüxũ nixu rũ nhanagürü: —¡Nüxũ perüxoe i pecüma i chixexũ! Erü marü ningaica na perü äëxgacü na jĩixũ ja Tupana —nhanagürü. ³Rũ guma Juáũ ga baiũxëerüichiga nixĩ ga naxümatüãxũ ga nuxcümáxücü ga Tupanaärü orearü uruũ ga Ichaía ga jexguma nhaxgu:

“Rũ dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa tá nangëxma i wüxi i duũxũ i ngëma tagaãcü nhaxũ: ‘¡Pegü pemexëëx naxçax ja Cori! ¡Rũ naxçax ipejanawëxãchixëëx i perü maxũ!’”

nhaxũ. ⁴Rũ naxchiru ga Juáũ rü camerutãxanaxçax nixĩ, rü norü gojexũ rü naxçaxmünaxçax nixĩ. Rũ beruremaã rü munümaã naxãwemü. ⁵Rũ jéma Juáũxütawa inajarüxĩnũëgüxũ ga duũxũgü ga Jerucharéücüãx, rü duũxũgü ga guxũ ga Judéaanewa ne íxũ, rü duũxũgü ga natü ga Judáũärü ngaicamagu ächiüügüxũ. ⁶Rũ guxema duũxëgü ga nüxũ ixugüexe ga tũmaärü pecadugü, rü Juáũ rü tüxũ ínabaiũxëë ga natü ga Judáũwa. ⁷Notürü jexguma Juáũ nüxũ daxgu ga naxütawa na nangugüxũ ga muxüma ga äëxgacügü ga Parichéügü rü Chaduchéügü na ínabaiũxëëãxüçax, rü Juáũ nhanagürü nüxũ: —Pa Äxtapearü Duũxũgüx, çrũ texé pemaã nüxũ tixu na naxchaxwa peibuxmüxüçax i ngëma Tupanaärü pocu i äücümáxü i marü ingaicaxũ? ⁸—¡Rũ penaxwãxe na Tupana naxwãxexũãcüma pemaxëxũ na ngëmaãcü guxüma i duũxũgü nüxũ nadaugüxüçax na aixcuma marü nüxũ perüxoexũ i ngëma pecüma i

chixexũ! ⁹—Erü Tupanapëxewa rü taxuwama name na pegü peixuxũ na Abráütanüxũ i Judéugü peixigüxũ erü tama ngëmacax nixĩ ja Tupana i duũxũgüxũ najaxuxũ. Rũ pemaã nüxũ chixu rü ngëxguma Tupana naxwãxegu, rü tama nüxũ naguxcha na daa nutawa Abráütanüxũ nanguxüxëëxũ. ¹⁰—Rũ Tupanaärü juema rü marü ímemare na nadaxüxüçax i ngëma nanetügü i tama mexũ. Rũ guxüma i nanetügü i chixearü õóxũ rü tá nadaxũ, rü nhüxmachi tá ínagu —nhanagürü. ¹¹Rũ nhanagürü ta ga Juáũ: —Chama rü aixcuma dexãwamare pexũ íchabaiũxëë na togü i duũxũgü nüxũ cuáxüçax na aixcuma marü nüxũ perüxoexũ i pecüma i chixexũ. Notürü chaweama tá ínangu i to i Tupanaärü orearü uruũ. Rũ nüma tá pexütawa nanamu i Tupanaãë i üünexũ na naporaexëëãxũ i ngëma Tupanawe rüxixũ, rü nüma tá nanapocue i ngëma Tupanaxũ oexũ. Erü nüma rü poraãcü choxũ narüjexera na äëxgacü jĩixũ. Rũ chama rü napëxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chatuarü ngewaxüra chame. ¹²—Rũ nüma rü marü ínamemare na nhama i naãnewa jadexechiãxüçax i norü duũxũgü nhama wüxi i jatü trigu naátüna idexechixürü. Rũ ngëmaãcü tá najadexechi i ngëma noxrü ixigüxũ na naxütawa nangëxmagüxüçax, notürü ngëma tama noxrü ixigüxũ rü tá ínangu nawa ja jima üxü ja taguma ixoxüne —nhanagürü ga Juáũ.

Ngechucharü baiechiga
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³Rũ jexguma nixĩ ga Gariréaanewa ne naxüxũ ga Ngechuchu. Rũ

Juáúxútawa nanguxũ ga Judáũ ga natüwa, na Juáũ ínabaixẽxũçax. ¹⁴Rü noxri rü tama Ngechuchuxũ ínabaixẽẽchaũ ga Juáũ. Rü nhanagürü nüxũ: —Choxũ waxi nixĩ i namexũ na ícubaixẽẽxũ. ¿Rü nhuxácü i cuma i chauxútawa cuxũxũ na chama cuxũ íchabaixẽẽxũçax? —nhanagürü.

¹⁵Notürü ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —Name nixĩ i choxũ ícubaixẽẽ i nhuxmax. Erü name nixĩ i tanaxü i guxũma i ngẽma Tupana tüxũ muxũ —nhanagürü. Rü jexguma ga Juáũ rü: —Ngũ —nhanagürü. ¹⁶Rü jexguma marü Juáũ Ngechuchuxũ íbaixẽẽguwena, rü dexáwa ínaxũächigu ga Ngechuchu. Rü jexgumatama niwãxna ga dauxũguxũ ga naãne, rü Ngechuchu nüxũ nadau ga Tupanaãẽ i Üünexũ ga wüxi ga muxtucurũ na inagoxũ rü nüxna na nanguxũ. ¹⁷Rü dauxũwa inanaxü ga wüxi ga naga ga nhaxũ: —Daa nixĩ ja Chaune ja nüxũ changechaũxũchicü, rü poraãcü namaã chataãẽxũchicü —nhaxũ.

Ngechuchuxũ naxü ga Chataná

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

4 ¹Rü jemawena rü Tupanaãẽ i Üünexũ rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxüwa Ngechuchuxũ naga na jéma Chataná nüxũ üxũçax. ²Rü taguma nachibü ga 40 ga ngunexũ rü 40 ga chütaxũ. Rü jemawena rü nataija. ³Rü jexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuxútawa nangu, na nüxũ naxũxũçax. Rü nhanagürü nüxũ: —Ega aixcuma Tupana Nane cuixĩgu, ¡rü daa nutagüxũ namu na põuxũ nanguxũxũçax!

—nhanagürü ga Chataná. ⁴Notürü Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxũ rü nhanagürü:

“Tãuxútama põuxica nanamaxẽẽẽ i duũxũgü, notürü guxũma i ore i Tupana nüxũ ixuxũ nixĩ i duũxũgüxũ maxẽẽẽxũ”, nhanagürü. ⁵Rü jexguma ga ngoxo ga Chataná rü guma ñane ga üünene ga Jerucharéüwa nanaga. Rü tupauca ga taxũnetapexegu nanamunagü. ⁶Rü nhanagürü nüxũ: —Ega aixcuma Tupana Nane cuixĩgu, ¡rü nuã cugü rütáe! Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruũgü i dauxũcüãx na cuxna nadaugüxũçax. Rü naxmexmaã tá cuxũ nijauxgü na tama tacü rü nutagu cunguxũçax”, nhanagürü. ⁷Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü: —Rü Tupanaãrü ore i ümatüxũ rü nhanagürü ta:

“¡Tama name i nüxũ na cuxũxũ ja Cori ja curü Tupana!” nhanagürü. ⁸Rü jexguma wenaxãrü ga ngoxo ga Chataná rü wüxi ga maxpúne ga máxpüxüchinatapexewa nanaga. Rü jéma Ngechuchuxũ nanawex ga guxũma ga nachüãnegü na nhuxãcü jamexẽchixũ. ⁹Rü Chataná rü nhanagürü nüxũ: —Chama chi cuxna chanaxã i guxũma i nhaã cuxũ chawéxũ i ngëxguma chi chapexegu cucaxápüxügu rü choxũ cuicuaxüũgu —nhanagürü. ¹⁰Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —¡Choxna ixügachi, Pa Chatanáx! Erü Tupanaãrü ore i ümatüxũ rü nhanagürü:

“¡Nüxũ icuaxũ ja Cori ja curi
Tupana, rü jimaãxũicatama
napuracü!”

nhanagürü. ¹¹Rü jexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuna nixügachi. Rü Ngechuchuxütawa nangugü ga dauxũcũax ga Tupanaärü orearü ngeruügü. Rü Ngechuchuxũ narüngüxëegü rü nüxna nadaugü.

**Ngechuchu rü inanaxügü ga norü
puracü ga Gariréanewa**
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹²Rü jexguma Ngechuchu nüxũ ñügu ga na napocuxü ga Juáü ga baiüxëeruü, rü Gariréanewa naxü. ¹³Notürü tama ñäne ga Nacharétugu narüxãüx, rü ñäne ga Caparnáüwa naxü na jexma jaxächüxũcax. Rü guma ñäne rü naxtaxa ga Gariréacutiwa najexma ga Jeburáütanüxü rü Natarítanüxü ga duüxügü ixächüügüxüwa. ¹⁴Rü jema nangupetü na janguxũcax ga ore ga nuxcümamaxücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaía ümatüxü ga nhaxü: ¹⁵⁻¹⁶“Rü duüxügüçax tá nangox i wüxi i ngóonexëeruü i Jeburáüärü naänewa, rü Nataríarü naänewa, rü Judáüärü tocutüwa rü ngëma nama i taxtütüwa nadaxüwa, rü Gariréanewa i ngextá duüxügü i tama Judéugü ixügüxü ixächüügüxüwa. Rü ngëmaäcü i ngëma duüxügü ga noxri eänexüwa jexmagüxü, rü tá nüxü nadaugü i wüxi i taxü i ngóonexëeruü. Rü ngëma duüxügü ga noxri jutüüwa jexmagüxü rü tá nüxü nabaxi i ngëma ngóonexëeruü”,

nhanagürü ga jema Ichaíaarü ore. ¹⁷Rü jexgumaücüü nixü ga inaxügüaxü ga Ngechuchu ga nüxü na jaxuchigaxü ga norü ore ga nhaxü: —¡Nüxü perüxoe i pecüma i chixexü! Erü marü ningaica na perü äëxgacü na jüxü ja Tupana —nhaxü.

**Ngechuchu rü naxçax naca ga
ägümücü ga püchaetanüxü**
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸Rü jexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu jaxüxgu ga Ngechuchu, rü jéma nüxü nadau ga taxre ga jatü ga nügüeneegü ixügüxü. Rü wüxi rü Chimáü ga Pedrugu äégaxü nixü. Rü to rü Ádrégu äégaxü nixü. Rü nümagü rü ínapüchaegü, jerü woetama püchaetanüxü nixügü. ¹⁹Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —¡Chawe perüxi! Rü chorü puracüwa tá pexü chamugü na chauxütawa penagagüxũcax i duüxügü —nhanagürü. ²⁰Rü jexgumatama ga jema taxre, rü jéma nanataxgü ga norü püchagü. Rü Ngechuchuwe narüxü. ²¹Rü jéamaxüra naxü ga Ngechuchu, rü jéma nüxü nadau ga to ga taxre ga nügüeneegü. Rü Tiagu nixü ga wüxi, rü Juáü nixü ga to. Rü Zebedéu nanegü nixü ga nümagü. Rü nanatümaa wüxi ga nguewa najexmagü. Rü jéma ínanangáitagü ga norü püchagü. Rü Ngechuchu naxçax naca. ²²Rü jexgumatama jéma nguewa tüxü nataxgü ga nanatü. Rü Ngechuchuwe narüxü.

**Ngechuchu nanangüexëe ga
muxüma ga duüxügü**
(Lc 6.17-19)

²³Rü guxü ga Gariréanegu nixügüchigü ga Ngechuchu. Rü wüxichigü ga ñänewa, rü duüxügüarü

ngutaqexepataũwa ninguxẽtaechigũ.
Rũ duũxũgũmaã nũxũ nixuchiga ga ore
ga mexũ na nhuxácũ ãẽxgacũ jĩxũ ja
Tupana. Rũ guxũma ga duũxũgũ ga
jema idaaweexũ rũ nanameẽxẽẽ ga woo
nanhuxraũxũ ga norũ ãaawe nũxũ
jemaxũ, rũ naxçax nitaanegũ. ²⁴Rũ
Ngechuchuxũ nacuáchigagũ ga guxũma
ga duũxũgũ ga Síriaanecũãx. Rũ
naxũtawana nanagagũ ga nagũxũraũxũ ga
idaaweexũ. Rũ jematanũwa najexma ga
duũxũgũ ga ngúanemaã idaaweexũ, rũ
duũxũgũ ga poraãcũ naxũnewa
nangũxũ, rũ duũxũgũ ga ngoxo nawa
jemaxũ, rũ duũxũgũ ga óxwaãxgũxũ,
rũ duũxũgũ ga nawãixãchigũxũ. Rũ
Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga guxũma ga
jema. ²⁵Rũ Ngechuchuwe narũxĩ ga
muxũma ga duũxũgũ ga
Gariréaanecũãx, rũ
Decaporíchiuanecũãx rũ
Jerucharéucũãx, rũ Judéaanecũãx, rũ
natũ ga Judáũrũ tocutũcũãx.

**Ngechuchu rũ maxpũnewa nũxũ
nixu ga Tupanaãrũ ore**

5 ¹Rũ jexguma Ngechuchu nũxũ
daxgu ga jema muxũma ga
duũxũgũ, rũ wũxi ga maxpũnewa
ínaxũãchi namaã ga norũ ngúexũgũ. Rũ
jéma narũto, rũ norũ ngúexũgũ nũxũ
ínachomaẽguãchi.

Jíxema taãẽgũxechiga

(Lc 6.20-23)

²Rũ inanaxũgũ ga Ngechuchu ga na
nangúexẽãxũ, rũ nhanagũrũ: ³—Tataãẽgũ
ja jíxema nũxũ icuãxãchitanũxẽ i tũmaãrũ
pecadu rũ nũxũ rũxoexe. Erũ
Tupanamexẽwa tangẽxmagũ, rũ Tupana rũ

marũ tũmaãrũ ãẽxgacũ nixĩ. ⁴—Tataãẽgũ
ja jíxema ngechaũgũxẽ, erũ Tupana tá
tũxũ nataãẽxẽẽ. ⁵—Tataãẽgũ ja jíxema
tama tũgũ rũjexeragũxẽ rũ meã irũxĩnũẽxẽ,
erũ tá tanajauxgũ i ngẽma naãne i Tupana
tũmamaã ixunetaxũ. ⁶—Tataãẽgũ ja
jíxema poraãcũ tũxũ nangũchaũxẽ na
Tupanapexewa meã tamaxẽxũ, erũ Tupana
tá tũxna nanaxã i ngẽma maxũ i mexũ i
naxçax tadaugũxũ. ⁷—Tataãẽgũ ja jíxema
togũ i duũxũgũ tũxũ ngechaũtũmũũgũxẽ,
erũ tũmagũ rũ tá ta Tupanaãxũ
tangechaũtũmũũgũ. ⁸—Tataãẽgũ ja jíxema
tama chixexũgũ rũxĩnũẽxẽ i tũmaãewa, erũ
jíxemagũ tá tixĩgũ ja Tupanaxũ daugũxẽ.
⁹—Tataãẽgũ ja jíxema togũarũ chogũruũ
ixĩgũxẽ, erũ Tupana rũ nanegũmaã tá tũxũ
naxu. ¹⁰—Tataãẽgũ ja jíxema togũ i
duũxũgũ tũmachi aiexe naxçax na Tupana
naxwaxexũãcũma meã tamaxẽxũ. Erũ
Tupanamexẽwa tangẽxmagũ, rũ Tupana rũ
marũ tũmaãrũ ãẽxgacũ nixĩ. ¹¹—Petaãẽgũ i
pema ega duũxũgũ tacũ pemaã ixugũegu,
rũ chixri pemaã namaxẽgu, rũ chaugagu
doramaã poraãcũ chixri pechiga
jadexagũgu. ¹²—Rũ petaãẽgũama rũ tama
pexoegaãẽgũ! Erũ dauxũgũxũ i naãnewa tá
penajauxgũ i wũxi i perũ ãmare i
mexẽchixũ. Rũ ngẽma nhuxma pexũ
ngupetũxũrũ nixĩ ga nũxũ nangupetũxũ
ga nuxcũmaxũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ
uruũgũ, jerũ ga duũxũgũ rũ nachĩ rũ ta
naxaie.

Jucũrarũũ rũ omũrũũ peixĩgũ i

nhama i naãnewa

(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³—Pema rũ nhama jucũrarũũ peixĩgũ
i nhama i naãnewa. Erũ jima jucũra rũ
õna na namexẽxũrũũ, rũ ngẽxgumarũũ

ta i pema rü nhama i naãnecũãx i duũxũgüarü mexẽerü peixĩgü. Notürü ngẽxguma chi nangeacagu ja jucüra, ¿rü tacüwa chi i namexũ i ngẽxgumax? Rü dücax, rü taxuwama name, rü ítanataxmare, rü ngẽma duũxũgü nawa nangagü. ¹⁴—Pema rü nhama i naãnecũãxãrü ngóonexẽerü peixĩgü. Rü wüxi ja ãne ja wüxi ja maxpũnewa ngẽxmane, rü taxuacüma inicux. ¹⁵—Rü taxúema wüxi i omüwa tanangixichi na wüxi i caichãütüügu na tajaxücuchixũcax. Notürü wüxi i omüwa tanangixichi na norü üchicaũgu tanaxünagüxũcax, na ngẽma tüxũ nabaxixũcax ja guxãma ja jíxema jima íwa ngẽxmagüxe. ¹⁶—Rü name nixĩ i duũxũgüpexewa na meã pemaxẽxũ. Erü ngẽmaãcü i pema rü omügürüü tá peinaĩgü. Rü ngẽmaãcü duũxũgü tá nüxũ nadaugü i ngẽma mexũ i pexüxũ, rü tá nüxũ nicuaxüügu ja Penatü ja dauxüwa ngẽxmacü.

**Ngechuchu nanangúexẽẽ
ga mugüchiga**

¹⁷—Tama name i nagu perüxĩnũe na núma chaxũxũ na ichajanaxoxẽẽxũcax i Tupanaãrü mugü ga Muísẽ ümatixũ, rü jema ore ga nuxcũmaxũgüxũ ga Tupanaãrü orearü uruügu namaã nguxẽetaegüxũ. Notürü núma chaxũ na meã chjanguxẽẽxũcax i ngẽma mugü, rü tama na ichajanaxoxẽẽxũcax. ¹⁸—Rü aixcuma pemaã nüxũ chixu, rü nhuxma taüta na nagüxũ i nhama i naãne rü ngẽma dauxüwa nüxũ idauxũ, rü taüta na janguxũ i guxũma i ngẽma mugüwa nüxũ jaxuxũ, rü taxucürüwama inajarüxo i ngẽma mugü, rü bai i

íraruwa. ¹⁹—Rü ngẽmacax ja jíxema tama naga ãnũxẽ i ngẽma mugü, rü woo wüxi i tacü i íraxũga tama taxĩnũgu rü duũxũgüxũ tangúexẽẽxgu na nümagü rü ta tama naga na naxĩnũẽxũcax, rü jíxema rü tá guxũãrü jexera wixweama tatax i ngextá Tupana ãẽxgacü íixĩxüwa. Notürü jíxema naga ãnũxẽ i Tupanaãrü mugü rü duũxũgüxũ ngúexẽẽxẽ na tũmagü rü ta naga taxĩnũẽxũcax, rü guxũpexewa tá taxü i ngextá Tupana ãẽxgacü íixĩxüwa. ²⁰—Rü pemaã nüxũ chixu, rü ngẽxguma tama Parichéugü rü ngúexẽerüügu i ore i mugüwa nguxẽetaegüxũãrü jexera meã pemaxẽgu, rü tagutáma Tupana ãẽxgacü íixĩxüwa peichocu.

**Ngechuchu nanangúexẽẽ
na tama namexũ na texé
tümaẽneẽmaã na nüxũ
(Lc 12.57-59)**

²¹—Pema rü marü nüxũ pexĩnũe ga Muíséarü ore ga nuxcũmaxũgüxũ ga duũxũgümaã nüxũ jaxuxũ ga nhaxũ: “¡Tãú i pemáetaxüü! Erü texé jamáetaxe rü tá tapocu”, nhaxũ. ²²—Notürü chama rü pemaã nüxũ chixu rü texé ja tümaẽneẽmaã nuxẽ, rü tá tapocu. Rü texé ja tacü tümaẽneẽmaã ixugüxe, rü ãẽxgacügüpexewa tá tüxũ nagagü na tüxũ napocuxũcax. Rü texé ja tümaẽneẽxũ ngoxo wogüxe, rü ãücũmaxüwa tangẽxma, erü ngürüãchi tá tapocu nagu ja jima üxü ja ngoxo nagu pocuene. ²³⁻²⁴—Rü ngẽxguma tupaucawa Tupanana cunaxãxgu i curü díeru, rü ngẽma nüxna cucuaxãchigu na tacücax cumaã nanuxũ i cueneẽ, ¡rü

ngêxma tupaucagutama naxü i ngêma curü ämare i Tupanana cuxäxchaüxü!
 ¡Rü cueneëxütawa naxü, rü namaã jamexëëxira i ngêma cuchi na naxaixü!
 Rü ngêmawena rü marü name i tupaucacax cutaegu na Tupanana cujaxãmarexüçax i curü diêru. ²⁵—Rü ngêxguma chi wüxie wüxi i ngetanüçax cuxü íxuaxügu, rü äëxgacüxütawa cuxü tagaxgu, rü name nixi i namawatama tüxü curüngüxmüxëë na tama äëxgacüpexewa cuxü tagaxüçax. Erü wüxicana na äëxgacüxütawa cünguxü, rü äëxgacü tá purichíagüna cuxü namu na cuxü napocuxüçax. ²⁶—Rü aixcuma cumaã nüxü chixu rü täüxütáma ngêma pocupataüwa ícunguxuchi nhüxmatáta ngixü cuxütanü i guxcü i ngêma diêru i nüxü ngixü cungetanücü. Rü name nixi i paxa Tupanana peca na pexü nüxü nangechaüxüçax i perü pecadugü na tama pexü napocuxüçax.

Ngechuchu namaã nangüexëëtae na tama namexü na wüxi i ngemaã chixexügu rüxínüxü

²⁷—Pema marü nüxü pexínüë ga Tupanaärü mu ga Muísé nuxcüma nüxü ixuxü ga nhaxü:

“¡Tama name i naí i ngemaã na icupexü!”

nhaxü. ²⁸—Notürü chama rü pemaã nüxü chixu, rü jixema texé ja wüxi i ngexü dawenüxë rü tüxü nangüchaüxë na ngímaã itapexü, rü Tupanapexewa rü marü chixexü ngímaã taxü i tümaãëwa. ²⁹—Rü ngêxguma chi jima curü tügünexëtü pecadu cuxü üxëëgu rü ¡noxtacüma najaxu rü jaxügu nanha! Erü narümemã nixi na jima cuxetüxicatama ijarütaxuxü na tama

guxü i cuxune ijarütaxuxüçax nagu ja jima üxü ja ngoxogü nagu pocuene. ³⁰—Rü ngêxguma chi jima curü tügünemexë pecadu cuxü üxëëgu, rü name nixi i noxtacüma ícnadae rü jaxügu cujanha. Erü narümemã nixi na jima cuxmexícatama ijarütaxuxü na tama guxü i cuxune ijarütaxuxüçax nagu ja jima üxü ja ngoxogü nagu pocuene. Rü ngêmaäcü ega woo pexü naguxchagu rü name nixi i nüxna peixígachi i guxüma i chixexü i nagu peijixchaüxü —nhanagürü.

Ngechuchu namaã nangüexëëtae na tama namexü na texé tümamaxü ítáxü

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Muísé rü üpa nüxü nixu rü jixema tümamaxü ítáxe, rü tanaxwaxe i ngixna tanaxã i wüxi i popera i nawa nüxü tixuxü na marü ngixü ítátáxü.

³²—Notürü chama rü pemaã nüxü chixu, rü ngêxguma wüxi ja jatü naxmaxü ítaxgu, rü chi tama naí ja jatümaã nangëãëxügagu jixügu, rü äücümaxüwa ngixü tangëxmaxëë erü ngêmaäcü ngürüächí pecadu ixü. Rü jixema ngímaã ämaxë i wüxi i nge i marü ngíte ngixü ítaxcü, rü tüma rü ta pecadu taxü.

Ngechuchu namaã nangüexëëtae ga unetachiga

³³Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Pema rü marü nüxü pexínüë ga Muíséarü ore ga nuxcümaxügüxü ga duüxügümaã nüxü jaxuxü ga nhaxü:

“Ngêxguma Tupanaégagu texémaã tãcüçax icuxunetagu, rü name

nixĩ i cujanguxẽẽ i ngẽma curũ uneta”, nhaxũ. ³⁴—Notürũ chama rü pemaã nüxũ chixu rü tama name i texéégagu rü exna tacüéégagu wüxi i duũxũmaã ipexuneta. Rũ tama name i dauxũguxũ i naãneéégagu ipexuneta, erũ ngẽma narũto ja Tupana. ³⁵—Rũ tama name i nhama i naãneéégagu ipexuneta, erũ Tupanaãrũ cuaixcutũchica nixĩ. Rũ tama name i Jerucharẽũéégagu ipexuneta, erũ Tupana ja guxũãrũ ãëxgaciãrũ iãne nixĩ. ³⁶—Rũ tama name i cugüéégagu icuxuneta, erũ woo wüxitama i cujae rü taxucürũwa cunaxũchicũũ na nachóxũcãx rü exna nawaxũxũcãx. ³⁷—Rũ ngẽmacãx rü ngẽxguma icuxunetagu rü narũmemaẽ nixĩ i: —Ngũ, tá chanaxũ —nhaperũgũ, rü exna: —Tãũxũtãma chanaxũ —nhaperũgũ. Erũ guxũma i to i ore i namaã icuxunetaxũ, rü ngoxo i Chatanãwa ne xũxũ nixĩ.

**Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na
nhuxãcü namexũ na namaã
ichopetũxũ i ngẽma duũxũgũ i
chixri tamaã maxẽxũ**

³⁸Rũ nhanagürũ ta ga Ngechuchu: —Pema rü marũ nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrũ mu ga Muísẽ nuxcũma nüxũ ixuxũ ga nhaxũ:

“Ngẽxguma texé wüxi i duũxũxũ icháixetũxẽẽgu, rü tũmaxëtũmaãtama tajangutanũxẽẽ. Rũ texé wüxi i duũxũxũ ibüepũtagu, rü tũmapũtamaãtama tajangutanũxẽẽ”, nhaxũ. ³⁹—Notürũ chama rü pemaã nüxũ chixu rü tama name i pegũtama ípexoxũ nüxna i duũxũ i chixecũmaxũ.

Rũ ngẽxguma texé cuxũ pechametũgu, rü marũ name i curũ tochametũ rü ta icunaxã na ngẽma rü ta cuxũ tapechametũxũcãx rü tama name na cuxũtanũxũ. ⁴⁰—Rũ ngẽxguma texé cuxũ íjaxuaxũchaũgu naxcãx i curũ dauxũchiru, rü name nixĩ i curũ dejuxũchiru rü ta noxtacũma tũxna cunaxã. ⁴¹—Rũ ngẽxguma texé cuxũ muxgu na wüxi i quirũmetrugu tacũ tũxũ cuingexũcãx, rü name nixĩ i taxre i quirũmetrugu tũxũ cujange. ⁴²—Rũ ngẽxguma texé curũ ngẽmaxũcãx cuxna cãxgu, rü name nixĩ i tũxna cunaxã. Rũ tama name na namaã cuxaũxũ i curũ ngẽmaxũgũ ega texé paxaãchi cuxna naxcãx cãxgu.

**Name nixĩ i nüxũ tangechaũ
i tórũ uwanũgũ**

⁴³Rũ nhanagürũ ta ga Ngechuchu: —Pema rü marũ nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrũ mu ga Muísẽ nuxcũma nüxũ ixuxũ ga nhaxũ:

“¡Nüxũ nangechaũ i cumücü, rü nachi naxai i curũ uwanũ!” nhaxũ. ⁴⁴—Notürũ chama rü pemaã nüxũ chixu rü: —¡Nüxũ pengechaũ i perũ uwanũgũ! ¡Rũ naxcãx pejumuxẽ i ngẽma duũxũgũ i chixri pemaã chopetũchaũxũ! ⁴⁵—Rũ ngẽxguma ngẽmaãcü pemaxẽgu rü aixcuma Penatũ ja dauxũgucũ nanegũ tá peixĩgũ. Erũ nüma rü inanabáixẽẽ ja üãxcũ naxcãx i mexũ i duũxũgũ rü chixexũ i duũxũgũ. Rũ nanapuxẽẽ naxcãx i duũxũgũ i meã maxẽxũ rü duũxũgũ i chixri maxẽxũ. ⁴⁶—Rũ ngẽxguma chi ngẽma duũxũgũ i pexũ ngechaũgũxũxũxĩcatama pengechaũgũgu, çrũ tacũ rü ãmare tá

Tupanaxūtawa pejauxgü naxçax i ngêma? Erü ngêma jatügü i Romaärü ãëxgacüçax dïeru ngixü ideetanüxüwa puracüexü rü ngëxgumarüü nanaxügü.

47—Rü ngëxguma chi peeneëgüxüxicatama perümoxëgu, rü maneca guxü i duüxügürüütama peixügü. Erü woo ngêma duüxügü i tama Tupanaxü cuaxgüxü, rü ngëxgumarüütama nanaxügü. 48—Rü ngêmacax name nixi na aixcuma meã ipeiwxgüxü ngêma Penatü ja Tupana meã na iwéxürüü.

**Ngechuchu rü norü ngúetanüxüxü
nangúexëë na nhuxãcü
mexü naxügüxü**

6 1Rü ngëxguma tacü rü mexü pexüxchaügu, rü name nixi i pexuãë na tama duüxügüpepexewa penaxüxü i ngêma na duüxügü pexü dauxüçax rü pexü jacuaxüüügüxüçax. Erü ngëxguma duüxügü pexü icuaxüüügüxüçax mexü pexüxgu, rü Penatü ja dauxügücü rü täxütáma ãmare pexna naxã. 2—Rü ngêmacax ngëxguma texëxü curüngüxëëchaügu, rü name nixi i tama poraãcü nüxü cuixuchiga i ngêma. Rü tama name i ngêma duüxügü i togüpepexewa meã maxënetaxürüü na cuixü. Erü nümagü rü norü me nixi i ngutaquexepataüguwa rü ãnemaüguwa nüxü nixuchiga ega tacü rü mexü naxügügu. Rü ngêmaãcü nanaxügü na togü meã nachiga idexagüxüçax. Notürü chama rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü ngêma na duüxügü nüxü icuaxüüügüxü nixi i norü ãmare, rü täxütáma nanajauxgü i to i ãmare i Tupanaxütawa. 3-4—Notürü

i cuma rü ngëxguma tacü tuxna cuxãxgu ja jíxema ngearü ngëmaxüãxgüxe, rü name nixi i taxúema cuxü dauãcüma na cunaxüxü i ngêma. Rü woo cumücüxüchi rü tama name i nüxü na nacuáxü i ngêma. Rü Cunatü ja dauxügücü ja nüxü daücü i ngêma cuxicatama cuxüxü, rü tá cuxna nanaxã i curü ãmare.

**Ngechuchu nanangúexëë
ga jumuxëchiga
(Lc 11.2-4)**

5—Rü ngëxguma pejumuxëgügu, rü tama name i ngêma duüxügü i togüpepexewa meã maxënetaxürüü peixügü. Erü nümagü rü ngëxguma najumuxëgügu, rü norü me nixi na chiãcü najumuxëgüxü i ngutaquexepataüguwa rü ãnemaüguwa na duüxügü nüxü na daugüxüçax. Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü ngêma na duüxügü nüxü daugüxüxicatama nixi i norü ãmare. 6—Notürü ngëxguma cujumuxëgu, rü name nixi i curü ucapugu cuxücu, rü cunawãxta i curü ãx, rü ngêma cujumuxë namaã ja Cunatü ja bexma cumaãxicatama ngéma ngëxmacü. Rü ngëxguma ja jima Cunatü ja Tupana ja nüxü daücü i ngêma cüãcü cuxüxü, rü nüma tá cuxna nanaxã i curü ãmare. 7—Rü tama name i notüçaxma cunamaãxëë i curü jumuxë naxürüü i ngêma duüxügü i tama Tupanaxü cuaxgüxü. Erü nümagü rü nagu narüxínüë rü ngêma na namaãxëëgüãxüçax i norü jumuxë rü Tupana tá nüxü naxínü. 8—Rü tama name i ngêma duüxügürüü peixügü, erü woo taüta naxçax ípecaxgu rü Penatü ja

Tupana rü marü nüxü nacuax na tacü pexü taxuxü. ⁹—Rü ngëmacax rü nhaäcü tá pejumuxëgü i pemax:

“Pa Tonatü ja Dauxügucüx, rü aixcuma üü necü cuixí i cumax. ¹⁰¡Rü núma naxü na torü äëxgacü cuiüxücax! Rü tanaxwaxe i curü ngüchaü na naxügüxü i duüxügü i nhama i naänewa ngëxgumarüü i dauxüguxü i naänewa na curü ngüchaü ínaxügüxü. ¹¹¡Rü toxna naxã i torü ðna i nhama i ngunexücax ixixü! ¹²¡Rü toxü nüxü nangechaü i torü chixexü i taxüxü ngëxgumarüü i toma rü tüxü nüxü na tangechaüxü rüü ja jíxema chixexü tomaä ügüxe! ¹³¡Tãü i tacü rü chixexü pexewa toxü cuwogüxü na tama nagu tajixücax! Notürü tanaxwaxe i toxna cudau na tama ngëma chixexü taxügüxücax. Erü cuma rü guxüguma guxüärü äëxgacü cuixí rü cuporaxüchi rü cumexëchi. Rü ngëmaäcü jüüxü”.

¹⁴—Rü ngëxguma pema nüxü nüxü pengechaügu i ngëma duüxügü i chixexü pemaä ügüxü, rü Penatü ja dauxügucü rü tá ta pexü nüxü nangechaü i perü pecadugü. ¹⁵—Notürü ngëxguma tama nüxü nüxü pengechaügu i ngëma duüxügü i chixexü pemaä ügüxü, rü Penatü ja dauxügucü rü tá ta täüxütama pexü nüxü nangechaü i perü pecadugü.

**Ngechuchu nanangüxëë
ga aurechiga**

¹⁶—Rü ngëxguma tama pechibüeäcuma Tupanaçax pexaureegu rü tama name i pegü

pengechaüchíwexëë naxrüü i ngëma duüxügü i togü pexewa meã maxënetaxü. Erü nümagü rü ngëmaäcü nanaxügü na togü nüxü na daugüxücax i ngëma na Tupanaçax naxaureexü. Rü aixcuma pemaä nüxü chixu rü ngëma na duüxügü nüxü daugüxüxícatama nixí i norü ämare. ¹⁷—Notürü ngëxguma cuma rü Tupanaçax cuxauregu rü name nixí i meã cugü cujauxchametü rü meã cugü curüxíxëeru. ¹⁸—Rü ngëmaäcü i togü i duüxügü rü täüxütama nüxü nacuaxgü na Tupanaçax cuxaurexü. Rü Cunatü ja bexma cumaä ngëma ngëxmacüxícatatama cuxü nadau, rü tá cuxna nanaxã i curü ämare naxçax i ngëma cuxüxü.

**Nhuxäcü tüxü nangëxma i torü
meruügü i dauxüguxü i naänewa
(Lc 12.33-34)**

¹⁹—Rü tama name i pegücax penanutaquexe i muxüma i perü meruügü i nhama i naänewa. Erü nhama i naänewa rü paxama nagux i perü ngëmaxügü, rü naweane rü paxama nanachixexëë, rü ngítaaxgüxü rü naxçax nangixgü. ²⁰—Rü narümemaë nixí i penamuxëë i perü merüü i dauxüguxü i naänewa. Erü ngëma rü täüxütama nagux, rü naweane rü täüxütama nanachixexëë, rü ngítaaxgüxü rü täüxütama naxçax nangixgü. ²¹—Erü ngextã íngëxmaxüwa i perü meruügü, rü ngëxma nixí iperüxínüxü.

**Taxüneärü omüchiga
(Lc 11.34-36)**

²²—Cuxetügü rü nhama wüxi i omürüü nixí i cuxunecaçax. Rü ngëxguma ngëma Tupana cuxü naxwaxexücaçax

cuḁaxgu, rü guxũma i curü maxũ rü name. ²³—Notürü ngẽxguma nhama i naãneãrü ngúchaũçax cuḁaxgu, rü guxũma i curü maxũ rü chixexũwa nangẽxma. Rü aixcuma nataxuma i eãnexũ i ngẽmaãrü jexera ixĩxũ i Tupanapexewa.

¿Texéçax tá cumaxũ,
Tupanacax
rü exna dĩerucax?
(Lc 11.34-36)

²⁴—Taxucürüwa wüxi i duũxũ rü nataxrearü coriãx. Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngẽma to rü tá nüxũ nangechaũ. Rü exna wüxicax rü tá meã napuracü, rü ngẽma to rü tá nüxũ naxo. Rü taxucürüwa Tupanacax pemaxẽ, ega perü dĩeruguama perüxinüẽgu.

Tupana rü naxácügüna nadau
(Lc 12.22-31)

²⁵—Rü ngẽmacax pemaã nüxũ chixu rü: ¡Táũ i pexoegaãẽgũxũ naxçax na çacü tá pengõxgũxũ rü çacü tá peixaxgũxũ, rü çacümaã tá na pexãxchirugũxũ! Erü perü maxũ rü õnaãrü jexera nixĩ, rü pexene rü naxchiruarü jexera nixĩ. ²⁶—¡Düçax penangugü i werigü i tama toegüchiréxũ, rü tama nanetüarü o ibuxgũxũ, rü ngepatagũxũ na ngexta namaã nanguxũgũxũçax i norü õna! Notürü Penatü ja dauxũgucü rü nanaxüwemü. Rü pema rü Tupanacax rü guxũma i werigüarü jexera peixĩgü. ²⁷—Rü taxuwama name na çacüçax pexoegaãẽgũxũ. Erü taxucürüwa ja wüxie i pema rü wüxi i ngoragu rü

ipenamãxãchixẽẽ i perü maxũ ega woo poraãcü naxçax pexoegaãẽgũgü.

²⁸—¿Rü tũxciũ pexoegaãẽgü naxçax i pexchiru? ¡Düçax penangugü i ngẽma putüragü i ngextámare jaexũ i tama puracüexũ, rü tama nügü üxchirugũxũ! ²⁹—Notürü pemaã nüxũ chixu rü woo guma ãẽxgacü ga Charumáũ ga na namexẽchixũ ga naxchiru, rü taguma wüxi ga putürachacurüũ namexẽchi.

³⁰—Rü ngẽxguma Tupana ngẽmaãcü nangaxãẽgu i ngẽma putüragü i nhuxma ngẽxmagũxũ notürü moxũ rü marü taxuxũ, rü jexera tá pexna nadau i pemax, Pa Jatügü i Tama Aixcuma Meã Jaxõgũxũx. ³¹—Rü ngẽmacax tama name i pexoegaãẽgü rü nhaperügügü: —¿Çacü tá tangõxgü? rü exna —¿çacü tá tixaxgü? rü exna —¿çacümaã tá taxãxchirugü? —nhaperügügü. ³²—Erü nhama i naãnecũãx i duũxũgü rü naxçax nadaugü i guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ. Notürü pema rü pexũ nangẽxma ja Penatü ja dauxũgucü ja nüẽchama nüxũ cuacü i pexũ na nataxuxũ i guxũma i ngẽma.

³³—Notürü narümemã nixĩ i Tupanacaxira pedaugü na ngẽma nüma pexũ nanaxwãxexũxira pexügũxũçax. Rü naẽtü tá pexna nanaxã i guxũma i çacü i pexũ taxuxũ. ³⁴—¡Táũ i naxçax pexoegaãẽgũxũ i ngẽma moxũ tá üpetũxũ! Erü ngẽma moxũãrü ngunexũ rü tá nüxũ nangẽxma i guxchaxũgü i namaã ínanguxũ. Erü wüxichigü i ngunexũ rü nüxũ nangẽxma i noxrütama guxchaxũgü, rü ngẽmacax tama name i moxũãrü guxchaxũgüçax pexoegaãẽgü i nhuxmax —nhanagürü.

**Tama name i togüarü
maxüxü tangugü**
(Lc 6.37-38, 41-42)

7¹Rü Ngechuchu rü nhanagürü ta:
—¡Táú i togüxü peixuxü na tama
Tupana pexna çaxüçax! ²—Erü
ngëxgumarüü na togüarü maxüxü na
pengugüxürüü, rü Tupana tá pexü
nangugü. Rü ngëxgumarüü na togümaã
penaxüxürüü, rü Tupana tá pemaã
nanaxü. ³—¡Rü tixcüü i nüxü
cudawenüxü i ngëma cueneëärü
üxaxetüxü i íraxü, ega chi tama naxçax
cuxoegaãëgu i ngëma cuxetüwatama
ngëxmaxü i naïpüta i taxü? ⁴—Rü
ngëxguma cuxetüwatama nangëxmagu i
wüxi i naïpüta i taxü ¿rü nhuxäcü i
cueneëxü cuchixewexü, rü nhácuxü
nüxü:

“¡Pa Chaueneëx, cuxü chanajauxchaü i
ngëma curü üxaxetüxü!” —nhácuxü?

⁵—Pa Duüxü i Meã Maxnetaxüx, rü name
nixi i cunajauxira i ngëma naïpüta i
cuxetüwatama ngëxmaxü, rü ngëmaäcü tá
mea nüxü cudau na cunajauxüçax i
ngëma cueneëärü üxaxetüxü. [Rü
ngëmacax name nixi i cuxira nüxü curüxo i
ngëma chixexü i taxü i cumatama cuxüxü,
rü ngëxguma tá cume na nüxü
curüngüxëëxüçax i cueneë na nüxü
naxoxüçax i ngëma chixexü i íraxü i
naxüxü.] ⁶—Rü tama name i Tupanaärü
ore i üünexümaã penachixewe i ngëma
duüxügü i chixecümagüxü i tama
jaxögüchaüxü, erü ngürüächü ngëmacax tá
pexü nimaxgü. Rü ngëxgumarüü tama
name i Tupanaärü oremaã penachixewe i
ngëma duüxügü i tama nüxü
cuaxgüchaüxü, erü tá ínanataxgü.

**Name nixi i tórü jumuxëwa Tupanana
naxçax taca rü naxçax tadaugü rü
îaxwa: Tu tu tu, nhatarügü**
(Lc 6.31, 11.9-13)

⁷—¡Tupanana naxçax peca! rü nüma
tá pexna nanaxã. ¡Rü Tupanaxütagu
naxçax pedau! rü tá nüxü ipejangau. ¡Rü
norü îaxwa: Tu tu tu, nhapegü! rü tá
pexçax najawãxna. ⁸—Erü guxãma ja
jixema naxçax íçaxe, rü tanajaxu. Rü
guxãma ja naxçax dauxe, rü nüxü
itajangau. Rü guxãma ja jixema îaxwa:
Tu tu tu, nhagüxe, rü tá tümacax
niwãxna. ⁹—Rü dücax i pemax, rü
ngëxguma chi wüxi i pexacü pexna
caxgu, rü ¿nhuxäcü chi wüxi ja nuta
nüxna pexãxü? ¹⁰—Rü ngëxguma chi
choxnicaç pexna nacaxgu rü ¿nhuxäcü
chi i äxtape nüxna penaxãxü? ¹¹—Rü
pema na pechixecümachiréxü rü nüxü
pecuax na mexü i ämare pexacügüna
pexãxü. Notürü Penatü ja dauxügücü rü
ngëma pema pexacügüna pexãxürü
jexera tá tüxna naxã ja jixema naxütawa
naxçax íçaxe. ¹²—Rü pemaã nüxü chixu,
rü ngëma pema penaxwaxexü i togü
pemaã na naxüxü, rü name nixi i pema
rü ta ngëmaäcütama namaã penaxü. Erü
ngëmaäcü tüxü namu i Tupanaärü ore
ga Muisë ümatüxü rü jema ore ga
nuxcümamaxügüxü ga Tupanaärü orearü
uruügü ümatüxü.

Îax i íraxüchiga
(Lc 13.24)

¹³—Name nixi i ngëma îax i
íraxüwaama peichocu. Erü ngëma îax i
juwa tüxü gaxü rü ngëma nama i juwa
daxü rü nata. Rü muxüchixüma i

duũxũgũ nagu naxĩ. ¹⁴—Notürü ngẽma nama i maxũwa nadaxũ rü ngẽma ãx i maxũcax nawa ixucuxũ rü naxĩra. Rü noxretama nixĩ i duũxũgũ i nüxũ ijangaugũxũ.

**Wüxi i nanetü rü norü owa
nixĩ i nüxũ icuáxũ**

(Lc 6.43-44)

¹⁵—Rü naxcax pexuãẽgũ i ngẽma dorataaxgũxũ i nügũ ixugünetaxũ na Tupanaãrũ orearũ uruũgũ jixĩgũxũ. Erü nümagũ rü petanũwa nangugũ, rü nügũ mexũ i duũxũgüneta nixĩgũxẽ. Notürü naãewa rü poraãcũ chixexũgu narüxĩnũ. ¹⁶—Rü pema rü nacümawa tá nüxũ pecuax i ngẽma duũxũgũ, ngẽxgumarũ i wüxichigũ i nanetügũ rü norü owa na nüxũ icuáxũrũ ngoxi name rü exna tama. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama uwagũ tajaxu. Rü wüxi i chuchuxũwa rü taxucürüwama ori i figu tajaxu. ¹⁷—Erü guxũma i nanetü i mexũ rü name i norü o. Rü guxũma i nanetü i chixexũ rü nachixe i norü o. ¹⁸—Rü wüxi i nanetü i mexũ rü taxucürüwama nachixe i norü o. Rü wüxi i nanetü i chixexũ rü taxucürüwama name i norü o. ¹⁹—Rü guxũma i nanetü i tama mexũ i norü o rü tajadaxũchi, rü nhüxmachi tajagu. ²⁰—Rü ngẽxgumarũ nacümawa tá nüxũ pecuax i ngẽma duũxũgũ i Tupanaãrũ orearũ uruũgüneta ixĩgũxũ.

**Tãxũtãma guxũma i
duũxũgũ nichocu i ngextã
Tupana ãẽxgacũ fixĩxũwa**

(Lc 13.25-27)

²¹—Rü tama guxũma i duũxũgũ i nügũ ixugũxũ na chorü duũxũgũ

jixĩgũxũ rü tá nichocu i ngextã Tupana ãẽxgacũ fixĩxũwa. Notürü jixema aixcuma Chaunatü ja dauxũgucüga ãnũxẽxĩcatãtama tixĩ ja ngẽma ichocuxe. ²²—Rü ngẽxguma ngẽma ngunexũ i naãneãrũ guxwa nanguxgu, rü muxũma i duũxũgũ rü choxũ tá nhanagürügũ: —Pa Corix, toma rü togü i duũxũgũmaã nüxũ tixu i curü ore, rü cuégagu ítanawoxũ i ngoxogũ, rü cuégagu tanaxü i muxũma i mexũ i taxũ i Tupanaãrũ poramaã taxixũ —nhanagürügũ tá choxũ. ²³—Notürü ngẽxguma rü tá nhacharügũ nüxũ: —Taguma chorü duũxũgũ peixĩgũ. ¡Rü choxna peixĩgachi i pema i chixexũ ügüe! —nhacharügũ tá.

**Jatü i Cristuga ãnũxũ rü jatü i
tama Cristuga ãnũxũchiga**

(Mr 1.22, Lc 6.47-49)

²⁴—Rü ngẽmacax ja jixema choxũ ãnũxẽ rü naxũxe i ngẽma chama tüxũ chamuxũ, rü wüxi ga jatü ga meã naãẽxũ cuácü ga nuta ga tacüetügu üpatacürüũ tixĩ. ²⁵—Rü pucü ga tacü ínangu, rü narübai ga taxtũ, rü nixũüchi ga wüxi ga poracü ga buanecü rü guma ígu nangu. Notürü guma ã rü tama niwãxtaũ jerü wüxi ga nutaéetügu naxũ. ²⁶—Notürü jixema choxũ ãnũxẽ rü tama naxũxe i ngẽma chama tüxũ chamuxũ, rü wüxi ga jatü ga tama naãẽxũ cuácü ga naxnücügumare üpatacürüũ tixĩ. ²⁷—Rü pucü ga tacü ínangu, rü narübai ga taxtũ, rü wüxi ga poracü ga buanecü nixũüchi rü nagu nangu ga guma ã. Rü niwãxtaũ, rü jexma najarüxo ga guxũma —nhanagürü ga Ngechuchu. ²⁸Rü jexguma jagüegagu ga Ngechuchu ga na

jadexaxũ, rü ga duũxũgü rü nabaixächiãëgü namaã ga norü nguxëetae. ²⁹Jerü nüma rü Tupanaãrü poramaã nanangúexëë, rü tama jema ngúexëeruũgü ga ore ga mugüwa nguxëetaegüxürüü nixĩ.

Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexüçax najataanexëë
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

8 ¹Rü jexguma guma maxpúnewa janaxüegu ga Ngechuchu, rü muxüma ga duũxũgü nawe narüxĩ. ²Rü Ngechuchuçax nixü ga wüxi ga jatü ga chaxünemaã idaawecü. Rü Ngechuchupexegu najacaxãpüxü, rü nhanagürü nüxü: —Pa Corix, ngëxguma chi cuma cunaxwaxegu, rü chi cuxü natauxcha na choxü curümexëëxü —nhanagürü. ³Rü jexguma ga Ngechuchu rü nüxü ningögü, rü nhanagürü nüxü: —Ngü, chanaxwaxe. ¡Rüme! —nhanagürü. Rü jexguma jema nhaxgu ga Ngechuchu, rü naxçax nitaane ga guma jatü ga na nachaxüneáxü. ⁴Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —¡Düçax, taxuxüütáma cuixu texémaã! ¡Notürü ngéma paixütawa naxü, rü cugü ijawex! ¡Rü nüxna naxã i ngéma ãmare ga Muísé tüxü muxü na duũxũgü nüxü cuáxüçax na curümexü! —nhanagürü.

Ngechuchu rü Romacüãx ga churaragüarü ãëxgacüarü duũxũxü narümemëë

(Lc 7.1-10)

⁵⁻⁶Rü Caparnáüwa naxü ga Ngechuchu. Rü jexguma jéma nanguxgu, rü wüxi ga churaragüarü

ãëxgacü ga capitáü ga Romacüãx rü Ngechuchuçax nixü. Rü Ngechuchuxü nacaxãxü, rü nhanagürü: —Pa Corix, chorü duũxü rü nanawãixächi. Rü ngürücarewa nangëxma i chapatawa, rü poraãcüxüchima ngúxü ninge —nhanagürü. ⁷Rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —Marü tá ngéma chaxü na naxçax chajataanexëëxüçax —nhanagürü. ⁸Notürü nüma ga capitáü nanangãxü, rü nhanagürü: —Pa Corix, chama rü taxuwama chame na chapatagu na cuxücuxüçax. Rü chanaxwaxe i curü orewaxicatama nüxü cuixu, rü tá naxçax nitaane i chorü duũxü. ⁹—Erü chama rü ta rü chorü ãëxgacümexëwa changëxma. Rü chaxmëxwa nangëxmagü ta i nhuxre i churaragü. Rü ngëxguma chanamuxgu i wüxi na ngextá naxüxüçax, rü ngéma naxü. Rü ngëxguma chaugüxütawa naxçax changemagu i to, rü chauxütawa nangu. Rü ngëxguma wüxi i chorü duũxũxü chamuxgu na tacü na naxüxüçax, rü choxü nanaxü —nhanagürü. ¹⁰Rü jexguma jemaxü naxínügu ga Ngechuchu rü nabaixächiãë. Rü nhanagürü nüxü ga jema duũxũgü ga nawe rüxixü: —Aixcuma pemaã nüxü chixu rü taxuüma i Judéugütanüwa nüxü ichajangau i wüxi i duũxü i nhaã jatürüü aixcuma jaxõxü. ¹¹—Rü chama rü pemaã nüxü chixu rü muxüchixü i duũxũgü rü guxüwama tá ne naxĩ, rü Tupana ãëxgacü íixixüwa tá nachibüe namaã ja tórü oxigü ja Abráü rü Isaqui, rü Jacú. ¹²—Notürü muxüma i Abráütanüxügü i Judéugü rü täxüütáma nichocu i ngextá Tupana ãëxgacü

fixixüwa. Rü eãnexüwa tá nawogü. Rü ngéma tá naxauxe, rü tá nixüxchapütägü —nhanagürü. ¹³Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü jema capitáüxü: —¡Cupatacax nataegu! Rü tá naxcax nitaane i curü duüxü, erü cujaxō na naxcax tá jataanaxü —nhanagürü. Rü jexgumatama naxcax nitaane ga jema capitáüärü duüxü.

**Ngechuchu rü Pedru
naxêcax najataanexêê**
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴Rü Pedrupatawa naxü ga Ngechuchu. Rü jéma ngixü nadau ga Pedru naxê ga ngürücaregu irüxãüxcü jerü ijaxaxüne. ¹⁵Rü Ngechuchu ngixmexgu ningōgü, rü jexgumatama igaxüxachi ga jema na jaxaxünexü. Rü fírüda ga ngímax. Rü nhüxmachi naxcax inamexêê ga òna.

**Ngechuchu rü muxüma ga
idaaweexüçax najataanexêê**
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶Rü jexguma marü janaxücuçauügu ga üaxcü, rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga muxüma ga duüxügü ga ngoxoãxgüxü. Rü wüxitama ga oremaã Ngechuchu ínanawoxü ga jema ngoxogü. Rü nanameëxêê ta ga guxüma ga jema togü ga idaaweexü. ¹⁷Rü jemaäcü Ngechuchu najanguxêê ga jema ore ga nuxcümáxüxü ga Tupanaärü oreatü urüü ga Ichaía nüxü ixuxü ga nhaxü:

“Rü nüma rü tüxü naporaexêê i ngëxguma ituraegu, rü tüxü narümeexêê i ngëxguma idaaweegu”,
nhaxü.

**Duüxügü ga Ngechuchuwe
rüxüxcháüxüchiga**
(Lc 9.57-62)

¹⁸Rü jexguma Ngechuchu nüxü daxgu ga muxüma ga duüxügü na nüxü íchomaëguächixü, rü norü ngüexügümaã nüxü nixu, rü nhanagürü: —¡Rü ngíxã, rü nextaxaarü tocutüwa taxí! —nhanagürü. ¹⁹Rü wüxi ga ngüexêêrüü ga ore ga mugüwa ngüxêetaexü, rü Ngechuchuçax nüxü, rü nhanagürü nüxü: —Pa Ngüexêêrüü Pa Ngechuchux, cuwe charüxüxcháü i ngextá cuma ícuxüxüwa —nhanagürü. ²⁰Rü Ngechuchu nanangãxü rü nhanagürü: —Ngowagü rü nüxü nangëxma i naxmaüügü, rü werigü rü nüxü nangëxma i naxchiãüügü. Notürü chama i Tupana Nane na duüxüxü chiüxü, rü nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxü —nhanagürü. ²¹Rü wüxi ga to ga norü ngüexü, rü nhanagürü nüxü: —Pa Corix, cuwe charüxüxcháü, notürü chanaxwaxe i chaunatü tüxü ichajataxira —nhanagürü. ²²Rü Ngechuchu nanangãxü, rü nhanagürü nüxü: —¡Noxtacüma chawe rüxü! Rü nüé i ngéma cutanüxü i tama jaxōgüxü íjataxgü i ngéma juexü —nhanagürü.

**Ngechuchu rü buanecüxü rü
juápexü ínajachaxächixêê**
(Mr 4.35-44; Lc 8.22-25)

²³Rü jexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga ngegu nixüe. Rü norü ngüexügü rü ta ínajaxümücügü, rü inaxíachi. ²⁴Rü ngürüächi nextaxaarü ngãxütügu nüxü naxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü.

Rü guma nguewa rü nijacuchichigü ga dexá. Notürü ga Ngechuchu rü nape. ²⁵Rü jexguma ga norü ngúexügü rü ínanabaixgügü, rü nhanagürügü nüxü: —Pa Corix, ¡toxü rüngüxêê, erü ngêmama itabaxügü! —nhanagürügü. ²⁶Rü Ngechuchu nanangãxü, rü nhanagürü nüxü: —Pa Duüxügü i Tama Aixcuma Jaxögüxüx, ¿tüxcüü pemuüê? —nhanagürü. Rü jexguma ga Ngechuchu rü ínarüda. Rü buanecü rü juãpena nachogü. Rü ínajachaxãchi ga buanecü, rü ínajarüxo ga juãpe, rü ínachaxanemare. ²⁷Rü nümagü ga norü ngúexügü rü nabaixãchiãêgü, rü nügümaã nhanagürügü: —¿Tãcü exna nixí i nhaã jatü rü ngêmacax aixrürüxü i buanecü rü juãpe rü naga naxínüêxü? —nhanagürügü.

Jatügü ga Gadaracüãx ga ngoxogü nawa jexmagüxü

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸Rü Ngechuchu rü norü ngúexügü rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadaraarü naãnewa. Rü jexguma jéma nangugügu, rü Ngechuchucax jéma nibuxmü ga taxre ga jatügü ga duüxêchíquexetanügu jarüxãuchigütãnünüxü. Rü jema taxre rü níngoxoãx, rü nidüraexüchi. Rü jemacax taxucürüwama texé jéma namawa taxüpetü. ²⁹Rü jema taxre rü aita naxüe, rü nhanagürügü: —¿Tüxcüü toxü nüã cujachixewe, Pa Ngechuchu ja Tupana Nane? ¿Exna nüã cuxü na toxü ícujawoxüxüçax taüta nawa nangujane na Tupana toxü pocuêxü? —nhanagürügü. ³⁰Rü jema nachicaarü ngaicamana nachibüe ga muxüma ga

cuchigü. ³¹Rü jema ngoxogü rü Ngechuchuxü nacãxügü, rü nhanagürügü: —Rü ngéxguma toxü ícuwoxügü, ¡rü ngêma cuchigügu toxü nachocuxêê! —nhanagürügü. ³²Rü jexguma ga Ngechuchu, rü nhanagürü nüxü: —Êcü, ¡ngéma pexí! —nhanagürü. Rü jexguma ga jema ngoxogü rü ínachoxü nawa ga jema taxre ga jatügü, rü jema cuchigügu najachocu. Rü nhüxmachi guxüma ga jema cuchigü rü ínaxüãchi, rü naxtaxacutüarü mãxpüxüwa najarüjuxgü, rü jexma naji. ³³—Rü jema cuchigüarü daruügü rü nabaixãchiãêgü, rü íãnecax nibuxmü. Rü jexguma íãnewa nangugügu, rü nüxü nixugügü ga guxüma ga jema ngupetüxü ga nhuxãcü naxcax na jataanegüxü ga jema taxre ga jatügü ga ngoxoãxgüxü. ³⁴—Rü jexguma ga guxüma ga jema íãnecüãx ga duüxügü, rü Ngechuchuxütawa naxí. Rü jexguma Ngechuchuxü nadaugügu, rü nüxü nacãxügü na ínaxüxüçax ga jema norü naãnewa.

Ngechuchu rü wüxi ga jatü ga nawãixãchicüçax najataanexêê

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

9 ¹Rü jexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga nguegu nixüe. Rü naxtaxaarü tocutüwa naxü, rü noxrütama íãnewa nangu. ²Rü jéma guma íãnewa rü duüxügü rü Ngechuchuxütawa nanangetaügü ga wüxi ga jatü ga nawãixãchicü. Rü jexguma Ngechuchu nüxü daxgu ga nhuxãcü aixcuma na jaxögüãxü ga jema duüxügü rü nhanagürü nüxü ga guma íãawecü: —¡Nataãê, Pa Chaunex! Erü

curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü —nhanagürü. ³Rü jéma najexma ga nhuxre ga ngúexêruüügü ga ore ga muguwa nguxêtaegüxü. Rü nümagü rü nügüãewa nhanagürügü: —¿Nhaã jatü rü tacü Tupanamaã nixugü? —nhanagürügü. ⁴Notürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuxama ga jema naãewa nagu naxinüëxü. Rü jemacax nhanagürü nüxü: —¿Tüxcüü chixexügu perüxinüë? ⁵—¿Tacü nixü i ngêma rütauxchamaëxü na namaã nüxü ixuxü ja daa nawãixächicü:

“Rü curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü”, rü exna:

“¡Inachi rü íxü!” nhagüxü nüxü?

⁶—Notürü i nhuxma rü tá pexü nüxü chadauxêe na Chaunatu ja Tupana núma choxü muxü na duüxügüaxü nüxü changechaüxüçax i norü pecadugü —nhanagürü. Rü jexguma rü nhanagürü nüxü ga guma nawãixächicü: —¡Inachi, rü najaxu i curü carüü, rü cupatawa naxü! —nhanagürü. ⁷—Rü jexgumatama ga guma nawãixächicü rü inachi, rü napatawa naxü. ⁸Rü jexguma jemaxü nadaugügu ga duüxügü, rü poraãcü namuüë. Rü Tupanaxü nicuaxüügü, rü nhanagürügü: —Moxê, Pa Tupanax, erü cunaporaxêe i nhaã jatü na ngêmaãcü mexü toxçax naxüxüçax —nhanagürügü.

Mateuçax naca ga Ngechuchu

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹Rü jexguma jéma inaxüächigu ga Ngechuchu, rü jéma nüxü nadau ga wüxi ga jatü ga Mateugu aëgaxü ga jéma rütoxü ga ngextá Romaãrü aëxgacüçax diëru ngixü ínajauxgüxüwa jerü woetama jemawa napuracü. Rü Ngechuchu rü

nhanagürü nüxü: —¡Chawe rüxü! —nhanagürü. Rü jexguma ga Mateu rü inachi, rü nawe narüxü. ¹⁰Rü Mateupatawa naxü ga Ngechuchu, rü jéma nachibü. Rü ínangugü ta ga muxüma ga togü ga duüxügü ga Romaãrü aëxgacüçax diëru ngixü jauxgüxüwa puracüexü, rü togü ga duüxügü ga taxüema nacünamaã taãgüxü. Rü jema duüxügü rü jéma mechawa narütogü namaã ga Ngechuchu rü norü ngüexügü. ¹¹Notürü jexguma jemaxü nadaugügu ga Parichégü, rü Ngechucharü ngüexügüna nacagü, rü nhanagürügü: —¿Nhuxäcü i perü ngüexêruü rü namaã nachibü i aëxgacüaruü duüxügü i diëruaruü jauxwa puracüexü, rü duüxügü i pecaduãxgüxü? —nhanagürügü. ¹²Rü jexguma jemaxü naxinügu ga Ngechuchu, rü nhanagürü nüxü ga Parichégü: —Ngêma poraexü rü tama nanaxwaxegü ja duturu, notürü ngêma idaaweexü nixü i naxwaxegüxü. ¹³—¡Rü ípeixü, rü nawa pengúe i Tupanaãrü ore i ümatixü i nhaxü:

“Chama rü tama chanaxwaxe i chaucçax pejamaç i carnerügü, notürü chanaxwaxe i togü pexü nangechaütümüügü”, nhaxü! Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Chama rü tama mexügüna na chaxuxüçax nixü i núma chaxüxü, notürü núma chaxü na nüxna chaxuxüçax i ngêma pecaduãxgüxü na ngêmaãcü nüxü naxoexüçax i nactümagü i chixexügü —nhanagürü.

Ngechuchuna nacagüe ga aurechiga

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴Rü jexguma ga Juáü ga baiüxêëruüãrü ngüexügü, rü

Ngechuchucax naxĩ, rü nüxna nacagüe, rü nhanagürügü: —Toma i Juáürü ngúexügü na tixígüxü rü nümagü i Parichéugü rü muëxpüxcüna tama tachibüe erü Tupanagu tarüxínüë. ¿Rü tüxcüü i curü ngúexügü rü tama toxrüü Tupanacax naxauregü? —nhanagürügü. ¹⁵Rü Ngechuchu nanangäxü rü nhanagürü: —¿Exna wüxi i ngígüarü petawa rü pexcax namexü na ngëma nüxna naxugüxü nangechaüëxü rü naxaureexü ega natanüwa nangëxmagu i ngëma jatü i ngexwacax ämaxü? Maneca tama nixĩ. Notürü wüxi i ngunexügu rü ngëma jatü i ngexwacax ämaxü rü tá namücüguna nixügachi. Rü ngëma ngunexügu tá nixĩ i aixcuma naxaureexü i namücügu. ¹⁶—Rü taxúema tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxü namaã i wüxi i natüchi i ngexwacaxüxü i taüta nanhaächimüxü. Erü ngëxguma najauxgu i ngëma naxchiru rü tá nügü ínanaxíraxächi i ngëma natüchi i ngexwacaxüxü, rü tá nanagauxëë i ngëma wexachiru. Rü noxriarü jexera tá nixĩ i na nagauxü. ¹⁷—Rü ngëxgumarüü ta rü taxúema ngexwacaxücü ja wüü rü nagu tajabacuchi i wüxi i naxchixü i marü ngauxü i naxchaxmünaxcax. Erü ngëxguma ngëmaäcü naxüxgu rü jima wüü ja ngexwacaxücü rü narüngu, rü tá najawäixëë i ngëma naxchixü i ngauxü i naxchaxmünaxcax. Rü ngëxma tá najarütaxu ja wüü rü ngëma naxchixü rü ta. Rü ngëmacax tanaxwaxe ja ngexwacaxücü ja wüü rü ngexwacaxüxü i naxchixügu tajabacuchi. Rü ngëmaäcü täüxütáma inajarütaxu. [Rü chorü ngüxëetae i ngexwacaxüxü rü

ngëxgumarüü ta nixĩ na taxucürüwama namaã nawüxigüxü i ngëma nuxcümáxüxü i pecümagü —nhanagürü ga Ngechuchu.]

**Jáiruxacüchiga rü jema nge ga
Ngechuchuchirugu ingögücüchiga**
(*Mr 5.21-43; Lc 8.40-56*)

¹⁸Rü jexguma jemaäcü ínanügüxëëtaejane ga Ngechuchu, rü naxütawa nangu ga wüxi ga äëxgacü ga Judéugüarü. Rü Ngechuchupexegu najacaxápüxü, rü nhanagürü nüxü: —Pa Corix, chauxacü rü ngexwacax iju. Notürü ngëxguma chi ngëma cuxüxgu rü ngixü cuingögügu, rü wena chixarü imaxü —nhanagürü. ¹⁹Rü inachi ga Ngechuchu, rü norü ngúexügümaã jema äëxgacüwe narüxü. ²⁰Rü jexguma jéma naxüjane ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecü ga 12 ga taunecü ägüechacü rü naweama ne ixü. Rü naxpechinüchirugu ijangögü. ²¹Jerü ngüma rü nagu irüxínü rü jexguma chi naxchiruxüxícatama jangögümaregu, rü chi ngíxcax nitaane. ²²Notürü nüma ga Ngechuchu rü nügü ínidau, rü ngixü nadau ga jema nge. Rü nhanagürü ngixü: —¡Nataãë, Pa Chauxacüx! Marü cuxcax nitaane, erü cujaxö —nhanagürü. Rü jexgumatama ngíxcax nitaane. ²³Rü jexguma jema äëxgacüpatawa nanguxgu ga Ngechuchu, rü nüxü nadau ga paxetatanüxü ga marü na ínamemaregüxü na ngixü íjataxgüxü ga jema bucü. Rü ga duüxügü rü nixáicha rü naxauxe. ²⁴Rü Ngechuchu nhanagürü nüxü ga jema duüxügü: —¡Ipechoxü i nuã! Erü ngëma bucü rü tama iju. Rü ipemare —nhanagürü. Notürü nümagü

ga duũxũgũ rü Ngechuchuxũ nacugüeama. ²⁵Rü jexguma Ngechuchu ínachoxũxẽẽxgu ga duũxũgũ, rü jema bucüarũ ucapugu naxücu. Rü ngĩxmẽxgu najajauxãchi, rü jexgumatama írũda ga ngĩmax. ²⁶Rü guxũwama ga jema naãnewa, rü duũxũgũ nüxũ nixuchigagũ ga jema Ngechuchu üxũ.

Ngechuchu naxçax najataanexẽẽ ga taxre ga jatü ga ingexetüxũ

²⁷Rü jexguma jéma ínaxũxgu ga Ngechuchu, rü taxre ga ngexetüxũ rü nawe nangẽgũ. Rü tagaãcü nhanagürügũ: —Pa Ngechuchux, Pa Dawítanüxũ, ¡cuxũ tangechaütümüügũ! —nhanagürügũ. ²⁸Rü jexguma Ngechuchu guma í ga nagu napexũnegu naxücuçgu, rü jema taxre ga ngexetüxũ rü naxçax naxĩ. Rü Ngechuchu nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Pejaxõgüxũ jĩxũ na chaporaxũ na pexũ charümeẽxẽẽxüçax? —nhanagürü. Rü nümagũ nanangãxũgũ, rü nhanagürügũ: —Ngũ, Pa Corix, tajaxõgũ —nhanagürügũ. ²⁹Rü jexguma ga Ngechuchu rü naxëtügũgu ningõgũ, rü nhanagürü nüxũ: —¡Cü pexçax jataane, erü pejaxõgũ! —nhanagürü. ³⁰Rü naxçax nitaanegũ. Rü Ngechuchu rü poraãcü najaxucyxẽgũ na taxüemaãma nüxũ na jaxugüxũçax ga jema nüxũ ngupetüxũ. ³¹Notürü jema taxre rü jexguma jéma ínachoxũgũ rü guxũwama ga jema naãnewa rü nüxũ nixugüeama ga jema Ngechuchu üxũ.

Ngechuchu rü naxçax najataanexẽẽ ga wüxi ga jatü ga tama idexacü

³²Rü jexguma jema taxre ga jatü íchoũxguwena, rü nhuxre ga duũxũgũ

rü Ngechuchuxũtawana nanagagũ ga wüxi ga jatü ga tama idexacü jerü ngoxo nawa najexma. ³³Rü Ngechuchu ínanataxüchi ga jema ngoxo. Rü jexgumatama inanaxügũ ga na jadexaxũ ga guma jatü. Rü nümagũ ga duũxũgũ rü naãxãchiãgũ. Rü nhanagürügũ: —Taguma nüxũ tadau i nuã tachiũãnewa i tacü i nhaãrüü ixĩxũ —nhanagürügũ. ³⁴Notürü ga Parichégũ rü nhanagürügũ: —Nhaã jatü rü ngoxogüarü ãẽxgacü i Chatanáãrü poramaã nixĩ i ínawoxũãxũ i ngoxogũ —nhanagürügũ.

Ngechuchuaxũ nangechaütümüügũ ga duũxũgũ

³⁵Rü jema naãnewa rü guxũnema ga ããnegũgũ rü ããnexãcügũgũ nixügüchigũ ga Ngechuchu. Rü wüxichigũ ga ããnewa, rü duũxũgüarü ngutaquexepataũwa ninguxẽẽtaechigũ. Rü duũxũgümaã nüxũ nixuchigũ ga ore ga mexũ na nhuxãcü ãẽxgacü na jĩxũ ja Tupana. Rü nanameẽxẽẽ ga duũxũgũ ga idaaweexũ. Rü woo nanhuxraũxũ ga norü ãaawe nüxũ jexmaxũ, rü nanameẽxẽẽ. ³⁶Rü jexguma Ngechuchu nüxũ ãaxgu ga jema muxüma ga duũxũgũ ga naxütawa ngugüxũ, rü nüxũ nangechaütümüügũ. Jerü carnerügũ ga ngearü daruũãxürüü nanaxĩãchiãgũ, rü tama nataãgũ. ³⁷Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ ga norü ngüexügũ: —Aixcuma pemaã nüxũ chixu rü nangẽxma i muxüchixũ i duũxũgũ i ímemaregüxũ na jaxõgüãxũ i Tupanaãrü ore. Notürü nanoxrexpüx i Tupanaãrü puracütanüxũ na namaã nüxũ jaxugüxüçax i ngẽma ore. ³⁸Rü

ngẽmacax name nixĩ i duũxũgũarũ jora ja Tupanana naxcax peca i perũ jumuxẽwa na jamugũãxũcax i norũ puracũtanũxũ i orearũ uruũgũ na ngẽma duũxũgũmaã nũxũ jaxugũxũcax i norũ ore i mexũ —nhanagũrũ ga Ngechuchu.

**Ngechuchu nanade ga 12 ga norũ
ngũexũgũ na toxnamana
namugũãxũcax**

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

10 ¹Rũ jexguma ga Ngechuchu, rũ jema 12 ga norũ ngũexũgũcax naca. Rũ nũxna naxãga rũ nanaporaexẽẽ na ãnawoxũãxũcax ga ngoxogũ rũ nameẽxẽãxũcax ga duũxũgũ ga ãdaaweexũ ga woo nanhuxraũxũ ga ãaawe nũxũ jemaxũ. ²Rũ nhaã nixĩ ga naẽgagũ ga jema 12 ga Ngechuchuarũ ngũexũgũ ga imugũxũ. Rũ natanũwa rũ Chimãũ ga Pedrugu ãẽgacũ nixĩ ga naẽru ixĩxũ. Rũ to nixĩ ga Pedrueneẽ ga ãdrẽ. Rũ to nixĩ ga Tiagu rũ to nixĩ ga Tiagueneẽ ga Juãũ. Rũ jema taxre rũ Zebedũ nanegũ nixĩgũ. ³Rũ togũ nixĩ ga Piripi, rũ Baturumẽũ, rũ Tumẽ, rũ Mateu ga Romaãrũ ãẽxgacũcax dẽruarũ jauxwa puracũchirẽcũ. Rũ togũ nixĩ ga Tiagu ga Arupẽu nane, rũ Tadẽu. ⁴Rũ to nixĩ ga Chimãũ ga iporaãẽcũcũ. Rũ to nixĩ ga Juda ga Icarĩotĩ ga jixcama bexma cũãcũ Ngechuchuxũ ãxuaũxũ.

**Ngechuchu rũ norũ ngũexũgũxũ
nimugũ na nũxũ janaxugũexũcax
ga norũ ore**

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵Rũ Ngechuchu najamugũ ga jema 12 ga norũ ngũexũgũ. Rũ nũxna naxãga, rũ

nhanagũrũ: —ĩTãũxũtãma natanũwa pexĩ i ngẽma duũxũgũ i tama Judẽgũ ixĩgũxũ! ĩRũ tãũxũtãma Chamãriacũãx i duũxũgũarũ ãnẽgũwa pexĩ! ⁶—Notũrũ chanaxwãxe i ngẽma Judẽgũ i carnerugũrũ ĩjarũtauxexũtanũwa pexĩ. ⁷—ĩRũ ngẽma natanũwa nũxũ pejarũxu na marũ jangaicaxũ ja Tupana na norũ ãẽxgacũ ĩĩxũ! ⁸—ĩRũ penameẽxẽx i ngẽma duũxũgũ i ãdaaweexũ! ĩRũ wena penamaxẽxẽx i ngẽma duũxũgũ i marũ juexũ! ĩRũ penameẽxẽx i ngẽma duũxũgũ i chaxũnemaã ãdaaweexũ! Rũ ngẽma duũxũgũ i ngoxogũ nawa ngẽmagũxũ ĩrũ nũxũ ĩpenawoxũx! Rũ tama name i penaxãtanũ ega texẽxũ perũmexẽxgu, erũ pema rũ pexũ nangetanũmare i ngẽma pora. ⁹⁻¹⁰—ĩRũ tãũxũtãma ĩpeingearũ dẽruãxgũ na perũ tacũcax petaxegũxũcax rũ bai i perũ chacu i perũ namawaũ! ĩRũ wũxitama i pexchiru ĩpeinge, rũ bai i perũ chapatu, rũ bai ja perũ caxũchigũxũ ja naĩxmenãxã ĩpeinge! Rũ pemaã nũxũ chixu rũ wũxi i puracũtanũxũ rũ name nixĩ i ngẽma duũxũ i nũxũ napuracũũxũtawa nachibũ. ¹¹—Rũ ngẽxguma wũxi ja ãnẽwa rũ exna wũxi ja ãnẽxãcũwa pengugũgu i pemax, ĩrũ naxcax pedãx i wũxi i duũxũ i mecũmaxũ! ĩRũ ngẽmaxũtagu perũcho nhũxmatãta ĩpexĩãchi i ngẽma ãnẽwa! ¹²—Rũ ngẽxguma jima ĩpatagu pechocugu, rũ meã tá nũxũ perũmoxẽgũ i ngẽma duũxũgũ i ngẽma ngẽmagũxũ rũ: “ĩTupana pexũ rũngũxẽx!” nhaperũgũgũ tá nũxũ. ¹³—Rũ ngẽxguma ngẽma duũxũgũ rũ meã pexũ najaxgu rũ Tupana tá nũxũ narũngũxẽẽ. Notũrũ

ngêxguma tama meã pexũ najauxgu i napatawa rü nhaperügügu tá nüxũ:

“Marü name i toxnamana taxĩ”, nhaperügügu tá. ¹⁴—Rü ngêxguma wüxi ja iwa rü exna wüxi ja iãnewa duũxügü tama meã pexũ jauxgügu rü tama nüxũ naxĩnüechaügu i perü ore, ¡rü ípechoxũ! Rü ngêxguma ípechoxügü, ¡rü meã pegü ipepagücutü i perü üxaxücutü, na ngêmawa nüxũ nacuxgüxüçax na chixexũ na naxügüxü i ngêma duũxügü! ¹⁵—Rü aixcuma pemaã nüxũ chixu rü ngêma ngunexũ i nagu nagúxü i naãne, rü Chodomacüãx rü Gomoracüãx i duũxügüarü jexera Tupana tá nanapocue i ngêma duũxügü i tama meã pexũ jauxgüxü.

Guxchaxügü i tá ngupetüxü

¹⁶—Düçax, ãücümawüwa pexü chamügü, ngêxgumarüü i carnerügüxü aigütanüwa imugüxüüü. ¡Rü ngêmacax penaxwaxe i äxtapegürüü pexuãëgü, notürü muxtucugürüü taxuüma i chixexũ pexügü! ¹⁷—¡Rü pegüna pedaugü! Erü duũxügü rü tá pexü ínajauxũ, rü ãëxgacügüxütawa tá pexü nagagü na pexü napocuexüçax. Rü ngutaqexepataügügu tá pexü niçuaixgü. ¹⁸—Rü chaugagu tá ãëxgacügü ja tacügüpexewa pexü nagagü. Rü ngêmaãcü tá chauchigagu peidexagü napexewa i ngêma ãëxgacügü rü napexewa i ngêma duũxügü i tama Judéugü ixügüxü. ¹⁹—Notürü ngêxguma

ãëxgacügüpexewa pexü nagagügu na pexü napocuexüçax, ¡rü taxuüçaxtáma pexoegaãëgü na tacümaã tá penangãxüxü rü exna tacüxü tá namaã

na peixuxũ! Erü ngêxguma nawa nanguxgu na peidexagüxü, rü Tupanaãë tá pexü nanguxëë na tacüxü tá namaã peixuxü. ²⁰—Rü tãuxütáma pema nixĩ i peidexagüxü, notürü Tupanaãë i Üünexü tá nixĩ i pewa idexaxü. ²¹—Rü nügieneëgüwa rü tá nügü ínaxuaxügü na ãëxgacügü jamaxgüxüçax. Rü ngêxgumarüü tá ta nanatügü rü naxãcügüxü ínaxuaxügü, rü naxãcügü rü nanatügüxü tá ínaxuaxügü na ãëxgacügü tüxü imaxgüxüçax. ²²—Rü chaugagu tá guxü i duũxügü pechi naxaie. Notürü jixema aixcuma jaxõomáxë i chorü ore rü tama choxü ítaxe, rü jixema tá tixĩ ja najaxúxe i ngêma maxü i taguma gúxü. ²³—Rü ngêxguma wüxi ja iãnewa rü duũxügü pexü daixchaügu, rü name nixĩ i peibuxmü ja jima iãnewa, rü náĩ ja iãnewa pexĩ. Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü tautátama guxüne ja Judéugüarü iãnewa pengügü naxüpa na chataeguxü i chamax. ²⁴—Rü taxuüma i wüxi i ngúexü rü norü ngúexëëruüxü narüjexera. Rü taxuüma i wüxi i coriarü duũxü rü norü corixü narüjexera. ²⁵—Rü ngêma norü ngúexëëruüxü üpetüxürüü tátama nüxü naxüpetü i ngêma norü ngúexü. Rü ngêma norü corixü üpetüxürüü tátama nüxü naxüpetü i ngêma norü duũxü. Rü ngêxguma duũxügü rü ngoxo i Beuchebü choxü nawogüegu, ¿rü nhuxãcü tá pexü naxu i pemax?

Name nixĩ na Tupanaxü imuüëxü

(Lc 12.2-7)

²⁶—Rü ngêmacax ¡tãü i nüxü pemuüëxü i ngêma duũxügü! Erü

guxũma i ngẽma cúácü üxũ rü tá nangoxoma. Rü guxũma i ngẽma nhuxma duũxũgücax êxũguxũ, rü jixcúra rü tá nüxũ nacuxgũama. ²⁷—Rü guxũma i ngẽma pemaãxícatama nüxũ chixuxũ, ¡rü meã duũxũgücax penangoxêx! Rü guxũma i ngẽma bexma pemaã nüxũ chixuxũ, ¡rü tagaãcü guxũ i duũxũgũmaã nüxũ peixu! ²⁸—¡Rü táũ i nüxũ pemuũêxũ i ngẽma duũxũgũ i pexũ daixchaũxũ! Erü taxünexũxícatama nimaxgũ. ¡Notürü name nixĩ i nüxũ pemuũê ja jima Tupana! Erü nũma nüxũ nangẽxma i pora na jamaãxũcax i pexene rü na napocuãxũcax i peãê rü ta i ngẽma ngextã ngoxogũxũ ínapocuxũwa. ²⁹—¿Tama exna wüxítachinü i díêrugu namaã petaxe i taxre i werixacügü? Notürü bai i wüxi i ngẽma werixacü rü nhaxtüanegu nangu, ega tama nanaxwaxegu ja Penatü ja Tupana. ³⁰—Rü woo i pejaje rü Tupana rü wüxichigü rü najaxugü, rü nüxũ nacuxax na nhuxre ngẽmaxũ. ³¹—Rü ngẽmacax ¡tãũ i pemuũêxũ! Erü pema rü muxũma i werixacügüarü jexeraxũchi pexũ nangechaũ ja Tupana.

**Jíxema duũxũgüpexewa tügü
ixuxe na Ngechuchu ja
Cristuarü duũxũgü tíixũ
(Lc 12.8-9)**

³²—Rü guxãma ja texé i nhama i naãnewa i duũxũgüpexewa tügü ixuxe na chorü duũxũ tíixũ, rü chama rü tá ta Chaunatü ja dauxũgücüpexewa tüxũ chixu na chorü duũxũ tíixũ i tümamax. ³³—Notürü texé ja nhama i naãnewa i duũxũgüpexewa tügü ixuxe na tama

chorü duũxũ tíixũ, rü chama rü tá ta Chaunatü ja dauxũgücüpexewa tüxũ chixu na tama chorü duũxũ tíixũ i tümamax.

**Ngechuchugagu nixĩ i
jatojexũ i duũxũgü
(Lc 12.51-53; 14.26-27)**

³⁴—Rü tama name i nagu perüxĩnüê na núma chaxũxũ na guxũ i duũxũgü rü wüxigu naxĩnüêxũcax. Notürü pemaã nüxũ chixu rü núma chaxũ na chaugagu jatojexũcax i duũxũgü. ³⁵—Rü nuã chaxũ na wüxi ja jatü rü tama nanatũmaã wüxigu naxĩnüxũcax, rü wüxi i paxũ rü tama naẽmaã wüxigu naxĩnüxũcax, rü wüxi i naneãx rü tama ngĩxẽmaã na wüxigu naxĩnüxũcax. ³⁶—Rü ngẽmaãcü wüxi ja íwa, rü nügütanüxũmaã tátama naxuwanüãxgü. ³⁷—Rü jíxema texé ja choxũ na tangechaũxũãrũ jexera tümangatüxũ rü exna tümãêxũ ngechaũxê, rü taxucürüwama chorü duũxũ tíixĩ. Rü jíxema texé ja choxũ na tangechaũxũãrũ jexera tümãxũ rü exna tümãxãcüxũ ngechaũxê, rü taxucürüwama chorü duũxũ tíixĩ. ³⁸—Rü jíxema tama jaxna namaã ínũxê i ngẽma guxchaxũgü i chaugagu tümãcax ínguxũ rü ngẽmaãcü chawe rüxũxê, rü taxucürüwama chorü duũxũ tíixĩ. ³⁹—Rü texé ja tügü maxêêchaũxê rü tá itajarütaxu. Notürü texé ja chauxcax juxe rü tá tanajaxu i maxũ i taguma gúxũ.

**Ãmarechiga
(Mr 9.41)**

⁴⁰—Rü texé ja pexũ jaxúxe rü choxũ nixĩ i tajaxuxũ. Rü texé ja choxũ jaxúxe

rü jima núma choxũ mucü ja Chaunatixũ nixĩ i tajaxuxũ. ⁴¹—Rü texé ja wüxi i orearü uruũ i Tupana ngêma muxũxũ jaxúxe, rü ngêmatama âmare i wüxi i orearü uruũ jaxuxũraũxũ tátama tajaxu. Rü texé ja wüxi i jatü i mecümaxũxũ jaxúxe erü namecüma, rü ngêmatama âmare i wüxi i jatü i mecümaxũ jaxuxũraũxũ tátama tajaxu. ⁴²—Rü texé ja wüxi i copuãcu i dexã i gauxchiũxũ nüxna ãxê i ngêxũrüũxũ i chorü buxũgü i chawe rüxixũ, rü aixcumaxũchi tá tanajaxu i tümaãrü âmare —nhanagürü ga Ngechuchu.

Juáũ ga baiũxêëruũ nanamu ga nhuxre ga norü duũxũgü na Ngechuchuxũtawata fjadagũxũcãx
(Lc 7.18-35)

11 ¹Rü jexguma nüxũ nachaxgu ga Ngechuchu ga na jaxucyxêgũãxũ ga jema 12 ga norü ngúexũgü, rü inaxũãchi ga jema na duũxũgũxũ nangúexêëxũcãx rü naxunagũãxũcãx ga ore ga mexũ ga guxüne ga iãnegü ga jema naãnewa jexmagünewa. ²⁻³Rü Juáũ ga baiũxêëruũ rü napocu. Notürü nüxũ nacuíãchiga ga jema Ngechuchu üxũ. Rü jemacãx ga Juáũ rü Ngechuchuxũtawata nanamugü ga nhuxre ga norü duũxũgü na nüxna jacagũxũcãx rü aixcuma Cristu ga nüxũ ínanguxêëgücü jĩixũ, rü exna to tá jĩixũ ja Cristu. ⁴Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü nüxũ ga jema duũxũgü: —¡Pewoegu rü Juáũmaã nüxũ pejarüxu i ngêma pematama nüxũ pedaugũxũ rü nüxũ pexĩnũexũ! ⁵—¡Rü namaã nüxũ peixu rü ngêma ngexetügũxũ rü marü

nidauchigü, rü ngêma ichixeparaxũ rü marü inachigü, rü ngêma chaxüneãxgũxũ rü marü naxcãx nitaanegü, rü ngêma ngauchixêgũxũ rü marü ningoxnamachixêgü, rü ngêma juexũ rü wenaxãrü namaxê, rü ngêma ngearü ngêmaxũãxgũxũ rü marü namaã nüxũ tixu i Tupanaãrü ore i mexũ! ⁶Rü tataãê ja jãxema texé ja tama choxũ rüxoxe —nhanagürü ga Ngechuchu. ⁷Rü jexguma nawoeguxgu ga jema Juáũ ga baiũxêëruũãrü duũxũgü, rü Ngechuchu inanaxügü ga guma Juáũchiga na jadexaxũ. Rü nhanagürü nüxũ ga duũxũgü: —¡Tacü nixĩ ga pema ípejadaugũxũ ga dauxchitawa ga ngextã taxúema íxãpataxũwa? —¡Exna wüxi ga ngêxũrüüxũmare ga jatü ga nhama dexne ga buanecü jaxĩãxntanücüüxêëcürüü íxixũ nixĩ ga ípejadaugũxũ? ⁸—Rü exna ega tama guma ípejadaugü, ¿rü tacü nixĩ ga ípejadaugũxũ? ¿Exna wüxi ga jatü ga poraãcü nügü ngaxãêxũ jĩixũ ga ípejadaugũxũ? Pema nüxũ pecuãx i ngêma poraãcü nügü ngaxãêgũxũ rü ãêxgacügü ja tacügüpatawa nangêxmagü. ⁹—¡Tacü exna nixĩ ga ípejadaugũxũ? ¿Exna wüxi ga Tupanaãrü orearü uruũxũ? Ngêmaãcü aixcuma jema nixĩ ga ípejadaugũxũ. Rü pemaã nüxũ chixu rü Juáũ ja baiũxêëruũ rü tama wüxi i ngêxũrüüxũmare i Tupanaãrü orearü uruũ nixĩ. ¹⁰—Rü Juáũchiga nixĩ ga naxümatũxũ ga jema Tupanaãrü ore ga nhaxũ:

“Cupexegu chajamu i chorü orearü ngeruũ na cuxcãx namexêëãxũcãx i duũxũgüãrü maxũ”,

nhaxũ. ¹¹—Rũ aixcuma pemaã nüxũ chixu rü guxũ i duũxũgũtanüwa rü nataxuma i Tupanaãrũ orearũ uruũ i Juáũ ja baiũxẽeruũãrũ jexera ixixũ. Notürũ jixema Tupana ãẽxgacũ fixixũwa wixwexũchi üxe, rü Juáũãrũ jexera tixĩ.

¹²—Rũ jexguma noxri ínanguxgu ga Juáũ ga baiũxẽeruũ, rü inaxũgũ ga duũxũgũaxũ na poraãcü nangũchaũxũ na jachocuxũcax i ngextá Tupana ãẽxgacũ fixixũwa. Rũ nhuxma rü muxũma i duũxũgũ rü poraãcüxũchima nüxũ nangũchaũ na ngẽma jachocuxũcax. ¹³—Rũ guxũma ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũarũ orewa, rü ore ga mugũ ga Muísẽ umatixũwa rü nüxũ nixuchigagũ na ínanguégaxũ ja Cristu na ãẽxgacũ na jixũcax. Rũ jemaãcü nixĩ nhuxmata ínangu ga Juáũ.

¹⁴—Rũ ngẽxguma chi pejaxõgũchaũgu i nhaã chorũ ore, rü pemaã nüxũ chixu rü Juáũ ja baiũxẽeruũ nixĩ ja jima janguxẽẽcü ga jema ore ga guma nuxcũmaxũcü ga orearũ uruũ ga Eria ga ípenanguxẽẽcüchiga umatixũ. ¹⁵—Rũ jixema áchixẽgũxe, ¶rũ naga taxĩnüẽ i ngẽma ore! —nhanagürũ. ¹⁶Rũ nhanagürũ ta ga Ngechuchu: —¿Tacũgu tá chanangu i nhaã duũxũgũ i nhuxma maxẽxũ? Maneca nhaã duũxũgũ rü taxuxũmaãma nataãẽgũ ngẽxgumarũ i nhuxre i buxũgũ i nügũmaã íaxtũwa rütogũxũ, rü íxixãẽwaxegũxũ, rü tagaãcü namücügũxũ nhagũxũ:

¹⁷“Marũ wowerumaã pexcax tapaxetagũ, notürũ tama ípexũãchitanũxũ. Rũ marũ ngechaũ i wijaeu pexcax tawijaeũ, notürũ tama pexauxe”, nhagũxũ. Rũ ngẽma buxũgürũ nixĩ i nhaã duũxũgũ.

¹⁸—Jerũ núma naxũ ga Juáũ ga baiũxẽeruũ rü tama põũ nangõx rü tama wĩũ najaxaxũ. Rũ jexguma ga nümagũ rü: “Nangoxõx” nhanagürũgũ nüxũ.

¹⁹—Rũ nhuxmachi núma chaxũ i chama ja Tupana Nane na duũxũxũ chiixũ. Rũ chama rü õna changõx rü wĩũ chajaxaxũ. Rũ ngẽxguma i nümagũ rü taanũxũchixũ rü ngãxwaxexũ choxũ nawogũe. Rũ nüxũ nixugũe rü pecaduãxgũxũmaã chaxãmücũ, rü namaã chaxãmücũ i ngẽma duũxũgũ i Romaãrũ ãẽxgacũcax dñeru ngixũ ideetanũxũ. Notürũ Tupanaãrũ cuax rü meãma nangox tũmawa ja jixema aixcuma nawe rüxixẽ —nhanagürũ ga Ngechuchu.

Íanegũ ga tama Tupanaga ínũene

(Lc 10.13-15)

²⁰Rũ jexguma ga Ngechuchu rü inanaxũgũ ga na jangagũaxũ ga jema duũxũgũ ga guma íanegũcũãx ga ngextá jexeraãcü ínaxĩaxũwa ga taxũ ga mexũgũ ga Tupanaãrũ poramaã naxĩxũ. Rũ poraãcü najangagũ, jerũ jema duũxũgũ rü tama nüxũ narũxoe ga norũ chixexũ. ²¹Rũ nhanagürũ ga Ngechuchu: —Rũ wixi i ngechaũ nixĩ i pexcax, Pa Corachĩũcũãxgũ rü Pa Bechaĩdacũãxgũx, jerũ jexguma chi Tiruarũ íanewa rü Chidãũãrũ íanewa chanaxũxgu ga jema mexũgũ ga cuaxruũgũ ga Tupanaãrũ poramaã petanũwa chaxũxũ, rü woo ga na poraãcü jachixexũ ga jema duũxũgũ rü nuxcũmama chitama nüxũ narũxoe ga jema nacũma ga chixexũ, rü poraãcüxũchi chima nügũmaã nangechaũgũ rü naxauxe, jerũ chi nügũ nicuãxãchitanũ ga na japedaduãxgũxũ.

22—Notürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu napocuxũ i pecaduãxgũxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü Tirucũãxgũ rü Chidãucũãxgũarü jexera tá pexũ napocue i pemax, Pa Corachũucũãxgũ rü Bechaídacũãxgũx.
 23—Rü pemax, Pa Caparnãucũãxgũ i Duũxũgũx, ¿rü pema nagu perũxĩnũẽgu rü dauxũgũx i naãnewa tá ipexĩxũ? Pemaã nüxũ chixu rü naãnetũũwa i ngextá Tupana Chatanaxũ ipocuxũwa tá nixĩ i pewogũxũ. Rü jexguma chi Chodomaãrũ ãnewa chanaxũxgu ga jema mexũgũ ga cuãxruũgũ ga Tupanaãrũ poramaã petanũwa chaxũxũ, rü guma ãne ga nuxcũma norũ pecadugagu ijarũxoxũne rü nhuxma rü chi nangẽxma. 24—Notürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu napocuxũ i pecaduãxgũxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü Chodomacũãxgũarü jexera tá pexũ napocue i pemax, Pa Caparnãucũãxgũx —nhanagürü.

**Chauxçax pexĩ na chauxũtagu
 perũngũẽxũçax
 (Lc 10.21-22)**

25Rü jexguma rü nhaãcũ najumuxẽ ga Ngechuchu, rü nhanagürü: —Pa Chaunatü ja Dauxũgũx i Naãne rü Nhama i Naãneãrũ Jorax, cuxũ chicuãxũ, erü nhaã chorü ngũexũgũxũ nüxũ cucuãxẽẽ i nhaã ore i naxchaxwa icuicũxũ i duũxũgũ i nhama i naãnewa nüxũ cuãxũchigũxũ. 26—Rü moxẽ cuxna chaxã, Pa Chaunatũx, erü cuma cunaxwãxe na ngẽmaãcũ cunaxũxũ —nhanagürü. 27Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Chaunatü choxna nanaxã i guxũma i ãcũ i ngẽxmaxũ. Rü

Chaunatũxicatama choxũ nacuçax na texé chiũxũ i chama i Nane. Rü tama guxũma i duũxũgũ aixcuma nüxũ nacuçax na texé jĩxũ ja Chaunatü. Rü chama ja Nane, rü ngẽma duũxũgũ i Chaunatũx nüxũ chadauxẽẽchaũxũxĩcatama nixĩ i aixcuma nüxũ cuãxgũxũ na texé jĩxũ ja Chaunatü. 28—¿Rü nuã chauxũtawa pexĩ i guxãma i pema i ngẽma nuxcũmaũxũ i mugũarü auregu ipaxe rü guxãma i pema ja ngechaũgũxe! Rü chama tá pexũ icharũngũẽxẽ. 29—¿Rü penajaux i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ rü chauxũtawa naxçax pengũe! Erü chama rü jaxna pemaã chaxĩnũ rü taguma chaugũ ícharũta. Rü chauxũtawa tá nüxũ ipejangau i perũ taãẽ i aixcuma ixĩxũ. 30—Erü ngẽma pexũ chamuxũ rü natauxcha na naga pexĩnũẽxũ. Rü ngẽma naxçax pexna chacaxũ rü tama naguxcha na penaxũxũ —nhanagürü ga Ngechuchu.

**Ngechucharü ngũexũgũ rü trigu
 nicãũẽtanü ga ngũxchigaarü
 ngunexũgu**

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

12 1Rü wixi ga ngũxchigaarü ngunexũgu rü Ngechuchu rü norü ngũexũgũmaã trigunecũgu nixũ. Rü nataijae ga norü ngũexũgũ, rü jemacax inaxĩãcũma joxocũne triguta nicãũẽtanü, rü inajangõẽtanü. 2Rü jexguma jemaxũ nadaugũgu ga Parichẽgũ rü nhanagürũgũ Ngechuchuxũ: —Ducax i curü ngũexũgũ rü chixexũ naxũe. Erü ngũxchigaarü ngunexũgu napuracũe, rü nachuxu nixĩ i ngẽma —nhanagürũgũ. 3Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagürü: —¿Taguma

exna poperawa nüxũ pedau ga tacü na naxüxũ ga nuxcümaücü ga ãëxgacü ga Dawí ga jexguma nataijaxgu ga núma rü natanüxüğü? ⁴—Rü Tupanapatagu naxücu rü nanangõx ga jema põü ga üünexũ ga Dawícax rü natanüxüğücax chuxuxũ ga na nangõxgüãxũ. Jerü paigücaxicatama nixí ga jema põü. ⁵—Rü pemax, Pa Parichéugüx çtaguma exna nawa pengúe ga jema ore ga mugüpanegu Muisé ümatüxũ ga nhaxũ rü marü name i paigü rü ngüxchigaarü ngunexũgu napuracüe i tupauca ja taxünewa? Rü ngéma rü tama wüxi i pecadu nixí naxçax i ngéma paigü. ⁶—Notürü pemaã nüxũ chixu rü nuã petanüwa nangëxma i wüxi i duüxũ i tupauca ja taxüneãrü jexera ixixũ i Tupanapexewa. ⁷—Notürü pema rü tama nüxũ pecuax i nhuxü nhaxüchiga nixí i ngéma Tupanaãrü ore i ümatüxũ i nhaxü:

“Chama rü tama chanaxwaxe i
 chauxçax pejamax i carnerugü,
 notürü chanaxwaxe i togü pexü
 nangechaütümüügü”,

nhaxũ. Rü ngëxguma chi meã nüxũ pecuaxgügu i ngéma ore, rü tau chima chixri nachiga peidexagü i nhaã chorü ngüexüğü i taxuüma i chixexũ ügüxũ i Tupanapexewa. ⁸—Rü chama i Tupana Nane na duüxüxũ chíxũ, rü aixcuma ngüxchigaarü jora chixí —nhanagürü ga Ngechuchu.

Wüxi ga jatü ga jumécüchiga

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹Rü jexguma jema nachicawa ínaxüüxgu ga Ngechuchu, rü guma ããneãrü ngutaquexepataügu naxücu. ¹⁰Rü jéma najexma ga wüxi ga jatü ga norü wüxichacüüwa jumécü. Rü nümagü ga

Parichéugü rü naxçax nadaugü ga nhuxãcü norü ãëxgacügüxũtawa Ngechuchuxũ na ínaxuaxüğüxũ. Rü jemacax Ngechuchuna nacagüe, rü nhanagürüğü: —çNamexũ jüxũ na texe naxçax jataanaxëëxũ i wüxi i çaawexũ i ngüxchigaarü ngunexũgu? —nhanagürüğü. ¹¹Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagürü: —çTexe i petanüwa rü ngëxguma chi ngüxchigaarü ngunexũgu wüxi i perü carneru puchugu nguxgu, rü taux exna i ngëxgumatama ípejadaugüxũ rü ípenatüächixũ woo ngüxchigaarü ngunexũ jixügu? ¹²—Notürü Tupanapexewa rü wüxi i duüxũ rü poraãcüxüchima wüxi i carneruarü jexera nixí. Rü ngëmacax name nixí i mexü taxü i woo ngüxchigaarü ngunexũ jixügu —nhanagürü. ¹³Rü nhüxmachi ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ ga guma jatü ga jumécü: —çJjarüwexãchimexë! —nhanagürü. Rü guma jatü rü inajarüwexãchimexë, rü jexgumatama narümemex, rü naí ga naxmex ga mexünerüü nixí. ¹⁴Rü jexguma jemaxũ nadaugügu ga Parichéugü, rü ínachoxũ ga jéma. Rü inanaxügie na naxçax nadaugüxũ ga nhuxãcü tá na Ngechuchuxũ jamaxgüxũ.

Ore ga Ngechuchuchigaxũ nixu ga nuxcümaücü ga orearü uruü

¹⁵Rü jexguma Ngechuchu nüxũ cuächigagu na Parichéugü na jamaxgüchaüxũ, rü ínaxüxũ ga guma ããnewa. Rü muxüma ga duüxüğü rü nawe narüxí. Rü núma ga Ngechuchu rü nanameëxëe ga guxüma ga jema duüxüğü ga íçaaaweexũ. ¹⁶Rü duüxüğüna naxãga na tama nüxũ jaxugüexüçax na texe na jüxũ ga

nümax. ¹⁷Rü jemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na janguxêãxüçax ga jema ore ga nuxcümaxücü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Ichaía nüxü ixuxü ga nhaxü:

¹⁸“Daa nixí ja chorü duüxü ja chamatama nüxü chaxunetacü rü nüxü changechaücü rü namaã chataãxüchicü. Rü Chauãe i Üünexü rü nüxna tá chanamu. Rü nüma tá guxü i duüxügü i tama Judégü ixigüxümaã nüxü nixu i ore i mexü i aixcuma ixixü. ¹⁹Rü tagutáma ngextá texémaã niporagacüü rü taxúemaátáma ngextá nipura. Rü tagutáma texé namagüwa nüxü taxínü na natagaxü. ²⁰Rü nüma rü táxüütáma nanadai i ngëma duüxügü i norü õwa turaexü, rü táxüütáma inajanaxoxêe i ngëma duüxügü i íraruwatama jaxögüxü. Rü ngëmaãcü tá nixí nhuxmatáta guxü i naãnewa nangu i ngëma norü ore i aixcuma ixixü. ²¹Rü guxü i duüxügü i tama Judégü ixigüxü rü tá naxcax naxí na ngëmaãcü naxütawa najauxgüãxüçax i norü maxü i taguma gúxü”,
nhanagürü ga Ichaía.

**Parichéugü rü Ngechuchuxü
ngoxoarü poramaã
puracüxü nawogüe**

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23, 12.10)

²²Rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga jatü ga ngoxoácü ga ngexetücü rü

tama idexacü. Rü Ngechuchu nanamexêe. Rü guma jatü rü jexgumatama nidauchi rü nidexa. ²³Rü guxüma ga duüxügü rü nabaixächiaëgü ga jexguma jemaxü nadaugügu. Rü nhanagürügü: —¿Taux exna daa jixü ja Dawí nane ja Cristu? —nhanagürügü. ²⁴Notürü jexguma jemaxü naxínüëgu ga Parichéugü, rü nhanagürügü: —Nhaã jatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Beuchebúarü poramaã nixí i ínawoxüãxü i ngoxogü —nhanagürügü. ²⁵Notürü nüma ga Ngechuchu rü nüxü nacuaxama ga tacügu na naxínüëxü. Rü jemacax nhanagürü nüxü: —Ngëxguma chi wüxi i nachüãnecüãx i duüxügü nügü itojegu rü nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxêe. Rü ngëxguma chi wüxi ja íãnecüãx rü exna wüxi ja ícüãx nügümaã nuëechagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxêe. ²⁶—Rü ngëxguma chi Beuchebú nügütama ítaxüchigu rü nügütama jamaxgu, ¿rü nhuxácü chi ãëxgacüecha jixü? ²⁷—Rü pemax, Pa Parichéugüx, rü choxü peixuxgu rü Beuchebúarü poramaã íchanawoxü i ngoxogü. Notürü ngëxguma chi Beuchebúarü poramaã íchanawoüxgu i ngoxogü, ¿rü texéarü poramaã nixí i perü ngüxügü rü ínawoxüãxü i ngoxogü? Rü dücax, rü ngëma perü ngüxügütama nixí i pexcax nangoxêëxü na ípetüëxü. ²⁸—Notürü pemaã nüxü chixu rü aixcuma Tupanaãe i Üünexüãrü poramaã nixí i íchanawoxüxü i ngoxogü. Rü ngëmawa pexü nüxü chacuaxêe na marü núma petanüwa nanguxü ja Tupana, na perü ãëxgacü jixüçax. ²⁹—¿Rü nhuxácü texé wüxi ja jatü ja poracüpatagu taxücu na tanapuxüxüçax i norü ngëmaxügü, ega tama tajanãixiragu i noxrix? Rü ngëxguma

tajanaixiraguxicatama nixĩ i nuxna tanapuxũũ i norũ ngẽmaxũgũ ja jima jatũ ja poracũ. ³⁰—Rũ jixema tama choxũ ngechaũxẽ rũ chauchi taxai. Rũ jixema tama choxũ rũngũixẽxẽ na Tupanacax tananutaquexexũ i duũxũgũ rũ chauxchawa tanangianexẽ. ³¹—Rũ ngẽmacax pemaã nuxũ chixu rũ Tupana tá nuxũ nuxũ nangechaũ i guxũma i pecadugũ i duũxũgũ ügũxũ rũ guxũma i norũ dexagũ i chixexũ. Notürũ jixema Tupanaã i Üünexũmaã tacũ ixugũxe, rũ Tupana rũ tagutáma tüxũ nuxũ nangechaũ i ngẽma chixexũ. ³²—Rũ guxãma ja texé ja tacũ chamaã ixugũxe rũ Tupana tá tüxũ nuxũ nangechaũ i ngẽma. Notürũ texé ja Tupanaã i Üünexũmaã tacũ ixugũxe, rũ Tupana rũ tagutáma tüxũ nuxũ nangechaũ i ngẽma, rũ bai i nhama i naãnewa, rũ bai i dauxũguxũ i naãnewa.

Wüxi i nanetũ rũ norũ owa nixĩ i nuxũ icuáxũ na tacũ rũ nanetũ jixũ
(Lc 6.43-45)

³³—Rũ ngẽxguma wüxi i nanetũ rũ namexgu, rũ norũ o rũ ta name. Notürũ ngẽxguma wüxi i nanetũ rũ nachixexgu, rũ norũ o rũ ta nachixe. Rũ wüxi i nanetũ rũ norũ owa nixĩ i nuxũ icuáxũ ngoxi name rũ exna tama. ³⁴—Pa Áxtapearũ Duũxũgũix, ãnhuxãcũ i mexũ i orexũ peixuxũ ega pematama rũ pechixecũmagu? Erũ ngẽma ore i peaxmaã nuxũ peixuxũ rũ peãewa nixĩ i ne naxũxũ. ³⁵—Wüxi ja mecũ ja jatũ rũ mexũ i orexũ nixu, erũ naãewa rũ aixcuma mexũgu narũxinũ. Notürũ wüxi i jatũ i chixecũmaxũ rũ chixexũ i orexũ nixu, erũ naãewa rũ chixexũgu narũxinũ. ³⁶—Rũ chama pemaã nuxũ chixu rũ ngẽma ngunexũ i nagu nagũxũ i naãne, rũ Tupana

rũ tá nuxna naca i guxũ i duũxũgũ naxçax i guxũma i ore i chixexũ i nuxũ jaxuxũ i nhama i naãnewa. ³⁷—Erũ ngẽma curũ dexagiwa rũ Tupana tá cuxũ nangugũ, rũ tá cumaã nuxũ nixu ngoxita cume i napexewa rũ exna tama —nhanagürũ ga Ngechuchu.

Duũxũgũ ga tama jaxögũchaũxũ rũ naxçax ínacagũ ga to ga cuãxruũ ga Tupanaärũ poramaã üxũ
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸Rũ jexguma rũ nhuxre ga Parichégũgũ rũ Judégũgiarũ ngüxẽerũgũ ga ore ga mugüwa ngüxẽetaegũxũ rũ nhanagürũgũ Ngechuchuxũ: —Pa Ngüxẽerũix, cuxũ tadauxchaũ na cunaxũxũ i wüxi i cuãxruũ i mexũ i Tupanaärũ poramaã cuxũxũ —nhanagürũgũ. ³⁹Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ nhanagürũ: —Nhaã duũxũgũ i chixecũmagũxũ rũ tama jaxögũxũ rũ naxçax ínacagũ i wüxi i cuãxruũ i mexũ i Tupanaärũ poramaã üxũ. Notürũ jema cuãxruũ ga nuxcũmaxũcũ ga Tupanaärũ orearũ uruũ ga Jonaxũ ngupetũxũxũxica tátama nadaugũ. Rũ taxuítama i to i cuãxruũ nuxũ tadauxẽẽ i nhaã duũxũgũ. ⁴⁰—Rũ jexgumarũũ ga Jona ga tamaẽxpũx ga ngunexũ rũ tamaẽxpũx ga chũtaxũ choxni ga taxũ ga barejaãnuwa na najexmaxũ rũ wenaxãrũ na nangóxũ, rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ i chama i tamaẽxpũx i ngunexũ rũ tamaẽxpũx i chũtaxũ i chatãxũwa changẽxmaxũ. Notürũ wena táxaru changox. ⁴¹—Rũ ngẽxguma naãneärũ guxgu rũ Tupana rũ nhaã duũxũgũna nacaxgu i norũ pecaduchiga,

rü nuxcümáxũgũxũ ga Níniwecũãx ga duũxũgũ rü tá inachigũ. Rü Tupanapexewa tá Ínanaxuaxũgũ i nhaã duũxũgũ i nhuxma maxẽxũ. Jerü nümágu ga Níniwecũãx rü nüxũ narüxoe ga nacümágu ga chixexũ ga jexguma Jona namaã nüxũ ixuxgu ga Tupanaãrũ ore. Notürü nhuxma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Jonaãrũ jexera ixĩxũ. ⁴²—Rü ngẽxguma naãneãrũ guxgu rü Tupana rü nhaã duũxũgũna nacaxgu i norü pecaduchiga, rü ngĩma ga nuxcümáxũcü ga Chabãaneãrũ ãẽxgacũ rü tá iichi. Rü tá ínanaxuaxũ i nhaã duũxũgũ i nhuxma maxẽxũ. Jerü ngĩma rü jaxũwaxũchi ne ixũ na ãẽxgacũ ga Charumáxũxũ naxĩnũxũcax ga nhuxãcü porãcü nüxũ na nacuxũchixũ. Notürü nhuxma nuã petanüwa nangẽxma i wüxi i Charumãũãrũ jexera ixĩxũ.

Ngoxo ga taeguxũchiga

(Lc 11.24-26)

⁴³⁻⁴⁴—Rü ngẽxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ja jatüwa ínanũxgu, rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa rü nu ne nanaxũmare. Rü naxcax nadau na ngexta na nangũxũcax. Rü ngẽxguma taxuxguma nüxũ ijangauxgu na ngexta nangũẽgaxũ, rü nagu narũxĩnũ na wena nataeguxũ naxcax ja jima jatü ga noxri nawa ínanũxũchirécü. Rü ngẽxguma nataegugu, rü nüxũ inajangau ja jima jatü na wüxi ja ĩ ja ngẽãcüne rü mexééne rü meã nabixichinerũũ na jĩxũ. ⁴⁵—Rü ngẽma ngoxo rü ínixũ rü naxcax najadau i to i 7 i ngoxogũ i norü jexera i chixexũ. Rü guxũma i ngẽma rü

jima jatügu najachocu, rü ngẽxma naxãchiũgũ. Rü ngẽxguma ja jima jatü rü noxriarũ jexera nachixe. Rü ngẽxgumarũũ tá ta nüxũ naxüpetü i nhaã duũxũgũ i chixecümáguxũ —nhanagürü ga Ngechuchu.

Ítangugũ ga Ngechucharũ mama rü naẽneẽgũ

(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶Rü jexguma duũxũgũmaã íjadexajane ga Ngechuchu, rü jéma tangu ga naẽ rü naẽneẽgũ. Rü ípataarũ düxétügu tarücho, rü Ngechuchumaã tidexagũchaũ. ⁴⁷Rü wüxi ga duũxũ Ngechuchumaã nüxũ nixu, rü nhanagürü: —Jéa düxétüwa tangẽxma ja cue rü cueneẽgũ, rü cumaã tidexagũchaũ —nhanagürü nüxũ. ⁴⁸Notürü Ngechuchu nanangãxũ ga jema duũxũ ga namaã nüxũ ixuxũ ga jema ore, rü nhanagürü nüxũ: —¿Texé tixĩ ja chae? ¿Rü texé tixĩ ja chaueneẽgũ? —nhanagürü. ⁴⁹Rü jexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgũxũ naxuneta, rü nhanagürü: —Dücax, daxe tixĩ ja chae, rü daagũ nixĩ ja chaueneẽgũ. ⁵⁰—Erü guxãma ja texé ja naxũxe i Chaunatiãrũ ngũchaũ, rü jĩxema tixĩ ja chaueneẽ rü chaejãx rü chae —nhanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga cuãxruũ ga wüxi ga jatü ga toecügu ixuxũ

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

13 ¹Rü jematama ngunexũgu ga Ngechuchu rü ínanũxũ nawa ga guma ĩ ga nagu napexũne. Rü nextaxãnacüwa najarũto. ²Rü muxũma ga duũxũgũ rü jéma naxcax

nangutaquexegü. Rû jemacax düxwa wüxi ga ngeugu nixüe ga Ngechuchu, rû guma nguewa narüto. Rû guxüma ga duüxügü rû jexma naxnecütexegu nachigü. ³Rû jexguma ga Ngechuchu rû muxüma ga ore ga cuaxruüwa nanangüexêê ga duüxügü. Rû norü nguxêetaewa rû nhanagürü: —Rû wüxi ga jatü ga toecü rû trigumaã nanagüane. ⁴—Rû jexguma trigumaã nagüaneägu, rû nhuxre ga guma trigu rû namacüwagu naji. Rû ínangugü ga werigü, rû nanawecu. ⁵—Rû náigü ga trigu rû nutatanügu naji ga ngextá ínachixcaxüwa ga waixüümü. Rû paxa narüxügü ga guma trigu, jerü ga waixüümü rû tama najaxcü. ⁶—Rû jexguma nangunagügu ga üaxcü, rû narüngëxgü ga guma trigu. Rû najue jerü tama poraäcü nixãmaxã. ⁷—Rû náigü ga trigu rû toranecügu naji. Rû jexguma najaegu ga toragü, rû guma triguxü inawocu, rû nanadaí. ⁸—Notürü náigü ga trigu rû mexü ga waixüümügu naji. Rû jexguma najaegu rû muxüma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rû nümaxü rû wüxireewa rû 100 püxü ínanguxuchi ga norü o, rû náíreegüwa rû 60, rû náíreegüwa rû 30. ⁹—Rû jíxema ächixëgüxe, ¡rû nagu tarüxínüê i ngëma ore! —nhanagürü.

**Tacüçax nixí ga jema ore ga
cuaxruügügu ixuxü**
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰Rû jexguma ga norü ngüexügü rû Ngechuchucax naxí, rû nüxna nacagüe, rû nhanagürügü: —Pa Corix, ¿Tüxcüü i cuaxruügügu cüjajuäcüma cunangüexêêxü i nhaã duüxügü?

—nhanagürügü. ¹¹Rû Ngechuchu nanangãxü, rû nhanagürü nüxü: —Tupana rû pexüxcátama nüxü nacuaxêê i ngëma êxüguxü na nhuxäcü äëxgacü jíixü i nümax. Notürü nüma i togü i duüxügü rû tama nüxü nüxü nacuaxêê i ngëma. ¹²—Rû texé ja aixcuma naga íñixê i chorü ore, rû Tupana rû jexeraäcü tá tüxü nüxü nacuaxêê. Rû ngëmaäcü tá tüxü nangëxma i taxü i cuax. Notürü texé ja tama naga íñixê i nhaã ore rû Tupana tá tüxna nanajaxu i ngëma íraxü i cuax i tüxü ngëxmachiréxü. ¹³—Rû ngëmacax nixí i ore i cuaxruümaã chanangüexêêxü i ngëma duüxügü. Erü nümagü rû woo nüxü nadaugügu, rû nhama tama nüxü nadaugüxürüü nixígü. Rû woo nüxü naxínüëgu, rû nhama tama nüxü naxínüëxürüü nixígü. Rû tama nüxü nacuaxgüéga. ¹⁴—Rû aixcuma ngëma duüxügüchiga nixí ga jema Tupanaärü ore ga nuxcümáxcü ga norü orearü urüü ga Ichaía nüxü ixuxü ga nhaxü:

“Rû ngëma duüxügü rû tá aixcuma nüxü naxínüê, notürü täxütáma nüxü nacuaxgüéga i tacüchiga na jíixü i ngëma nüxü naxínüëxü. Rû aixcuma tá nüxü nadaugü, notürü täxütáma nüxü nacuaxgü na tacüchiga jíixü i ngëma nüxü nadaugüxü. ¹⁵Erü ngëma duüxügü rû täxütáma nüxü nacuaxgüchaü i chorü ore, rû naxchaxwa tá nügü narütütamachixëgü rû tá naxchaxwa napexetügü. Rû ngëmaäcü tá nanaxügü na tama nüxü nadaugüxcax i ngëma

mexũ i naxçax chaxũxũ, rü
tama nüxũ naxĩnüëxũçax i
chorü ore, rü tama nüxũ
nacuaxgũxũçax na nhuxãcü
chama chanaxwaxexũãcüma na
namaxëxũ, rü tama chauççax
nadaugũxũçax na
chanamaxëxëxũçax”,

nhanagürü. ¹⁶Rü nhanagürü ta ga
Ngechuchu: —Notürü pemax, Pa Chorü
Ngúexũgũx, rü petaãëgü erü
pexetügümaãtama nüxũ pedaugü i
ngëma chaxũxü rü pexmachixëmaãtama
nüxũ pexĩnüë i chorü ore. ¹⁷—Rü
aixcuma pemaã nüxũ chixu rü
muxũchixü ga nuxcũmaxũgũxü ga
Tupanaärü orearü uruũgü rü muxũchixü
ga duũxũgü ga imecũmaxũ, rü nüxũ
nadaugũchaũ i ngëma nhuxma
chauççax nüxũ pedaugũxü. Notürü
tama nüxũ nadaugü. Rü nüxũ
naxĩnüëchaũ i ngëma ore i nhuxma
chauççax nüxũ pexĩnüëxü. Notürü
tama nüxũ naxĩnüë —nhanagürü.

**Ngechuchu rü meã nanangoxëë ga
jema ore ga toecũchigagu jaxuxũ**
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu:
—jDüçax, iperũxĩnüë na nhuxü
nhaxũchiga jĩxũ i ngëma ore i cuaxruũ i
toecũchiga! ¹⁹—Rü guma trigu ga
namagu jixũnerüũ tixĩgü ja jixëma nüxũ
ĩnüëxë i ore i mexũ na nhuxãcü ãëxgacü
jĩxũ ja Tupana notürü tama nüxũ
cuaxgũxë i nhuxü nhaxũchiga na jĩxũ i
ngëma ore. Rü tümãxütawa nangu i
Chataná, rü tüxũ nüxũ
inajarüngümaëxëë i ngëma ore i
tümaãëwa ngëxmachirëxü. ²⁰—Rü

guma trigu ga nutatanügu jixũnerüũ
nixĩ i ngëma duũxũgü i nüxũ ĩnüëxü i
Tupanaärü ore rü taãëcüma
najauxgũxü. ²¹—Notürü ngëma na tama
aixcuma nagu naxĩnüëxü i ngëma ore,
rü paxaãchitama najaxögü, rü jixcũra
ngëxguma ngëma oregagu guxchaxũgü
nüxũ üpetügu rü exna duũxũgü nachi
aiegu, rü ĩnatanaxgü i ngëma ore.
²²—Rü guma trigu ga toranecügu
jixũnerüũ nixĩ i ngëma duũxũgü i
Tupanaärü orexü ĩnüëxü rü jaxögũxü.
Notürü nhama i naãneärü
ngëmaxũgũçax oegaãëgũxü, rü
ngëmaguama rüxĩnüëxü, rü düxwa nüxũ
inajarüngümaëxü i ngëma ore. Rü
guxũma i ngëma rü Tupanaärü orexü
nüxũ narüxoxëë na tama aixcuma meã
Tupanawe naxĩxũçax i ngëma duũxũgü.
²³—Notürü guma trigu ga mexũ ga
waixũmügu jixũnerüũ nixĩ i ngëma
duũxũgü i nüxũ ĩnüëxü i Tupanaärü ore,
rü nüxũ cuaxgũxü i tacũchiga na jĩxũ,
rü naga ĩnüëxü rü meã naxçax maxëxü.
Rü tümãxë rü guma trigu ga 100 pũxü
nawa ĩnguxuchinerüũ tixĩ. Rü tümãxë
rü guma 60 pũxü nawa ĩnguxuchinerüũ
tixĩ. Rü tümãxë rü guma 30 pũxü nawa
ĩnguxuchinerüũ tixĩ —nhanagürü ga
Ngechuchu.

**Cuaxruũ ga chixëxü ga natüane ga
trigutanügu toxũchigagu ixuxũ**

²⁴Rü Ngechuchu rü to ga ore ga
cuaxruũxü duũxũgümaã nixu, rü
nhanagürü: —Rü ngëma Tupana na
ãëxgacü ixixũ, rü wüxi ga jatü ga mexũ
ga trigu naãnegu tocürüũ nixĩ.
²⁵—Notürü jexguma ĩnapejane rü wüxi
ga norü uwanü ga nachi aixü rü jëma

naxū. Rū naēchita jexma trigunecūgu najatogū ga chixexū ga natūane. Rū nhūxmachi ínixū. ²⁶—Rū jexguma naxūgūgu ga trigu rū najaegu rū jexwacax jaxoxgu, rū jema natūane rū ta nangox. ²⁷—Rū jexguma ga jema jatūarū duūxūgū, rū namaā nūxū najarūxugū, rū nhanagūrūgū:

“Pa Corix, cuma rū cuanegu rū triguxicachirex ngēxma cuto. ¿Notūrū nhuxācū i nhūxma rū chixexū i natūane rū ta ngēma naxūgūxū?” nhanagūrūgū. ²⁸—Rū jexguma ga jema naāneārū jora, rū nhanagūrū nūxū:

“Maneca wūxi i chorū uwanū i chauchi aixū nixī i ngēma ngexū wagūxū” nhanagūrū. Rū jexguma ga norū duūxūgū rū nūxna nacagū, rū nhanagūrūgū:

“Pa Corix, ¿cunaxwaxexū na tanawoxūxū i ngēma chixexū i natūane?” nhanagūrūgū. ²⁹—Notūrū nūma ga norū corī rū nhanagūrū nūxū ga jema norū duūxūgū:

“¡Nūétama ngēma nangēxmagū! Erū ngēxguma chi penawoxūxgu, rū ngūrūāchi trigumaā chi ta penangauxēē na penawoxūxū. ³⁰—Rū narūmemaē nixī i nūétama ngēma najae nhūxmatáta triguarū buxgūwa nangu. Rū ngēxguma rū ngēma tá chanamugū i chorū puracūtanūxū, rū tá nanawoxūxira i ngēma chixexū i natūane. Rū tá ínanagoxūcūta, rū nhūxmachi tá ínanagu. Rū ngēmawena tá najabuxgū i trigu, rū naxchiūgu tá choxū namaā nanguxūgū” nhanagūrū.

Cuaxruū ga motachachiregu ixuxū

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹Rū Ngechuchu rū to ga ore ga cuaxruūxū duūxūgūmaā nixu, rū

nhanagūrū: —Rū ngēma Tupana na āēxgacū íxixū, rū wūxi ja motachachire ja wūxi ja jatū naānegu toxūnerū nitachigū. ³²—Rū woo naxíraxūchichirex ja jima naxchire, notūrū ngēxguma naxūxgu rū najaxgu, rū wūxi i nanetū i taetaxū nixī. Rū ngēmacax i werigū rū natanūwa naxī, rū ngēxma najarūxūchiāūgū —nhanagūrū.

Cuaxruū ga pōūārū

puxēeruūgu ixuxū

(Lc 13.20-21)

³³Rū Ngechuchu rū to ga ore ga cuaxruūxū duūxūgūmaā nūxū nixu, rū nhanagūrū: —Rū ngēma Tupana na āēxgacū íxixū, rū nhama pōūārū puxēeruū i íraxūrū nixī na guxūwama nanguxū. Rū ngēxguma wūxi i ngecū rū taxūraxū i ngīrū pōūchara namaā ūēūgu, rū ngēma pōūārū puxēeruū rū woo naxíra rū najapuxēē i guxūma i ngīrū pōūchara —nhanagūrū ga Ngechuchu.

Cuaxruūgu ixuxū ga oremaā nidexa

ga Ngechuchu na janguxēēaxūcax

ga Tupanaārū ore

(Mr 4.33-34)

³⁴Rū guxūma ga jema ore ga Ngechuchu duūxūgūmaā nūxū ixuxū, rū cuaxruūgu jaxūcūma namaā nūxū nixu. Rū jemaācūxicatama nixī ga namaā nūxū jaxuxū. ³⁵Rū jemaācū nanaxū ga Ngechuchu na janguxēēaxūcax ga jema Tupanaārū ore ga nuxcūmaxūcū ga norū orearū urūū ga Ichaía ūmatūxū ga nhaxū:

“Chama rū cuaxruūgu ixuxū i oremaā tá duūxūgūmaā

chidexa. Rũ tá namaã
chanangoxêê i ngêma cuax i
êxũguxũ ga jexguma noxri
naãne ixũgũgumama iicũxũ”,
nhaxũ.

**Ngechuchu nanangoxêê na
taçũchiga jiĩxũ ga jema cuaxruũ ga
chixexũ ga natũane ga trigutanũgu
toxũchigagu ixuxũ**

³⁶Rũ Ngechuchu ínajamugũ ga
duĩxũgũ, rũ guma í ga nagu
napexũnegu naxũcu. Rũ norũ ngũexũgũ
rũ jéma naxçax naxĩ, rũ nhanagũrũgũ
nũxũ: —Pa Corix, ¶tomaã nangoxêê na
taçũchiga jiĩxũ i ngêma chixexũ i
natũanegu ixuxũ i ore! —nhanagũrũgũ.
³⁷Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ
nhanagũrũ nũxũ: —Rũ jima mexũ i
trigumaã toecũ, rũ nũma nixĩ ja Tupana
Nane ja duĩxũxũ ixĩciũ. ³⁸—Rũ ngêma
naãne i nagu natoexũ, rũ nhama i naãne
nixĩ. Rũ ngêma mexũ i trigu rũ ngêma
nixĩ i duĩxũgũ i Tupanaãrũ duĩxũgũ
ixĩgũxũ. Rũ ngêma chixexũ i natũane,
rũ ngêma nixĩ i duĩxũgũ i Chatanããrũ
ixĩgũxũ. ³⁹—Rũ ngêma norũ uwanũ i
chixexũ i natũanemaã naêchita naãnegu
jatoexũ, rũ ngêma nixĩ i Chataná. Rũ
ngêma ngunexũ i nagu nabuxuxũ i trigu
rũ naãneãrũ gũxchiga nixĩ. Rũ ngêma
puracũtanũxũ i triguarũ buxwa
puracũexũ, rũ Tupanaãrũ orearũ
ngeruũgũ i dauxũcũãx nixĩgũ. ⁴⁰—Rũ
ngêxgumarũũ i ngêma chixexũ i
natũane rũ na nawoxũxũ rũ nhũxmachi
na ínaguxũ, rũ ngêxgumarũũ tá ta nixĩ i
naãneãrũ guxgu. ⁴¹—Rũ chama i
Tupana Nane na duĩxũxũ chiĩxũ, rũ tá
chanamu i chorũ orearũ ngeruũgũ i

dauxũcũãx na nadeãxũçax i ngêma
duĩxũgũ i chixexũ ùgũxũ rũ ngêma
duĩxũgũ i toguãxũ chixexũ ùgũxêexũ.
Rũ tá ínanawoxũ. ⁴²—Rũ tá ùxixetũwa
najawocu. Rũ ngêma tá naxauxe rũ tá
nixũxchapiũtagũ. ⁴³—Notũrũ guxũma i
ngêma duĩxũgũ i Tupanaga ínũexũ, rũ
tá ùaxcũrũũ inabaixgũ i ngextá Tanatũ
ja Tupana ãêxgacũ íixĩxũwa. Rũ jíxema
ãchixêgũxe, ¶rũ nũxũ taxĩnũê i ngêma
ore! —nhanagũrũ.

**Cuaxruũ ga taxũ ga dĩeru ga
icũxũgu ixuxũ**

⁴⁴Rũ Ngechuchu rũ to ga ore ga
cuaxruũxũ duĩxũgũmaã nixu, rũ
nhanagũrũ: —Rũ ngêma na norũ
ãêxgacũ na jiĩxũ ja Tupana rũ nhama
wũxi i uiru i wũxi i naãnegu icũxũrũũ
duĩxũgũçax namexêchi. Rũ wũxi ja jatũ
rũ ngêxguma nũxũ íjangauxgu i ngêma
uiru, rũ paxa wena ngêma naãnegu
najacũx. Rũ taãêãcũma namaã nataxe i
guxũma i norũ ngêmaxũgũ na naxçax
nataxexũçax i ngêma naãne na noxru
jiĩxũçax i ngêma uiru —nhanagũrũ.

**Cuaxruũ ga nuta ga ngaxãeruũ ga
tatanũcũgu ixuxũ**

⁴⁵Rũ nhanagũrũ ta ga Ngechuchu: —Rũ
duĩxũgũ rũ nhama wũxi i taxetanũxũ i
nutagũ ja ngaxãeruũçax dauxũrũũ nixĩgũ
na poraãcũ naxçax nadaugũxũ na norũ
ãêxgacũ jiĩxũ ja Tupana. ⁴⁶—Rũ ngêma
taxetanũxũ rũ ngêxguma dũxwa nũxũ
íjangauxgu ja wũxi ja nuta ja ngaxãeruũ
guxũãrũ jexera mexêchicũ, rũ namaã
nataxe i guxũma i norũ ngêmaxũgũ na
naxçax nataxexũçax ja jima nuta ja
mexêchicũ, na noxru jiĩxũçax.

Cuaxruũ ga pũchagu ixuxũ

47—Rũ ngẽma Tupana na ãẽxgacũ ixĩxũ rũ wũxi i pũcha i naxtaachiũwa namaã ipũchaexũ rũ nagũxũraũxũ i choxni namaã ijaxuxũxũrũ nixĩ. 48—Rũ ngẽxguma naxãacuxgu i ngẽma pũcha, rũ ngẽma pũchaetanũxũ rũ naxnecũpechinũgu ñanatũãchigũ. Rũ ngẽma narũtogũ rũ najadexechi i ngẽma mexũ i choxni, rũ pexchigu nananucu. Rũ ngẽma tama ingóxũ i choxni rũ ñanawogũ. 49-50—Rũ ngẽxgumarũũ tá nixĩ i ngẽxguma naguxgu i naãne. Ertũ Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãx, rũ núma tá naxĩ. Rũ tá najadexechi i ngẽma mexũ i duũxũgũ nüxna i ngẽma ichixexũ, rũ tá üxüxetũwa najawocu i ngẽma duũxũgũ i chixexũ. Rũ ngẽma tá naxauxe, rũ tá nixũxchápũtagũ —nhanagũrũ ga Ngechuchu.

Ngexwacaxũgũxũ rũ nuxcũmaũgũxũ i ngẽmaxũgũchiga

51Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ norũ ngũexũgũna naca, rũ nhanagũrũ: —¿Nũxũ pecuáxũ jĩixũ na tacũchiga jĩixũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ? —nhanagũrũ. Rũ nũmagũ nanangãxũgũ rũ nhanagũrũgũ: —Ngẽmããcũ, Pa Corix, nüxũ tacuãx —nhanagũrũgũ. 52Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ nhanagũrũ nüxũ: —Rũ ngẽxguma wũxi i ngũexẽeruũ i ore i mugũwa ngũxẽetaexũ aixcuma nüxũ cuãxgu na nhuxãcũ ãẽxgacũ jĩixũ ja Tupana, rũ nanaxwãxe na meã nüxũ nacuáxũ i ngẽma nuxcũmaxũxũ i Tupanaãrũ ore rũ nhaã ngexwacaxũxũ i chorũ ore rũ

ta, ngẽxgumarũũ i wũxi i cori i norũ taxepatawa duũxũgũcãx inawéxũ i norũ ngẽmaxũgũ i ngexwacaxũgũxũ rũ norũ ngẽmaxũgũ i nuxcũmaxũgũxũ ta —nhanagũrũ ga Ngechuchu.

Ngechuchu rũ Nacharétuwa najexma

(*Mr 6.1-6; Lc 4.16-30*)

53Rũ jexguma Ngechuchu nüxũ rũchaxgu ga jema ore ga cuaxruũgũxũ na jaxuxũ, rũ inaxũãchi ga jéma. 54Rũ guma ñãne ga nawa najaxũne ga Nacharétuwa naxũ. Rũ guma ñãneãrũ ngutaquexepataũgu naxũcu rũ jéma nanangũexẽe ga duũxũgũ. Rũ jema duũxũgũ rũ naãaixãchiãegũ namaã ga norũ ore. Rũ nhanagũrũgũ: —¿Ngextã nüxũ nacuãx i ngẽma ngũxẽetae? ¿Rũ nhuxãcũ nüxũ nacuãx na naxũãxũ i ngẽma mexũgũ i taxũgũ i Tupanaãrũ poramaã naxũxũ? 55—¿Taux exna i daa jĩixũ ja carpinteru ja Juche nane ja María ngĩne, ja Tiagu rũ Juche rũ Chimãũ rũ Juda naẽneẽ ixĩcũ? 56—¿Rũ taux exna i naẽjaxgũ rũ nuxma tatanũgu naxãchiũgũxũ? ¿Rũ ngẽxguma i ngextã jĩixũ i najauxãxũ i ngẽma nüxũ nacuáxũ? —nhanagũrũgũ. 57Rũ jemacãx ga duũxũgũ rũ tama nüxũ ñnarũxĩnũechaũ. Notũrũ Ngechuchu rũ nhanagũrũ nüxũ: —Guxũma i togũ i duũxũgũ rũ namaã nataãegũ i wũxi i Tupanaãrũ orearũ uruũ. Notũrũ ngẽma orearũ uruũchiũãnewatama rũ duũxũgũ rũ tama namaã nataãegũ —nhanagũrũ. 58Rũ jema duũxũgũtanũwa rũ tama poraãcũ nanaxũ ga mexũgũ ga taxũgũ ga Tupanaãrũ poramaã naxũxũ, jerũ

tama nūxū najaxōgüchaũ ga jema duũxügü.

Naju ga Juáũ ga baiũxēeruũ

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

14 ¹Rü jema ngunexügügu nixĩ ga Gariréaaneärü äëxgacü, ga Erudi rü Ngechuchuxü nacuáchigaxü. ²Rü Erudi rü norü duũxügümaã nhanagürü: —Jima nixĩ ja Juáũ ga baiũxēeruũ rü marü wena namaxü. Rü ngëmacax nūxü nangëxma i pora na naxüäxü i ngëma mexügü i taxügü i Tupanaärü poramaã naxüxü —nhanagürü. ³Rü jema nhanagürü, jerü nümatama ga Erudi rü úpaacü norü churaragüxü namu na Juáũxü jajauxgüxüçax rü curëtimaã janaĩxgüäcüma pocupataüwa nagagüäxüçax. Rü jemaäcü nanaxü ga Erudi, jerü jemaäcü naxçax íca ga naxmçax ga Erudía ga naëneë ga Piripi naxmçaxchirex ixicü. ⁴Rü Erudi rü Juáũmaã nanu jerü ga Juáũ rü nhanagürü nūxü: —Tama name na cuxumçaxmaã cuxāmaxü —nhanagürü. ⁵Rü Erudi rü Juáũxü nimáxchaũ, notürü duũxügüxü namuũ jerü guxüma ga duũxügü rü nagu narüxĩnüë rü aixcuma Tupanaärü orearü uruũ nixĩ ga Juáũ. ⁶Notürü jexguma norü taunecüarü ngunexüwa nanguxgu ga Erudi rü wüxi ga peta naxü. Rü jema petawa rü Erudíaxacü rü íjajüxparachigüxü napexewa ga jema petatanüxü. Rü nüma ga äëxgacü ga Erudi rü poraäcü norü me nixĩ ga jema naxüxü ga naxäcürücü. ⁷Rü jemacçax ngĩmaã inaxuneta rü nhanagürü ngĩxü: —¡Choxna naxçax naca i çacü i

cunaxwaxexü, rü aixcuma tá cuxna chanaxã! —nhanagürü. ⁸Rü jexguma ga ngĩma rü ngĩëxütawa ixü, rü ngĩëna ijaca, rü ngĩgürügü: —Pa Ma, çacü i cunaxwaxexü na naxçax íchaçaxü? —ngĩgürügü. Rü ngĩë ngĩxü ingäxü, rü ngĩgürügü: —¡Naxçax ínaca i Juáũ ja baiũxēeruũeru! —ngĩgürügü ga ngĩë. Rü jexguma ga jema pacü rü ngĩgürügü nūxü ga Erudi: —Chanaxwaxë i wüxi ja poratugu choxna cunaxã i Juáũ ja baiũxēeruũeru —ngĩgürügü. ⁹Rü jexguma ga äëxgacü ga Erudi rü inajarümaächi namaã ga jema ore, notürü norü unetacçax rü norü petatanüxüçax rü tama ngĩxü nawomüxëeçhaũ. Rü nanamu ga nhuxre ga norü churaragü na ngĩxna naxägüäxüçax ga jema naxçax ínaçaxü. ¹⁰Rü jemaäcü pocupataüwa nanamu na jéma Juáũxü janadaenaäxüçax. ¹¹Rü jemawena wüxi ga poratugu ngĩxütawa nanange ga Juáũeru, rü jema pacüna najaxã. Rü ngĩma rü nhüxmachi ngĩëna ijaxã. ¹²Rü jexguma ga Juáũärü ngüexügü rü jéma naxü, rü najangegü ga naxüne, rü inajataxgü. Rü jemawena rü Ngechuchumaã nūxü najarüxugüe.

Ngechuchu rü nanachibüexëë ga

5000 ga jatügü

(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Ju 6.1-14)

¹³Rü jexguma jemaxü nacuáchigagu ga Ngechuchu, rü nüxícata ma wüxi ga ngegu nixüe, rü ínaxüxü ga jéma. Rü wüxi ga nachica ga taxüema íxãpataxüwa naxü. Notürü ga duũxügü rü nūxü nacuaxgüama ga ngextá na naxüxü. Rü ínachoxü ga norü ãnëgüwa, rü dauxchitagü nawe narüxü. ¹⁴Rü

jexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu rü nüxü nadau ga jema muxüma ga duüxügü. Rü nüxü nangechaütümüüügü. Rü nanameëxëë ga jema duüxügü ga ídaaweexü ga naxçax jéma nagagüxü. ¹⁵Rü jexguma marü nachütachaügu rü Ngechuchuçax naxí ga norü ngúexügü, rü nhanagürügü nüxü: —Marü nachütachaü, rü nhüxmachi taxúema nuxma taxãpata i nuã. Rü name nixí ícujamugü i nhaã duüxügü na íãnexãcügü ja ngaicamana ngëxmagünewa naxíxuçax, rü ngéma norü ònataçax jataxegüxuçax —nhanagürügü. ¹⁶Notürü ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —Taxuacüma nawoegu. ¡Rü pematama penachibüexëë! —nhanagürü. ¹⁷Rü nümagü nanangãxügü, rü nhanagürügü: —Notürü nuã rü wüximeëxpüx i põü rü taxre i choxnixicatama toxü nangëxma —nhanagürügü. ¹⁸Rü Ngechuchu nanangãxü rü nhanagürü: —¡Nuã chauxütawa penana! —nhanagürü. ¹⁹Rü jexguma ga Ngechuchu rü duüxügüxü namu na maxëtexewa natogüxuçax. Rü nhüxmachi nanade ga jema wüximeëxpüx ga põü rü jema taxre ga choxnigü. Rü dauxügu nadawenüãcüma Tupanana moxë naxã, rü nhüxmachi inanabücu ga jema põügü. Rü norü ngúexügüna nanana, rü jema duüxügüxü najanu. ²⁰Rü guxüma ga jema duüxügü rü meãma nachibüe. Rü jemawena rü 12 ga pexchigü nanapaxëëgü namaã ga jema põü rü choxnichipegegü ga íjaxügüxü. ²¹Rü jema jéma chibüexü rü 5000 ga jatügü nixí, notürü ga ngexügü rü buxügü rü tama najaxugü.

Dexáétügu nixü ga Ngechuchu

(*Mr 6.45-52; Ju 6.16-21*)

²²Rü jemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü íjamugüjane rü wüxi ga nguogu najachoüxëë ga norü ngúexügü na joxni nextaxaarü tocutüwa naxíxuçax. ²³Rü jexguma duüxügüxü íjamugüguwena rü guma maxpünewa ínaxüãchi ga Ngechuchu na nüxíca jéma jajumuxëxuçax. Rü jexma nüxícatama nachütaü. ²⁴Notürü ga norü ngúexügü rü nextaxaarü ngãxütüchiügu nixãgü ga jexguma. Rü tacü ga buanecü jexma nüxü naxü, rü poraãcü najuãpe. ²⁵Rü jexguma marü jangunchaügu rü norü ngúexügüwe inaxüãchi ga Ngechuchu. Rü dexáchiüétügu nixü naxçax ga norü ngúexügü. ²⁶Rü jexguma norü ngúexügü nüxü daugügu ga dexáchiüétügu na jaxüxü, rü poraãcü nabaixãchiãëgü. Rü norü muümaã aita naxüe, rü nhanagürügü: —Wüxi i naxchiximare nixí —nhanagürügü. ²⁷Notürü ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü nhanagürü nüxü: —¡Peporae! rü chama chixí. ¡Rü táü ipemuüëxü! —nhanagürü. ²⁸Rü jexguma ga Pedru rü Ngechuchumaã nidexa rü nhanagürü: —Pa Corix, ega chi cuma cuixígu, ¡rü choxü namu na chama rü ta dexáétügu chixüxuçax rü cuxütawa na chaxüxuçax! —nhanagürü. ²⁹Rü Ngechuchu nhanagürü nüxü: —Ëcü ¡nuã naxü! —nhanagürü. Rü jexguma ga Pedru rü ínaxüe ga nguewa. Rü inanaxügü ga dexáétügu na jaxüxü na Ngechuchuxütawa naxüxuçax. ³⁰Notürü jexguma nüxü jacuçãchigu ga na naporaxü ga buanecü rü namuü, rü

inanaxügü ga na dexáchiügu nanguxü. Rü aita naxü rü nhanagürü: —Pa Corix, ¿choxü rüngüxêê! —nhanagürü. ³¹Rü jexgumatama ga Ngechuchu rü Pedrumexêgu najajauxâchi, rü nhanagürü nüxü: —Cuma rü íraruwatama cujaxô. ¿Rü tÿxcüü tama aixcuma cujaxôxôchi? —nhanagürü. ³²Rü jexguma nguëgu jachoügu ga Ngechuchu rü Pedru, rü nangupetü ga guma buanecü. ³³Rü guxüma ga norü ngúexügü ga nguëwa jexmagüxü rü Ngechuchupexegu nacaxápüxügü rü nüxü nicuaxüügü, rü nhanagürügü nüxü: —Aixcumaxüchi cuma nixí i Tupana Nane cuiixü —nhanagürügü.

**Jenecharétuanewa Ngechuchu
nanameëxêê ga idaaweexü**
(Mr 6.53-56)

³⁴Rü jexguma marü janguügu ga naxtaawa, rü Jenecharétuanewa nangugü rü jéma ínachoü. ³⁵Rü jexguma jema duüxügü ga jémacuãx nüxü icuaxâchitanügu ga Ngechuchu na jüixü ga guma, rü guxüma ga jema naânëwa nanguchiga ga jéma na najexmaxü ga Ngechuchu. Rü jemacax naxütawa nanagagü ga jema duüxügü ga idaaweexü. ³⁶Rü Ngechuchuxü nacaxaxüügü na naxchirupechinügamare jangögügüxüçax. Rü guxüma ga jema naxchirupechinügu ingögüexü rü narümeê.

**Tacü nixí i Tupanapexewa
duüxügüxü chixexêêxü**
(Mr 7.1-23)

15 ¹Rü Ngechuchuçax naxí ga nhuxre ga Parichéugü rü ngúexêëruügü ga ore ga mugüwa

nguxêëtaegüxü ga Jerucharéüwa ne íxü. Rü Ngechuchuna nacagü, rü nhanagürügü: ²—¿Tÿxcüü i curü ngúexügü rü tama nagu naxí i nuxcümamaxügüxü i tóru oxigüciüma? ¿Rü tÿxcüü tama najanguxêëgü i ngëma nacüma na Tupanacax najaxmexgüxü naxüpa na nachibüexü? —nhanagürügü. ³Notürü ga Ngechuchu rü nüxna naca ga jema Parichéugü rü ngúexêëruügü, rü nhanagürü nüxü: —¿Rü tÿxcüü i pema rü nüxü pexo i Tupanaärü mu na nagu pexíxüçax i pecümagütama? ⁴Erü Tupana rü norü orewa rü nhanagürü: “¿Tÿxü nangechaü ja cunatü rü cue!” nhanagürü. Rü ngëma orewa rü nhanagürü ta:

“Rü texé ja tümanatümaã rü exna tümaëmaã guxchigaxe rü name nixí i noxtacüma ngëmacax tÿxü tajuxêê”,

nhanagürü. ⁵Notürü pema rü nhaperügügü:

“Marü name ega wüxi ja jatü nanatüxü rü naëxü nhaxgu: ‘Taxucürüwa chorü ngëmaxümaã cuxü charüngüxêê erü guxüma i chorü ngëmaxü rü marü Tupanana chanaxã’,” nhaxgu. ⁶Rü ngëxguma texé ngëma nhagügu rü pexçax rü marü namexü na tama tümanatüxü rü tümaëxü tarüngüxêëxü. Rü ngëmaäcü ipejanaxoxêê i Tupanaärü mu na nagu pexíxüçax i pecümagütama. ⁷Pema nixí i duüxügü i togüpexewa rü meã pemaxënetaxü, notürü peãëwa rü chixexügu perüxínüë. Rü aixcuma nixí ga jema ore ga nuxcümamaxücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaía pechiga ümatüxü ga nhaxü:

8 “Nhaã duũxũgũ rü nãxmaãmãre choxũ nicuaxũgũ. Notürü naãẽwa rü tama aixcuma chagu narüxinüẽ. 9Rü taxuwama name na ngẽmaãcü notücaxma choxũ jacuaxũgũgũ. Rü guxũma i norü nguxẽẽtae rü jatügüarü mugümare nixĩ rü tama aixcuma chorü mu nixĩ”, nhaxũ. 10Rü nhuxmachi ga Ngechuchu rü duũxũgũcax naca, rü nhanagürü nüxũ: —¡Meã iperüxinüẽ i nhaã chorü ore, rü nagu perüxinüẽ! 11Ngẽma õna i duũxũgũ ngóxũ rü tama ngẽma nixĩ i napecaduãxẽẽgũxũ. Notürü ngẽma ore i chixexũ i nüxũ jaxuxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i napecaduãxẽẽgũxũ —nhanagürü. 12Rü nhuxmachi ga norü ngüexũgũ rü naxcax naxĩ, rü nhanagürügü nüxũ: —¿Pa Corix, tama exna nüxũ cucuax na Parichéguãẽwa nangúxũ i ngẽma ore i namaã nüxũ cuixuxũ? —nhanagürügü. 13Notürü nüma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —Guxũma i duũxũgũ i tama Chaunatiarü ixigũxũ, rü nüma rü tá nüxũ naxo. 14Rü nüẽtama i ngẽma Parichégu, erü namaãrü cuaxruũgũ i ngexetüxürü nixĩgü. Rü ngẽxguma wüxi i ngexetüxũ rü naxrüü ngexetüxũmaã inacaxgu rü ngürüãchi ngẽma taxre rü wüxi i ãmaxũgu tá nügümaã najajicu —nhanagürü. 15Rü nhuxmachi ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü nhanagürü: —¡Tomaã meã nangoxẽẽ na nhuxü nhaxũchiga jĩxũ i ngẽma ore i tomaã nüxũ cuixuxũ! —nhanagürü. 16Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü: —¿Exna pema rü ta tama nüxũ pecuaxgüẽga i ngẽma ore? 17¿Tama exna nüxũ pecuax

rü guxũma i ngẽma õna i duũxũgũ ngóxũ rü naãnüwa naxũ, rü jixcaama rü nhuxmachi ínaxüxũ? 18Notürü guxũma i ngẽma ore i duũxũgũ nüxũ ixuxũ rü naãẽwa nixĩ i ne naxüxũ. Rü ngẽma ore i chixexũ waxi nixĩ i napecaduãxẽẽgũxũ i ngẽma duũxũgũ. 19Erü naãẽwa nixĩ i chixexũgu naxĩnüexũ i duũxũgũ. Rü ngẽma ne naxũ na namãẽtaxũ, rü to i ngexũ i ãtexũmaã na inapexũ, rü na nangẽãemarexũ, rü na nangĩxũ, rü na jadoratãxãxũ, rü na naguxchigawãxexũ. 20Rü guxũma i ngẽma chixexũ waxi nixĩ i duũxũgũxũ pecaduãxẽẽxũ. Notürü ngẽma na tama najaxmexgũxũ naxüpa na nachibüexũ, rü ngẽma rü tama nanapecaduãxẽẽ i duũxũgũ —nhanagürü.

**Wüxi ga ngecü ga to ga
nachiüãnecüãx ga Ngechuchuaxü
jaxõxcüchiga
(Mr 7.24-30)**

21Rü jexguma jéma inaxũachigu ga Ngechuchu, rü Tiruane rü Chidãüãneãrü iãnegüwa naxũ. 22Rü Ngechuchuxũtawã ingu ga wüxi ga ngecü ga Canãcüãx ga Tiruanegu ãchiücü. Rü tagaãcü ngĩgürügü nüxũ: —Pa Cori Pa Dawítanüxũx, ¡cuxũ changechaũtümüũ! Erü chauxacü rü wüxi i ngoxo ngĩwa nangẽxma i poraãcü ngĩxũ chixewexũ —ngĩgürügü. 23Notürü ga Ngechuchu rü tama ngĩxũ nangãxũ. Rü düxwa ga norü ngüexũgũ rü naxcax naxĩ, rü Ngechuchuxũ nacaaxũgũ, rü nhanagürügü: —Pa Corix ¡Ngĩmaã nüxũ ixu i ngẽma nge rü ¡jaxũ, erü tawe ¡jacaechigü! —nhanagürügü. 24Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü:

—Tupana núma choxũ namu na Judéugü i pecaduãxgũcãxicatama na chadauxũcãx —nhanagürü. ²⁵Notürü ngĩma ga jema nge ga tama Judéu ixĩcü rü Ngechuchucãx ijaxü. Rü napexegu ijacaxãpũxü, rü ngĩgürügü nüxü: —Pa Corix ꞑchoxũ rüngũxẽẽ! —ngĩgürügü. ²⁶Notürü Ngechuchu rü nhanagürü: —Tama name i taxacügüna tanapu i norü õna na airugüna naxãxũcãx —nhanagürü. [Rü jema nhanagürü jerü nümagü ga Judéugü rü nügü nixugüe na Tupanaxãcügũxũchi jĩgũxũ rü jema togü rü nhama airugürüũ na jixĩgũxũ.] ²⁷Notürü ngĩma ga jema nge rü ngĩgürügü: —Rü aixcuma nixĩ i curü ore, Pa Corix, notürü airugü rü ta norü joraarü õnatüchi nangõx —ngĩgürügü. ²⁸Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü ngĩxũ: —Pa Ngecüx, aixcumaxũchi cujaxõ. Marü tá chanaxü i ngẽma cuma cunaxwaxexũ —nhanagürü. Rü jexgumatama ngĩxcãx nitaane ga ngĩxãcü.

**Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ ga
muxũma ga idaaweexũ**

²⁹Rü jemawena ga Ngechuchu rü inaxũãchi ga jema naãnewa, rü nextaxa ga Gariréacutüwa naxü. Rü nhuxmachi wüxi ga maãpũnewa inaxũãchi, rü jema najarüto. ³⁰Rü muxũma ga duũxũgü naxũtawana nangugü. Rü jema naxũtawana nanagagü ga duũxũgü ga ichixeparagũxũ, rü ngexetügũxũ, rü tama idexagũxũ, rü chixechacüügũxũ, rü muxũma ga togü ga idaaweexũ. Rü Ngechuchupexegu najamugü, rü nüma ga Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ. ³¹Rü ga duũxũgü rü poraãcü nabãixãchiãẽgü ga

jexguma nüxũ nadaugüga ga nhuxãcü jema noxri tama idexagũxũ rü marü na jadexagũxũ, rü jema noxri chixechacüügũxũ rü marü naxcãx na jataanegũxũ, rü jema noxri chixeparagũxũ rü marü na nameparagũxũ, rü jema noxri ngexetügũxũ rü marü na jadauchigũxũ. Rü jemacãx ga duũxũgü rü Tupanaxũ nicuãxũgü.

**Ngechuchu rü nanachibüexẽẽ ga
4000 ga jatügü
(Mr 8.1-10)**

³²Rü nhuxmachi ga Ngechuchu rü norü ngüexũgüçãx naca, rü nhanagürü nüxü: —Choxũ nangechãtümüügü i nhaã duũxũgü, erü marü tamaẽxpũx i ngunexü nuã chauxũtawana nangẽxmagü, rü nüxũ nataxuma i norü õna. Rü taxuacüma ngẽmaãcümare nachiũwa chanamugü, erü ngürüãchi namagu tá najaturae —nhanagürü. ³³Rü norü ngüexũgü rü nhanagürügü nüxü: —¿Notürü ngextã tá tanajaxu i õna naxcãx i guxũma i nhaã duũxũgü? Erü taxüema nuxma taxãpata i nuã —nhanagürügü. ³⁴Rü Ngechuchu nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Nhuxre i põü pexũ nangẽxma i pemax? —nhanagürü. Rü nanangãxũgü, rü nhanagürügü: —Toxũ nangẽxma i 7 i põü rü noxretama i choxnixãcügüxicatama —nhanagürügü. ³⁵Rü nhuxmachi ga Ngechuchu rü duũxũgũxũ namu na nhaxtüanewana natogũxũcãx. ³⁶Rü nanade ga jema 7 ga põü rü jema choxnigü. Rü Tupanana moxẽ naxã. Rü nhuxmachi inanabücu. Rü norü ngüexũgüna nanana na duũxũgũxũ januãxũcãx. ³⁷Rü

guxũma ga duũxũgũ rü meãma nachibũe. Rü jemawena rü 7 ga pexchigũ nanapaxẽẽgũ namaã ga jema põũ rü choxnichipegegũ ga íjaxũgũxũ. ³⁸Rü jema jema chibũexũ rü 4,000 ga jatũgũ nixĩ, notürü ga ngexũgũ rü buxũgũ rü tama najaxugũ. ³⁹Rü jemawena ga Ngechuchu rü duũxũgũxũ ínimugũ. Rü nhuxmachi wũxi ga nguegu nixũe, rü Magadãaru naãnewa naxũ.

**Parichéugũ rü Chaduchéugũ naxçax
ínacagũ na nüxũ nüxũ
nadauxẽẽgũxũçax ga wũxi ga
cuaxruũ ga Tupanaãrũ poramaã
naxũxũ**

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

16 ¹Rü ga Parichéugũ rü Chaduchéugũ rü Ngechuchuxũ ínajadaugũ. Rü Ngechuchuna nacagũe na nüxũ nüxũ nadauxẽẽgũxũçax ga wũxi ga cuaxruũ ga Tupanaãrũ poramaã naxũxũ, jerũ nüxũ naxũgũchaũmare.

²Notürü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü nhanagürü nüxũ: —Pema rü jáuanecũ rü nhaperũgũgũ:

“Name tá nixĩ i moxũãrũ ngunexũ, erũ nadautũweane”, nhaperũgũgũ. ³Rü ngẽxguma paxmama nadautũweanegu rü poraãcũ nacaixanegu, rü:

“Nachixe tá nixĩ i ngunexũ” nhaperũgũgũ. Pema nixĩ i duũxũgũ i togüpexewa meã pemaxẽnetaxũ, notürü chixexũgu perũxĩnũe. Rü pema nüxũ pecuax na penangugũxũ i nhuxgu tá nameãnexũ rü nhuxgu tá nachixeanexũ. Notürü nhuxma na janguxũ i ngẽma cuaxruũgũ ga nuxcũma Tupana pemaã ixunetaxũ rü tama nüxũ pecuaxgũega

na tacũchiga jíixũ —nhanagürü. ⁴Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Nhaã duũxũgũ i chixecũmagũxũ rü tama jaxõgũxũ rü naxçax ínacagũ i wũxi i cuaxruũ i Tupanaãrũ poramaã üxũ. Notürü jema cuaxruũ ga nuxcũmaxũcũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Jonaxũ ngupetũxũrũüxícátátama nadaugũ. Rü jexgumarũ rü na barejaãnuwa na ínaxũxũxũ, rü chama rü ichatãxũwa tá íchaxũxũ. Rü taxuxũtãma i to i cuaxruũxũ nüxũ chadauxẽẽ i nhaã duũxũgũ —nhanagürü. Rü nhuxmachi nüxna jema nixũ ga Ngechuchu, rü ínaxũãchi.

**Parichéugũarũ põãrũ
puxẽeruũchiga**

(Mr 8.14-21)

⁵Rü jexguma naxtaxaarũ tocutuwa naxĩxgu ga norũ ngũexũgũ, rü nüxũ ínajarũngũmae na nawemũ ta íjangegũxũ. ⁶Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —;Dũçax, ipexuãẽgũ naxçax i Parichéugũ rü Chaduchéugũarũ põãrũ puxẽeruũ! —nhanagürü. ⁷Rü jema norũ ngũexũgũ rü ínanaxũgũe ga nügũ na nhagũxũ: —Ngẽma nhanagürü tũxũ, erũ tama tawemũta ítingegũ —nhanagürũgũ. ⁸Notürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuaxama ga nhuxãcũ na jadexagũxũ ga norũ ngũexũgũ. Rü jemacax nhanagürü nüxũ: —;Tũxçũũ, “Tũxũ nataxu i tawemũ” nhaperũgũgũ? Pema rü tama aixcuma pejaxõgũ. ⁹—;Tama exna nüxũ pecuaxgũega rü nüxna pecuaxãchie ga jema wũximeẽxpũx ga põũ ga jema 5,000 ga jatũgũçax ichabũcuxũ? ;Rü

nhuxre ga pexchi penaxüácuxũ namaã ga jema naxchipegegü ga íjaxügüxũ? ¹⁰—¿Rü tama exna nüxna pecuaxächie ga jema 7 ga pöü ga jema 4,000 ga jatügüçax ichabücuxũ? ¿Rü nhuxre ga pexchi penaxüácuxũ namaã ga jema naxchipegegü ga íjaxügüxũ? ¹¹—¿Rü nhuxäcü nixĩ i tama nüxũ pecuáxũ i tama pöüchiga na chidexaxũ i ngëxguma nhachagu:

“¡Ipxeuãëgü naxçax i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pöüärü puxëëruũ!” nhachagu? —nhanagürü ga Ngechuchu. ¹²Rü jexguma ga norü ngüexügü rü nüxũ nacuaxgü ga tama pöüärü puxëëruũchiga na jadexaxü ga Ngechuchu, notürü Parichéugü rü Chaduchéugüarü nguxëëtaechiga na jíixũ ga na jadexaxü.

Pedru nanangoxëë na Cristu na jíixũ ga Ngechuchu

(*Mr 8.27-30; Lc 9.18-21*)

¹³Rü jexguma Checharéa ga Piripuaneärü ngaicamana nanguxgu ga Ngechuchu, rü norü ngüexügüna naca, rü nhanagürü: —¿Nhuxü nhaxũ i duüxügü i chauchiga na texé chiixũ i chamax? —nhanagürü. ¹⁴Rü nüma ga norü ngüexügü rü nanangãxũ rü nhanagürügü: —Nangëxma i duüxügü rü:

“Juáü ja baiüxëëruũ cuixĩ” nhagüxũ. Rü togü i:

“Eria cuixĩ” nhagüxũ. Rü togü i:

“Jeremía cuixĩ” nhagüxũ. Rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümáxücü ga Tupanaärü orearü uruũ cuixĩ” nhagüxũ —nhanagürügü. ¹⁵Rü jexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca rü

nhanagürü: —¿Rü pema i nhuxü nhapegüxũ choxũ na texé chiixũ? —nhanagürü. ¹⁶Rü Chimáü ga Pedru nanangãxũ, rü nhanagürü nüxũ: —Cuma nixĩ i Cristu ja Tupana ja maxücü Nane cuiixũ —nhanagürü. ¹⁷Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü nüxũ: —Cuma rü aixcuma cutaãë, Pa Chimáüx, Pa Jona Nanex, erü taxuüma i duüxũ nixĩ i cuixũ nüxũ cuaxëëxũ i ngëma, notürü Chaunatü ja dauxügücü nixĩ ja cuixũ nüxũ cuaxëëcü na Nane chiixũ. ¹⁸—Rü chama cumaã nüxũ chixu rü cuma rü Pedru cuixĩ. Rü ngëma cuéga rü “nuta” nhaxüchiga nixĩ. Rü cuma tá nixĩ i chorü duüxügüarü daruũ cuiixũ. Rü Chataná rü táüxütáma nüxũ narüjexera i ngëma chorü duüxügü. ¹⁹—Rü chama rü tá cuxna chanaxã i chorü ore na duüxügümaã nüxũ cuixuxüçax na nüxũ nacuaxgüxüçax na nhuxäcü dauxügüxũ i naãnewa nangugüxũ i ngextá Tupana äëxgacü íixüüwa. Rü jíxema tama cuixü irüxüñüxë i ngëma ore rü táüxütáma ngëma tichocu. Notürü jíxema meã cuixü irüxüñüxë i ngëma ore rü aixcuma ngëma Tupana äëxgacü íixüüwa tá tangugü —nhanagürü. ²⁰Rü jexguma ga Ngechuchu rü norü ngüexügümaã nüxũ nixu, rü nhanagürü: —¡Taxüemaátáma nüxũ peixu na chama rü Cristu chiixũ! —nhanagürü.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü juxchiga

(*Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27*)

²¹Rü jemawena inanaxügü ga norü ngüexügümaã nüxũ na jaxuxü ga tacü tá nüxũ na üpetüxũ. Rü nhanagürü:

—Chama rü Jerucharéüwa tá chaxü, rü ngéma poraäcü ngúxü tá choxü ningexêégü. Rü choxü tá nimaḡgü i Judéguiarü äëxgacügü i jaguâḡgü rü paigüarü äëxgacügü rü ngúxêëruüügü i ore i mugüwa nguxêëtaegüxü. Notürü tamaëxpüx i ngunexü ngupetügu rü wena táxaru chamaxü —nhanagürü.

²²Rü jexguma ga Pedru rü nüxíca noxrüwama Ngechuchuxü naga, rü inanaxügü ga na naxucuxêäxü, rü nhanagürü: —Pa Corix, Tupana rü tama nanaxwaxe na ngémaäcü cuidexaxü. Rü täxüütáma ngémaäcü cuxü nangupetü i cumax —nhanagürü. ²³Notürü ga Ngechuchu rü Pedrucax nadaueguächi, rü nhanagürü nüxü: —¡Choxna ixügachi, Pa Chatanáx, erü chixexügu choxü cunguxêëchaü! Rü tama Tupana naga rüxínüxügu curüxínü, rü jatügü naga rüxínüxügumare curüxínü i cumax —nhanagürü. ²⁴Rü jexguma ga Ngechuchu rü norü ngúxüügüxü nhanagürü: —Rü ngëxguma texé chawe rüxüxchaügu, jëcü nüxü tarüxo i tümaärü ngúchaü, rü namaä tapora i ngéma guxchaxügü i tümacax ínguxü i nhama curuchawa tipotaxürüü tüxü ixíxêëxü, rü ngémaétüwa chawe tarüxüáma! ²⁵Erü jíxema tügü maxêchaxêëchaüxê rü tá taju. Notürü jíxema chauxcax júxe rü aixcuma tá tüxü nangëxma i maxü i taguma gúxü. ²⁶Rü ¿Taciüwa i nüxü namexü ja wüxi ja jatü ega najauâḡgü i guxüma i nhama i naâneärü ngëmaxügü, notürü ijanatauxêëägu i norü maxü? Erü taxucürüwama wüxi ja jatü rü norü díërumaä naxcax nataxe i norü maxü. ²⁷Erü chama i Tupana Nane na duüxüxü

rü chüxü rü wena táxaru núma chaxü. Rü ngëxguma rü Chaunatü ja Tupanarüü tá äëxgacü chixü, rü dauxücüâx i oearü ngerüügümaä tá íchangu. Rü ngëxguma tá nixü i nüxü chanaxütanüxü i wüxichigü i duüxügü i ngéma nhuxäcü chauxcax na namaxëxürüüäcuma maxëxü. ²⁸Rü aixcuma pemaä nüxü chixu rü nangëxma i nhuxre i duüxügü i núma ngëxmagüxü rü täxüütáma naju nhuxmatáta choxü nadaugü na juwa ícharüdadü rü aixcuma äëxgacü ja poracü na chüxü —nhanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü naxüchicüü

(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

17 ¹Rü 6 ga ngunexüguwena rü Ngechuchu ínajagagü ga Pedru rü Tiagu rü Juáü ga Tiagueneë. Rü nüxícatama wüxi ga maxpúnewa noxrüwama namaä naxü. ²Rü jéma jema ngúxüügüpexewa rü naxüchicüü ga Ngechuchu. Rü üaxcürüü nixü ga nachametüwa ga na jajauracüüxü. Rü naxchiru rü ta üaxcüemarüü nixü ga na nangóonexêëäxü. ³Rü ngürüächi jéma naxcax nangoxgü ga Muísé rü Ería. Rü Ngechuchumaä jéma nidexagü. ⁴Rü jexguma ga Pedru rü nhanagürü Ngechuchuxü: —Pa Corix, name nixü nuä tangëxmagü. Rü ngëxguma cunaxwaxegu rü tá tanaxü ja tamaëxpüx ja düxenü, rü wüxi ja cuxcax, rü náí ja Muísécax, rü náí ja Eriacax —nhanagürü. ⁵Rü jexguma íjadexajane ga Pedru rü wüxi ga caixanexü ga nangóonexêëxü rü natanügu najangaixema. Rü jema caixanexüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga nhaxü:

—Daa nixĩ ja Chaune ja nüxũ
 changechaũxũchicũ rũ namaã
 chataãẽxũchicũ. ıRũ naga pexĩnũ!
 —nhanagũrũ. 6Rũ jexguma jemaxũ
 naxĩnũẽgu ga jema ngũexũgũ, rũ
 nhaxtũanegu nanangũcuchiãchitanũ,
 jerũ poraãcũ namuũẽ. 7Notũrũ ga
 Ngechuchu rũ naxçax nixũ, rũ nüxũ
 najarũngõgũ, rũ nhanagũrũ nüxũ:
 —ıIpechigũ rũ tãũ ipemuũẽxũ!
 —nhanagũrũ. 8Rũ jexguma wenaxãrũ
 nadaunagũtanũgu, rũ
 Ngechuchuxũxĩcatama nadaugũ rũ
 taxũema ga toguexũ nadaugũ. 9Rũ
 jexguma įjanachoũgu ga guma
 maçpũnewa, rũ Ngechuchu
 najaxucuxẽgũ ga taxũemaãma na nüxũ
 jaxugũexũçax ga jema jema nüxũ
 nadaugũxũ, nhũxmatãta juwa įnadaxgu
 rũ wena namaxũgu. 10Rũ nhũxmachi ga
 jema ngũexũgũ rũ Ngechuchuna
 nacagũ, rũ nhanagũrũgũ: —ıTũxcũũ i
 ngẽma ngũexẽeruũgũ i ore i mugũwa
 ngũxẽtaegũxũ rũ nhanagũrũgũ:
 “Erĩa tá nixĩ ja nüxĩra cuxũpa nuã
 ũcũ?” nhanagũrũgũ. 11Rũ Ngechuchu
 nanangãxũ, rũ nhanagũrũ: —Aixcuma
 nixĩ i Erĩa na nüxĩra tá núma naxũxũ
 na chauxũpa Tupanacax jamexẽẽãxũçax
 i duũxũgũ. 12Notũrũ chama pemaã
 nüxũ chixu, rũ Erĩa rũ marũ núma
 naxũ, notũrũ duũxũgũ rũ tama nüxũ
 nacuxgũ na texe įĩxũ. Rũ jemacax
 chixri namaã nachopetũ. Rũ
 ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ na chixri tá
 chamaã nachopetũxũ i duũxũgũ
 —nhanagũrũ. 13Rũ jexguma ga jema
 ngũexũgũ rũ nüxũ nicuaxãchitanũ ga
 Juãũ ga baiũxẽẽruũchiga na įĩxũ ga
 jema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxũ.

**Ngechuchu rũ nanamexẽẽ ga wũxi
 ga bucũ ga ngoxo nawa jexmacũ**
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14Rũ jexguma duũxũgũ įjexmaxũwa
 nangugũgu, rũ wũxi ga jatũ
 Ngechuchuçax nixũ. Rũ napexegu
 najacaxãpũxũ rũ nhanagũrũ nüxũ:
 15—Pa Corix, įnüxũ nangechaũ ja
 chaune rũ naxçax jataanexẽẽ! Erũ
 muẽxpũxcũna rũ naxãũãẽxũ, rũ poraãcũ
 nüxũ nangũx. Rũ muẽxpũxcũna rũ
 ũxũxetũgu najanguxẽẽ, rũ exna dexãgu.
 16—Rũ nuã curũ ngũexũgũxũtawa
 chanaga, notũrũ nümagũ rũ tama nüxũ
 nacuxgũ na namexẽẽgũãxũ
 —nhanagũrũ. 17Rũ jexguma Ngechuchu
 nanangãxũ, rũ nhanagũrũ nüxũ ga jema
 duũxũgũ ga jema jexmagũxũ: —Pa
 Duũxũgũ i Tama Jaxõgũxũ rũ
 Chixexũgũx, ınhuxguratãta i pemaã
 chanuxmaxũ rũ jaxna pemaã
 chaxĩnũxũ? įNuã penaga ja jima bucũ!
 —nhanagũrũ. 18Rũ Ngechuchu nananga
 ga jema ngoxo ga guma bucũwa
 jexmaxũ. Rũ jemaãcũ įnanataxũchi ga
 jema ngoxo. Rũ jexgumatama naxçax
 nitaane ga guma bucũ. 19Rũ jemawena
 ga norũ ngũexũgũ rũ noxriuwama
 Ngechuchumaã nidexagũ. Rũ nüxna
 nacagũe, rũ nhanagũrũgũ nüxũ: —Pa
 Corix, ıtũxcũũ i toma rũ taxuacũma
 įtanataxũchi i ngẽma ngoxo?
 —nhanagũrũgũ. 20Rũ Ngechuchu
 nanangãxũ, rũ nhanagũrũ nüxũ: —Pema
 rũ taxuacũma įpenataxũchi erũ tama
 aixcuma pejaxõgũ. Rũ aixcuma pemaã
 nüxũ chixu, rũ ngẽxguma chi woo
 įraruwatama pejaxõgũgu, rũ chi daa
 maçpũnemaã nüxũ peixuxgu na

jaxũgachixũcax, rü chi pega naxĩnũ. Rü taxuxũ chima pexũ naguxcha ega aixcuma pejaxõgũgu. ²¹—Notürũ nhaãrũũ i ngoxo rü tama ínaxũxũ ega tama íxaureãcũma íjumuxẽgu —nhanagürũ.

**Ngechuchu rü wemaxãrũ
nanaxunagũ ga norũ juxchiga**
(*Mr 9.30-32; Lc 9.43-45*)

²²Rü jexguma norũ ngũexũgũmaã Garirãaarũ naãnegu jaxũxgu ga Ngechuchu, rü norũ ngũexũgũmaã nüxũ nixu, rü nhanagürũ: —Chama ja Tupana Nane na duũxũxũ chíxũ, rü chixri tá chamaã nachopetũ rü ãẽxgacũgũna tá choxũ namugũ i duũxũgũ. ²³—Rü tá choxũ nimaxgũ, notürũ tamaẽxpũx i ngunexũguwena rü wena táxaru chamaxũ —nhanagürũ. Rü jexguma jema orexũ naxĩnũẽgu ga norũ ngũexũgũ, rü poraãcũ nangechaũgũ.

**Ngechuchu ngĩxũ naxũtanũ ga jema
dĩeru ga tupauca ga taxũnecax
ngĩxũ najauxgũcũ**

²⁴Ngechuchu rü norũ ngũexũgũmaã Caparnãũãrũ ããnewa naxĩ. Rü jexguma jema nangugũgu rü Pedruxũ ínajadaugũ ga jema jatũgũ ga tupauca ga taxũnecax dĩeru ngĩxũ jauxgũxũ. Rü Pedruna nacagũe rü nhanagürũgũ: —¿Jima curũ Cori rü tama exna ngĩxũ naxũtanũ i ngẽma dĩeru i tupauca ja taxũneãrũ íxĩcũ? —nhanagürũgũ. ²⁵Rü Pedru nanangãxũ, rü nhanagürũ: —Ngẽmããcũ nanaxũtanũ —nhanagürũ. Rü jixcama ga jexguma íxgu naxũcuxgu ga Pedru, rü Ngechuchuxira Pedrumãã nidexa, rü nhanagürũ nüxũ: —¿Nhuxũ nhacuxũ i

cumax, Pa Pedrux, rü ngextã nixĩ i najauxgũãxũ i norũ dĩeru i guxũ i nachiũãneãrũ ãẽxgacũgũ? ¿Cuxcax i nügũtanũwatama rü exna togũ i duũxũgũtanũwa? —nhanagürũ. ²⁶Rü Pedru nanangãxũ, rü nhanagürũ: —Maneca togũ i duũxũgũtanũwa nixĩ i najauxgũãxũ —nhanagürũ. Rü nhũxmachi Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürũ: —Rü ngẽxguma ngẽmaãcũ jixĩgu, rü jixema na Tupanaãrũ íxĩgũxũ rü taxuũcaxma tanaxũtanũgũ. ²⁷—Notürũ ngẽma na taxũema tamaã nuxũcax, rü chanaxwaxe i cujaxũtanũ i ngẽma dĩeru. ¡Rü jãa naxtaawa naxũ, rü ngẽma japoxwaxe! ¡Rü ngẽma nüxĩraũxũ i choxni i cunapoochiũ rü naãxwa tá nüxũ icujangau i wũxi i dĩeru i nagu mexũ na jangutanũxẽẽxũcax i chauxcax rü cuxcax rü ta! ¡Rü tupauca ja taxũnewa nange i ngẽma dĩeru, rü jaxũtanũ! —nhanagürũ.

**¿Texe tá tixĩ ja guxããrũ
jexera íxĩxẽ?**
(*Mr 9.33-37; Lc 9.46-48*)

18 ¹Rü jexguma ga norũ ngũexũgũ rü Ngechuchucax naxĩ rü nüxna nacagũ, rü nhanagürũgũ: —¿Pa Corix, texe tá tixĩ ja guxũãrũ jexera íxĩxẽ i ngẽma Tupana ãẽxgacũ fĩxĩxũwa? —nhanagürũgũ. ²Rü jexguma ga Ngechuchu rü wũxi ga buxĩcax naca, rü norũ ngũexũgũarũ ngãxũtanũgu nanachixẽ. ³Rü nhũxmachi nhanagürũ nüxũ: —Dũcax, Pa Chorũ Ngũexũgũx, aixcuma pemaã nüxũ chixu, rü ngẽxguma tama nüxũ perũxoegu i ngẽma na togũarũ jexera pegũ peixĩgũxẽẽchaũxũ rü nhũxmachi tama nhaã buxĩrũũ pegũ

íperixíragu, rü taxucüriüwa peichocu i ngextá Tupana ãëxgacü íixixüüwa. ⁴—Rü aixcuma jíxema tügü íruxírase rü nhaã buxüüüwü íixixë, rü jíxema tá tixí ja guxüärü jexera íixixë i ngextá Tupana ãëxgacü íixixüüwa. ⁵—Rü texé ja chauégagu meã najaxúxe i wüxi i buxü i nhaärüüwü íixixü rü choxü nixí i tajaxuxü.

**Naxäücüma nixí na
pecadugu inguxü**

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶—Rü texé ja pecadugu nanguxëéxë i wüxi i nhaã buxüüüwü i choxü jaxögüxü rü tümacax rü narümemae chi nixí na noxtacüma wüxi ja nuta tümanaãwa najangacuchixü, rü nhüxmachi ngëmaãcü taxtüchüüwa tüxü najarütáexü na ngëxma tajuxüçax. ⁷—Nhama i naãnecüãx i duüxügüçax rü wüxi i taxü i ngechaü nixí na nangëxmaxü i muxüchixü i taciü i pecadugu najixëéxü. Rü guxüüguma tá nangëxma i ngëma chixexüü, notürü wüxi i ngechaüxüchi tá nixí naxçax i ngëma jatü i togüxü pecadugu nguxëéxü. ⁸—Rü ngëmacax i ngëxguma chi cuxmex rü exna cucutü pecadugu cuxü nguxëëgu, rü name nixí i noxtacüma ícunadae rü jaxügu cujanha. Erü narümemae nixí i cuboxmexácüma rü exna cubocutiäcüma na cunajaxuxü i curü maxü na tama guxüne ja cuxmexmaã rü exna guxüne ja cucutümaã üxü ja taguma ixoxünewa cuitaxcuchixüçax. ⁹—Rü ngëxguma chi cuxetü pecadugu cuxü nguxëëgu, rü name nixí i cunajaxu rü jaxügu cunanha. Erü narümemae nixí i wüxixetümaã na cunajaxuxü i curü maxü na tama guxüne ja cuxetümaã üxü ja ngoxogü nagu pocuena na cuitaxcuchixüçax. [Rü

ngëmaãcü woo cuxü naguxchagu, notürü name nixí i nüxna cuixügachi i guxüma i ngëma chixexüü i nagu cunguchaüxü.]

**Cuaxruü ga carneru ga
ijarütaxuxüüwü ixuxü**

(Lc 15.3-7)

¹⁰—Rü tama name i nüxü pexoox i wüxi i buxü i nhaärüüwü choxü jaxöxü. Erü ngëma norü darüüüwü i orearü ngerüüüwü i dauxüçüãx rü guxüüguma Chaunatü ja dauxügucüçaxewá nangëxmagü na ngëma ngëma buxüéüüwa nachogüxüçax. ¹¹—Rü chama i Tupana Nane na duüxüxü chiixü rü núma chaxü na chanamaxëxëxüçax i duüxügü ijarütaxuxü. ¹²—¿Rü nhuxü nhapegüxü i pema ega wüxi ja jatü rü nüxü nangëxmagu i 100 i carnerugü rü wüxi nüxü ijarütaxugü? ¿Taux exna i naxpüüüwü namugüãxü i ngëma 99, rü nhüxmachi naxçax jadauxü i ngëma nüxü ijarütaxuxü? ¹³—Rü ngëxguma nüxü ijangaxgu, rü namaã nataãëxüchi i ngëma norü carneru. Rü woo guxüüguma namaã nataãë i ngëma 99 i tama ijarütaxuxü, notürü jexeraãcüxüchi namaã nataãë i ngëma wüxi i ijarütaxuxü, erü marü nüxü inajangau. ¹⁴—Rü ngëxgumarüüwü ta nixí ja Penatü ja dauxügucü na tama nanaxwaxexü na wüxi i nhaã buxü na ijarütaxuxü.

**Nhuxäcü tamüçüxü na
ingechaüxüchiga**

(Lc 17.3)

¹⁵—Rü ngëxguma cueneë chixexü cumaã üxgu, rü name nixí i nüxícatama namaã cuidexa, rü nüxna nüxü

cucuxãchixêê i ngêma norü chixexü i cumaa naxüxü. Rü ngêxguma cuga naxínügu, rü marü cuxü nanguxü i ngêma cueneê. ¹⁶—Notürü ngêxguma tama cuga naxínügu i ngêma cueneê, rü name nixí i naxçax cuca i wüxi rü exna taxre i duüxügü na nümagü rü ta namaã jadexagüxcax i ngêma cueneê. ¹⁷—Rü ngêxguma rü ta tama nüxü inaxínügu i ngêma taxre i duüxügüarü ore, rü name nixí i guxü i jaxögüxümaa nüxü cuixu na ngêma cueneêmaa jadexagüxcax. Rü ngêxguma rü ta tama nüxü inaxínügu i ngêma jaxögüxüarü ore, rü name nixí i wüxi i duüxü i tama jaxöxürüügu namaã curüxinü. ¹⁸—Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü jíxema núma nhama i naãnewa tama pexü irüxinüxê i chorü ore rü täüxütáma Tupana ãêxgacü fíxixügu tachocu. Notürü jíxema meã pexü irüxinüxê i ngêma ore rü aixcuma ngêma tá tangu. ¹⁹—Rü pemaã nüxü chixu rü ngêxguma chi taxre i pema i núma nhama i naãnewa rü wüxigu tacüçax ípexaxgu i Chaunatü ja dauxügücüxütawa, rü nüma ja Chaunatü rü tá pexna nanaxã. ²⁰—Erü ngêma ngextá taxre rü exna tamaêxpüx i duüxügü chauégagu íngutaquexexüwa, rü chama rü ta norü ngãxütanüwa changêxma —nhanagürü. ²¹Rü jexguma ga Pedru rü Ngechuchucax nixü, rü nüxna naca, rü nhanagürü: —¿Pa Corix, ngêxguma chaueneê chixexü chamaã üxgu, rü nhuxrexpüxcüna i namexü na nüxü nüxü changechaüxü naxçax i ngêma chixexü i chamaã naxüxü? ¿Rü marü namexü i cuxçax ega 7 expüxcüna jixígu na nüxü nüxü changechaüxü?

—nhanagürü. ²²Rü Ngechuchu nanangãxü rü nhanagürü: —Tama name i 7 expüxcünaxícatama nüxü nüxü cungechaü. Notürü guxügütáma nixí i nüxü nüxü na cungechaüxü woo 70 expüxcüna i 7 wa nangu —nhanagürü.

Cuaxruü ga ãêxgacüarü duüxü ga tama namücüaxü nüxü ngechaüxü

²³Rü Ngechuchu rü nhanagürü: —Rü ngêma Tupana na ãêxgacü ixíxü, rü nhama wüxi ga nachüüãneärü ãêxgacü ga norü duüxügü ga nüxü nangetanügüxümaa namexêêchaüxürüü nixí. ²⁴—Rü jexguma inaxügüãgu ga meã nüxü na jadaugüxü ga jema nüxü nangetanügüxüpane, rü naxütawa nanagagü ga wüxi ga norü duüxü ga taxüchicü ga díeru nüxü ngíxü ngetanüxü. ²⁵—Notürü ga jema norü duüxü rü nangearü díeruãx, rü taxuacüma norü cori ga ãêxgacüaxü nanaxütanüéga. Rü jemacax ga jema ãêxgacü rü norü churaragüxü namu na to ga corixü namaã nataxegüxcax ga jema jatü, wüxigu tümamaã ga naxmãx rü naxácügü rü norü jemaxügü, na jema natanü ga díerumaã naxütanüãxüçax ga norü ngetanü. ²⁶—Rü jexguma ga jema norü duüxü rü norü ãêxgacüpexegu nacaxápüxü, rü nüxü nacaãxü, rü nhanagürü:

“Pa Corix ¿choxü nangechaü! Rü marü tá chapuracü, rü tá cuxü chanaxütanü i guxüma”, nhanagürü. ²⁷—Rü jema norü ãêxgacüaxü nangechaütümüü, rü jemacax namaã nüxü nixu ga marü tama nüxü na naxütanüãxüçax ga jema norü ngetanü. Rü nhuxmachi ínananguxuchixêê. ²⁸—Notürü

jexgumatama jéma ãëxgacũxõtawa ínaxũxgu ga jema jatü, rü nüxũ inajangau ga wüxi ga namücü ga íraruwatama nüxũ nangetanüxũ. Rü jema jatü rü nüxna natüxüe, rü nananuxnaxã, rü nhanagürü nüxũ:

“¡Choxũ ngĩxũ naxütanü i ngëma dïëru i ngĩxũ cungetanücü!” nhanagürü.²⁹—Rü jexguma ga jema namücü rü jema jatüpexegu nacaxãpüxü, rü nüxũ nacaxãxũ, rü nhanagürü:

“Pa Chamücüx, ¡choxũ nangechaũ! Rü marü tá chapuracü, rü tá cuxũ chanaxütanü i guxũma”, nhanagürü.

³⁰—Notürü ga jema jatü rü tama nüxũ nacuáxchaũ ga jema ore. Rü pocupataũgu tüxũ napocuama nhuxmata nüxũ tanaxütanü ga jema tümaärü ngetanü. ³¹—Rü jexguma togü ga jema ãëxgacüarü duũxügü nüxũ daugügu ga jema ngupetüxũ, rü poraäcü naãëwa nangux ga jema naxüxũ ga jema jatü. Rü norü corixõtawa naxí rü nüxũ najarixugüe ga guxũma ga jema ngupetüxũ. ³²—Rü jexguma ga jema ãëxgacü rü nanamu ga norü churaragü na naxõtawa nagagüãxũcax ga jema jatü. Rü jexguma naxõtawa nanguxgu, rü nhanagürü nüxũ:

“Wüxi i chixexũ i chorü duũxũ cuixĩ. Chama rü cuxũ nüxũ changechaũ ga jema choxũ cungetanüxũ, erü choxũ cucaãxũ na tama cuxũ chapocuxũcax.

³³—Rü cuma rü chita nüxũ nüxũ cungechaũ i ngëma cumücü i cuxũ nangetanüxũ, jexgumarüü ga chama rü cuxũ nüxũ na changechaũxürüü ga jema choxũ cungetanüxũ”, nhanagürü nüxũ.

³⁴—Rü poraäcü nanuxüchi ga jema ãëxgacü. Rü norü churaragüxũ namu na

napocugüãxũcax ga jema jatü nhuxmata guxũ nüxũ naxütanü ga jema nüxũ nangetanüxũ —nhanagürü ga Ngechuchu. ³⁵Rü nhuxmachi nhanagürü ta: —Rü ngëxgumarüü tá pemaã nanaxü ja Chaunatü ja dauxügücü i ngëxgumata wüxichigü aixcuma pemücügüãxũ nüxũ pengechaügügu —nhanagürü.

**Ngechuchu namaã nangüexëetae
na tama namexũ na texé
tümamaxũ ítaxũ
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)**

19 ¹Rü jema nhaxguwena ga Ngechuchu rü inaxüãchi ga Garirëaarü naãnewa. Rü natü ga Judáüärü tocutüwa naxü ga Judëaarü naãnewa. ²Rü muxüma ga duũxügü nawe narüxĩ, rü nüma ga Ngechuchu rü jéma nanameëxëë ga jema idaaweexũ. ³Rü Ngechuchucax naxí ga nhuxre ga Parichëügü, rü nüxna nacagü rü nhanagürügü: —¡Cuxcax namexũ i wüxi i jatü na ínatáxmaxmarexũ ega tacü rü chixexũ taxüxgu ja naxmax? —nhanagürügü. Rü jemaäcü nüxna nacagü jerü Ngechuchuxũ chixexügü nanguxëëgüchaũ. ⁴Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü: —¡Taguma exna nawa pengüé i ngëma Tupanaärü ore i úmatüxũ i nüxũ ixuxũ ga noxri Tupana naxüxgu ga duũxügü, rü jatüxũ rü ngecüxũ na naxüxü? ⁵—Rü nhanagürü ga Tupana:

“Rü ngëmacax ja jatü rü tá nanatü rü naëna nixügachi na namaxmaã inaxãxũcax. Rü ngëmaäcü i ngëma taxre rü nhama wüxitama i duũxürüü tá nixigü”.

6—Rü nhuxmachi tama taxre nixĩ, rü wüxitama nixĩ. Rü ngẽmacax taxucürüwa texé nügüna tajaxĩgachitanüxẽẽ i ngẽma taxre i Tupana nügüna mugüxũ —nhanagürü. 7Rü jexguma Ngechuchuna nacagü rü nhanagürügü: —¿Tüxcüũ nixĩ ga Muísé ga duüxügümaã nüxũ jaxuxũ rü ngẽxguma texé tümamaxũ ítáxchaũgu rü name nixĩ i wüxi i popera i taxgüpane ngĩxna taxã, rü nhuxmachi ngĩxũ ítatax? nhaxũ —nhanagürügü. 8Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagürü nüxũ: —Pegagu nixĩ ga Muísé ga tama pexna nachúxãxũ na pexmaxũ ípetãxũ. Jerü nüma nüxũ nacuax na tama aixcuma pejaxõgüxũ. Notürü noxriarü ügügu rü tama jemaãcü nixĩ. 9—Rü chama pemaã nüxũ chixu rü tama name na texé tümamaxũ ítãxũ ega tama naĩ ja jatümaã nangẽãëxũgagu jixĩgu. Rü ngẽxguma chi jima jatü rü nhuxmachi naĩ i ngemaã naxãxmaxgu, rü chixexũ naxü, rü nhama naĩ i ngemaãmare nangẽãëxũrüũ nixĩ. Rü texé ja ngĩmaã ãmaxé i ngẽma nge i ngĩte ngĩxũ ítãxcü, rü nhama naĩ i ngemaãmare itapexürüũ tixĩ —nhanagürü ga Ngechuchu. 10Rü nhuxmachi ga norü ngüexügü rü nhanagürügü nüxũ: —Ega ngẽmaãcü jixĩgu rü name nixĩ i noxtacüma tama naxãmax ja jatü rü tama ixãte i nge —nhanagürügü. 11Rü Ngechuchu norü ngüexügüxũ nangãxũ rü nhanagürü: —Taxucürüwa guxũma i duüxügü nüxũ nacuax i tacüchiga na jixũ i ngẽma nguxẽetae. Notürü jixema Tupana tüxũ nüxũ cuaxẽëxĩcatama tixĩ ja nüxũ cuaxgüxe. 12—Rü nangëxma i

nagúxũraũxũ i guxchaxũ na tama naxãmaxũcax ja jatü. Erü nümaxũ i jatü rü woetama taxucürüwa naxãmax erü norü bucüma nangepüxüchare. Rü nümaxũ i jatü rü taxucürüwa naxãmax erü najaxpüxücharee. Rü togü tama naxãmax erü Tupanaärü ngúchaũxĩcatama naxügüchaũ. Rü texé ja ngẽmaãcü maxchaũxé rü marü name i ngẽmaãcü tamaxũ —nhanagürü ga Ngechuchu.

**Ngechuchu rü meã
buxügüxũ najaxu**

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13Rü duüxügü rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga nhuxre ga buxügü na Ngechuchu nüxũ ingõgüxũcax rü namaã najumuxëxũcax. Notürü ga Ngechucharü ngüexügü rü inanaxügüe ga na jangagüãxũ ga jema duüxügü ga Ngechuchuxütawa buxügüxũ gagüxũ. 14Notürü ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ ga norü ngüexügü: —Marü name i chauxütawa naxĩ i buxügü. ¡Rü táú i nüxna penachuxuxũ! Erü Tupana ãëxgacü íixixüwa rü tümacax nixĩ ja jixema nhaã buxügürüũ meã jaxõgüxe —nhanagürü. 15Rü nhuxmachi ga Ngechuchu rü jema buxügüétü naxüme. Rü jemawena inaxüãchi ga jéma.

**Wüxi ga ngextüxücü
ga diëruãxũchicü
Ngechuchumaã nidexa**

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16Rü wüxi ga ngextüxücü rü Ngechuchuxütawa nangu, rü nüxna naca, rü nhanagürü: —Pa Ngüexẽërüũ

ja Mecüx, ¿tacü tá chaxüxü na chanajaxuxüçax i maxü i taguma gúxü? —nhanagürü. ¹⁷Rü Ngechuchu nanangäxü rü nhanagürü nüxü: —¿Tüxcüü “Mecü” nhacurügü choxü? Erü Tupanaxicatama nixi ja mecü ixücü, rü nataxuma i to i mecü ixücü. Notürü ngëxguma cunajauxchaügu i maxü i taguma gúxü, rü ñnaga naxinü i Tupanaärü mugü! —nhanagürü. ¹⁸Rü jexguma ga guma ngextüxcü rü nhanagürü: —¿Ngëxürüüxü tá nixi i Tupanaärü mugü i naga chaxinüxü? —nhanagürü. Rü Ngechuchu nanangäxü rü nhanagürü nüxü: —¿Täuxütáma cumáeta, rü täuxütáma nañ i ngemaä icupe, rü täuxütáma cungítaax, rü täuxütáma doraxü cuixu i togüchiga! ¹⁹—¿Rü tümaga naxinü ja cunatü rü cue, rü nüxü nangechaü i cumücügü ngëma na cugü cungechaüxürüü! —nhanagürü. ²⁰Rü jexguma ga guma ngextüxcü rü nhanagürü: —Guxüma i ngëma mugü i nüxü cuixuxü rü woetama chorü bucüma meã chajanguxëë. ¿Rü tacü rü to tá chaxü na choxü nangëxmaxüçax i maxü i taguma gúxü? —nhanagürü. ²¹Rü Ngechuchu nanangäxü rü nhanagürü nüxü: —Ega aixcuma Tupanapexewa mecü cuixüchaügu, rü name nixi i namaã cutaxe i guxüma i curü ngëmaxügü rü togü i ngearü ngëmaxüãxgüxüna cunaxã i ngëma curü natanü. Rü ngëxguma tá cuxü nangëxma i cuchica i dauxügüxü i naãnewa. Rü nhüxmachi marü name i chawe curüxü —nhanagürü. ²²Notürü jexguma jemaxü naxinügu ga guma ngextüxcü rü poraãcü nangechaü, jerü namuärü dïeruãxüchi. ²³Rü jexguma ga

Ngechuchu rü norü ngüexügüxü nhanagürü: —Aixcuma pemaã nüxü chixu rü naguxchaxüchi nixi na wüxi i duüxü i dïeruãxüchixü rü Tupana äëxgacü fixixüwa na nanguxü. ²⁴—Rü aixcuma pemaã nüxü chixu rü nhama wüxi i cameru na taxucürüwama wüxi ja ucumaxëtüwa naxüpetüxüärü jexera narüguxchamaë naxçax i wüxi i duüxü i dïeruãxüchixü na jaxücuxü i ngextã Tupana äëxgacü fixixüwa —nhanagürü. ²⁵Rü jexguma jemaxü naxinüëgu ga norü ngüexügü rü poraãcü nañaxüchixü. Rü nügüna nacagüe rü nhanagürü: —¿Rü texé tá exna tixi ja najaxüxe i maxü i taguma gúxü? —nhanagürü. ²⁶Rü Ngechuchu nüxü nadawenü rü nhanagürü nüxü: —Duüxügü rü taxuacüma nügü namaxëë, notürü Tupanaãxü rü natauxcha na namaxëëãxü —nhanagürü. ²⁷Rü jexguma ga Pedru rü nhanagürü nüxü: —Pa Corix, toma rü marü ítanawogü ga guxüma ga torü jemaxügü na cuwe tarüxüçax. ¿Rü tacü tá nixi i torü natanü i nhüxmax? —nhanagürü. ²⁸Rü Ngechuchu nanangäxü rü nhanagürü nüxü: —Aixcuma pemaã nüxü chixu rü ngëma ngunexü i Tupana nagu nangëxwacaxüxëxü i guxüma, rü chama rü äëxgacü ja tacü tá chixi. Rü chorü tochica i mexëchixüwa tá charüto. Rü pema i 12 i chorü ngüexügü na chawe perüxü rü pema rü tá ta pexü nangëxma i perü tochicaxü i mexëchixü i chauxütawa. Rü ngëma tá perütogü na norü maxüchigacax nüxü peicagüxü i guxüma i Judëgü. ²⁹Rü guxüma ja jixëma tümapata chauxçax

ítáxe, rü exna tumaēneēgü rü tumaējaxgüxü chauççax ítáxe, rü exna tumanatü rü tumaēxü chauççax ítáxe, rü exna tūmamaç rü tūmaxácügüxü rü tumaärü naāne chauççax ítáxe, rü 100 expüxcüna i ngēma noxri tūxü ngēxmaxüärü jexera tá tajaxu. Rü naétü tá tanajaxu i maxü i taguma gúxü.

³⁰—Notürü muxüma i nūmaxü i nhama i naānewa duüxügü wixpexewa ügüxēxü, rü dauxügüxü i naānewa rü Tupana tá wixweama nanaxügüxēē. Rü muxüma i nūmaxü i nhama i naānewa duüxügü wixweama ügüxēxü, rü dauxügüxü i naānewa rü Tupana tá wixpexewa nanaxügüxēē.

Cuaxruü ga puracütanüxügu ixuxü

20 ¹—Rü ngēma Tupana ãēxgacü íxixüwa rü nhama wüxi ga uwanecüarü jora ga paçmama norü puracütanüxü ta jadaucürü nixi. ²Rü jema puracütanüxümaā nanamexēē na wüxitchinü ga dīerugu nüxü na naxütanüāxüçax ga wüxichigü ga ngunexügu. Rü nhüxmachi naānewa nanamugü na jéma japuracüexüçax.

³—Rü jixcama ga 9 arü ngoragu rü ínajadau ga ngextá jatügü ga puracüçax daugüxü íngutaquexegüxüxüwa. Rü jexma nüxü najangau ga nhuxre ga jatügü ga ngearü puracüāxgüxü. ⁴—Rü nhanagürü nüxü:

“¡Ngēma chorü uwanecüwa pejapuracüē! Rü meā tá pexü chanaxütanü”, nhanagürü. Rü nūmagü rü jéma naxi. ⁵—Rü jema uwanecüarü jora rü tocuchigu rü wenaxärü togü ga puracütanüxü ta najadau. Rü tamaēxpüxarü ngoragu ga jáuanecü rü

wenaxärü jexgumarüü ta najadau.

⁶—Rü jixcama ga wüximeēxpüxarü ngoragu ga jáuanecü rü wenaxärü ínajadau ga ngextá jatügü ga puracüçax daugüxü íngutaquexegüxüxüwa. Rü jexma nüxü najangau ga nhuxre ga togü ga jatügü ga ngearü puracüāxgüxü. Rü nhanagürü nüxü:

“¿Tüxcüü i pema rü nuxã perüchomare i guxü i nhama i ngunexügu, rü tama pepuracüē?” nhanagürü. ⁷—Rü nūmagü nanangāxügü, rü nhanagürügü nüxü:

“Tama tapuracüē erü taxüema toxçax tadau na tūxü tapuracüexüçax”, nhanagürügü. Rü jexguma ga jema naāneärü jora rü nhanagürü nüxü:

“¡Pema rü ta ngēma chorü uwanecüwa pexi rü pejapuracüē! Rü meā tá pexü chanaxütanü”, nhanagürü.

⁸—Rü jexguma marü nachütagu rü jema naāneärü jora, rü naxçax naca ga norü puracütanüxüärü darü, rü nhanagürü nüxü:

“¡Naxçax naca i ngēma puracütanüxü. Rü nüxira nüxü naxütanü i ngēma wixwenaxüchima ngēma íxü, rü nawa tá icujacuaxēē i ngēma nüxira ngēma puracüexü!” nhanagürü. ⁹—Rü jéma naxi ga jema puracütanüxü ga wüximeēxpüxarü ngoragu ga jáuanecü puracüwa íxü. Rü wüxichigü ngixü najauxgü ga wüxitchinü ga dīeru.

¹⁰—Rü jemawena rü jéma naxi ga jema nüxirama puracüexü ga puracütanüxü. Rü nūmagü nagu naxinüēgu rü jexera tá ngixü najauxgü ga dīeru, notürü nūmagü rü ta ngixü najauxgü ga wüxitchinütama ga dīeru ga wüxichigü. ¹¹—Rü jexguma ngixü

najauxgügu rü inanaxüguie ga chixri na jadexagüxü nachigagu ga jema naäneärü jora. ¹²—Rü nhanagürügu:

“Jixema rü guxü i ngunexügu üaxcüetüwa tapuracüe, notürü i nhaã puracütanüxü i wixwenaxüchi ingugüxü rü wüxi i ngoratama napuracüe. Notürü ngëma tüxü naxütanüaxüxpüxtama nüxü nanaxütanü”, nhanagürügu.

¹³—Notürü ga jema uwanecüarü jora nanangäxü, rü nhanagürü nüxü ga wüxi ga jema puracütanüxü:

“Pa Chamücüx, tama cuxü changüx.

¿Tama exna i wüxıtachinügu jixü ga chamaã cunamexëxü na cuxü chanaxütanüxü i ngëma puracü?

¹⁴—¿Nhaã i curü dïeru, rü iixü! Rü ngëma puracütanüxü i wüxi i ngoratama puracüexü, rü chama nüxna ngixü chaxãxchãü i ngëma cuxna ngixü chaxãcüexpüx. ¹⁵—¿Tama exna name i ngëma chama chanaxwaxexüäcüma ngïmaã na chaxüxü i chorü dïeru? ¿Rü exna cuixãüxãchi erü ngëmaäcü chamecüma?” nhanagürü. ¹⁶—Rü jixema nhuxma duüxügu wixweama tüxü ügüxëéxë, rü dauxüguxü i nañewa rü Tupana tá wixpexewa tüxü naxügüxëë. Rü jixema nhuxma duüxügu wixpexewa tüxü ügüxëéxë rü dauxüguxü i nañewa rü Tupana tá wixweama tüxü naxügüxëë. Erü Tupana rü muxüchiena naxu, notürü noxretama tixi ja jixema tüxü jadexechixe —nhanagürü ga Ngechuchu.

**Ngechuchu rü wenaxärü
nanaxunagü ga norü juxchiga**
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷Rü jexguma namagu jaxüxgu ga Ngechuchu ga Jerucharéüwa na naxüxü

rü noxrüwama naxçax naca ga jema 12 ga norü ngüexügu, rü nhanagürü nüxü:

¹⁸—Pema nüxü pecuax na marü ingaicaxü na Jerucharéüwa ingugüxü.

Rü ngëma rü duüxügu rü tá chixri chamaã nachopetü. Rü tá paigüarü

ãëxgacügü rü ngüexëeruügu i ore i mugüwa ngüxëëtaegüxüna tá choxü

namugü. Rü nümagü rü tá chamaã nanaxuegü na chajuxüçax. ¹⁹—Rü tá to i nachüüã necüãxna choxü namugü.

Rü ngëmagü tá nixi i chagu idauxcüraügüxü rü choxü cüaixgüxü, rü

nhuxmachi tá curuchawa choxü nipotagü na ngëxma chajuxüçax.

Notürü tamaexpüx i ngunexüguwena rü tá wenaxärü chamaxü —nhanagürü.

**Wüxi ga ngüxëëçax fica ga Tiagu rü
Juáüarü mama**
(Mr 10.35-40)

²⁰Rü jéma ijexma ga naë ga Tiagu rü Juáü. Rü jema taxre rü Zebedéu nanegü nixigü. Rü ngïma rü Ngechuchuçax

ijaxü namaã ga jema taxre ga ngïnegü. Rü Ngechuchupexegu ijacaxápüxü, rü

wüxi ga ngüxëëçax nüxna ijaca. ²¹Rü nüma ngixna naca, rü nhanagürü:

—¿Tacü nixi i cunaxwaxexü?

—nhanagürü. Rü ngïma inangãxü rü ngigürügu: —Pa Corix, ngëxguma

ãëxgacüxü cuingucuchigu rü chanaxwaxe i cunamu na wüxi i nhaã

chaune rü curü tügü necüwawa na natoxü, rü ngëma to i curü

toxwecüwawa na natoxü —ngigürügu.

²²Notürü Ngechuchu ngixü nangãxü rü nhanagürü: —Pema rü tama nüxü

pecuax na tacüçax ipeçaxü. ¿Namaxã chi peporaexü i ngëma ngüxü i tá choxü

üpetüxü? —nhanagürü. Rü nümagü nanangäxügü rü nhanagürügü: —Ngëmaäcü namaã tá taporae —nhanagürügü. ²³Rü Ngechuchu nanangäxü rü nhanagürü nüxü: —Aixcuma tá nixí i chauxrüü ngúxü peingegüxü. Notürü ngëma chorü tügüncüwawa rü chorü toxwecüwawa na perütögüxüçax, rü tama çaxmexwa nangëxma na pexna chanaxäxü. Rü Chaunatümexëwa nixí na nangëxmaxü i ngëma, rü nüma tá tüxna nanaxä ja jixema tümacax íjixë —nhanagürü. ²⁴Rü jexguma jemaxü naxínüëgu ga jema togü ga 10 ga Ngechucharü ngüexügü, rü Tiagumaã rü Juáúmaã nanuë. ²⁵Notürü Ngechuchu naxçax naca rü nhanagürü nüxü: —Pema nüxü pecuax rü guxü i nachüüãnegüarü äëxgacügü rü poraäcü nanamu i norü duüxügü. Rü ngëma äëxgacügü i taxügü rü norü duüxügüarü jora nügü nixígüxëë. ²⁶—Notürü täüxütama ngëmaäcü nixí i petanüwa. Rü ngëxguma texé naxwaxegu na äëxgacü tíixü i petanüwa, rü name nixí i noxri rü guxäärü ngüxëëruü tixí. ²⁷—Rü ngëxguma chi texé i petanüwa naxwaxegu na tümamücügüeru na tíixü, rü name nixí i noxri rü guxüma i tümamücügüarü ngüxëëruü tixí. ²⁸—Jerü chamatama i Tupana Nane na duüxüxü chíixü rü tama togü choxü rüngüxëëxüçax nixí i núma chaxüxü. Notürü núma chaxüxü na duüxügüxü charüngüxëëxüçax rü naxçax na çajuxüçax rü ngëmaäcü çanaxütanüxüçax na muxüma i nümagü rü nüxü nangëxmaxüçax i maxü i taguma gúxü —nhanagürü.

Ngechuchu nanameëxëë ga taxre ga ngexetüxü

(Mr 10. 46-52; Lc 18.35-43)

²⁹Rü jexguma Ngechuchu norü ngüexügümaã Jericüarü ïanewa ïnachoxügu, rü muxüma ga duüxügü nawe narüxí. ³⁰Rü jëma namacüwawa narütögü ga taxre ga ingexetüxü. Rü jexguma nüxü naxínüëgu na Ngechuchu jëma üpetüxü, rü tagaäcü Ngechuchuna nacagüe, rü nhanagürügü: —Pa Corix, Pa Dawítanüxüx, ¡Cuxü tangeçauütümüügü! —nhanagürügü. ³¹Rü jema duüxügü ga Ngechuchuwe rüxixü rü najangagü na ijanangeaxgüxüçax. Notürü nümagü ga jema ingexetüxü rü jexeraäcü Ngechuchuna nacagüe, rü nhanagürügü: —Pa Corix, Pa Dawítanüxüx, ¡cuxü tangeçauütümüügü! —nhanagürügü. ³²Rü jexguma ga Ngechuchu rü jexma najachiächi rü naxçax naca ga jema ingexetüxü. Rü nüxna naca rü nhanagürü: —¡Tacü i penaxwaxexü na pexçax çanaxüxü? —nhanagürü. ³³Rü nümagü nanangäxügü rü nhanagürügü: —Pa Corix, tanaxwaxe na toxü cuidauchitanügüxëëxü —nhanagürügü. ³⁴Rü jexguma ga Ngechuchu rü nüxü nangeçauütümüügü, rü naxëtügügu ningögü. Rü jexgumatama nidauchigü, rü Ngechuchuwe narüxí.

Jerucharëügu naxücu ga Ngechuchu

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40;

Ju 12.12-19)

21 ¹Rü jexguma marü jangaicagügu ga Jerucharëüwa na nangugüxü, rü nawa nangugü ga guma ïäne ga Beçagué ga

Oriwéraneciariü maḡpúneärü ngaicamana jexmane. Rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexügü. ²Rü nhanagürü nüxü: —¡Gua tórü toḡmaḡtawa ngéxmane ja iānexācüwa pexí! Rü ngéxma tá nüxü pejangau i wüxi i cowaru i ngexü i ngéxma ngaxüxü namaä i wüxi i naxācü i jatüxü i naxütagu irüxāüxü. ¡Rü pejawēxü, rü nuā chauxcax penagagü! ³Rü ngéxguma texé pexna caxgu na ḡacücax pejawēxüxü, ¡rü tümamaä nüxü peixu rü nhapegügü:

“Torü cori nanaxwaxegü, notürü paxa tá nanawoeguxēē”, nhapegügü tüxü! —nhanagürü. ⁴Rü jema naxüpetü jerü jemaäcü Tupana najanguxēē ga norü ore ga nuxcümaxüxü ga norü orearü uruü ümatüxü ga nhaxü:

⁵ “¡Jerucharéücüāxgümaä nüxü peixu rü nhapegü: ‘¡Dücax ja perü äēxgacü ja nuā pexütawa ücü! Rü nüma rü wüxi i ngéxürüüxü i duüxürüü inangu, rü wüxi i cowaruacüétügumare naxaunagü!’”

nhanagürü ga jema ore. ⁶Rü jexguma ga jema taxre ga norü ngúexügü rü jéma naxí, rü nanaxügü ga jema Ngechuchu namaä nüxü ixuxü. ⁷Rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga jema cowarugü. Rü jema norü ngúexügü rü naxchirumaä nanaçhatagü ga jema cowaruxacü, rü nhuxmachi ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü. ⁸Rü jema muxüma ga duüxügü ga nawe rüxíxü rü naxchirumaä najaçhamatanü ga nama. Rü togü rü naixátü ta nadaügü rü jemamaä najaçhamatanü ga nama. ⁹Rü jema duüxügü ga napexegu ägüxü,

rü jema togü ga wixweama ägüxü, rü tagaäcü nhanagürügü: —¡Namexēchi ja daa äēxgacü ja Dawítanüxü! ¡Rü namexēchi ja jima Tupanaéagagu núma ücü! ¡Rü cuxü tataxēégü, Pa Tonatü ja Dauxügucüx! —nhanagürügü. ¹⁰Rü jexguma Ngechuchu Jerucharéüwa ixücuxgu, rü guxüma ga jema iānecüāx rü nanaxíxāchiāégü, rü nhanagürügü: —¿Texe nixí ja daa? —nhanagürügü. ¹¹Rü jema Ngechuchuwe rüxíxü ga duüxügü rü nanangāxügü rü nhanagürügü: —Daa nixí ja Tupanaärü orearü uruü ja Ngechuchu ja Gariréaanewa ngéxmane ja iāne ja Nacharétücüāx ixícü —nhanagürügü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxünewa ínanawoxü ga duüxügü ga jéma taxegüxü
(*Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Ju 2.13-22*)

¹²Rü tupauca ga taxünegu naxücu ga Ngechuchu, rü ínanawoxü ga jema jéma ḡacümaä taxegüxü rü naxcax taxegüxü. Rü nanawoegu ga norü meçagü ga jema duüxügü ga jéma díerumaä taxegüxü rü muxtucügümaä taxegüxü. ¹³Rü nhanagürü nüxü ga jema duüxügü: —Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü nhanagürü:

“Chapata rü jumuxēpataü nixí”. Notürü pema rü ngítaaxgüxüpataü pejaxíxēē —nhanagürü. ¹⁴Rü jéma tupauca ga taxünewa rü Ngechuchucax naxí ga nhuxre ga ingexetügüxü rü ichixeparagüxü. Rü Ngechuchu nanameēxēē. ¹⁵Notürü ga paigüariü äēxgacügü rü ngúexēeruügü ga ore ga mugüwa ngüxēētaegüxü, rü nüxü

nadaugü ga jema mexũgü ga taxũgü ga Tupanaãrũ poramaã naxũxũ ga Ngechuchu rü buxũgũxũ naxĩnũe ga na nhagũxũ: —¡Namexẽchi ja daa ãẽxgacũ ja Ngechuchu ja Dawítanũxũ! —nhagũxũ. Rü jemacax ga jema ãẽxgacũgü rü nanuẽ. ¹⁶Rü nhanagũrũgü Ngechuchuxũ: —¿Nũxũ cuxĩnũxũ i ngẽma buxũgü namaã idexagũxũ? —nhanagũrũgü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü nhanagũrũ: —Ngũ, nũxũ chaxĩnũ. ¿Notürũ taguma exna nawa pengúe i Tupanaãrũ ore i umatũxũ i nhaxũ:

“Rü ngẽma buxũgü i íraxũchixũ rü õxchanagü rü tá ta cuxũ nicuaxũũgü”,

nhaxũ? —nhanagũrũ. ¹⁷Rü jexguma ga Ngechuchu rü nũxna jéma nixũ, rü nhũxmachi ínaxũxũ ga guma ãnẽwa. Rü ãnẽ ga Betáníãwa naxũ, rü jexma najape.

Ngechuchu rü ori ga figura ga ngearũ oóxũmaã chixexũ naxuegu
(*Mr 11.12-14, 20-26*)

¹⁸Rü moxũãcü ga paqmama rü jexguma wenaxãrũ Jerucharéicax nataegugu ga Ngechuchu rü nataija. ¹⁹Rü namacũwawa nũxũ nadau ga wũxi ga ori ga figura. Rü naxcax nixũ, notürũ taxuũma ga norũ oxũ inajangau, rü naátũxũxĩcatama inajangau. Rü jemacax nhanagũrũ nũxũ ga jema ori: —Rü tagutãma wena cuxox, —nhanagũrũ. Rü jexgumatama narũnhexẽ ga jema ori. ²⁰Rü jexguma jemaxũ nadaugüga ga norũ ngúexũgü, rü naũaixãchiãẽgü. Rü Ngechuchuna nacagüe rü nhanagũrũgü: —¿Rü

nhuxãcü i nhaã ori i paxama nanhexẽxũ? —nhanagũrũgü. ²¹Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagũrũ: —Aixcuma pemaã nũxũ chixu rü ngẽxguma chi meã pejaxõgũgu rü tama ngẽma figueramaã chaxũxũxĩca chi pexũ. Notürũ jexeraxũ chi pexũ. Rü ngẽxguma chi daa maxpũnemaã nũxũ peixxugu na jaxũgachixũcax rü taxtũ i taxũchiũwa naxũxũcax, rü pega chi naxĩnũ. ²²Rü guxũma i tacu i naxcax ípecaxũ i perũ jumuxẽwa, rü tá penajauxgü ega aixcuma pejaxõgũãcũma naxcax ípecaxgu.

Ngechuchuna nacagüe na texearũ oregagu tupauca ga taxũnẽwa nanguxẽtaexũ

(*Mr 11.27-33; Lc 20.1-8*)

²³Rü Ngechuchu rü tupauca ga taxũnegu naxũcu. Rü jexguma jéma ínanguxẽtaejane rü naxcax naxĩ ga paigũarũ ãẽxgacũgü rü togũ ga ãẽxgacũgü ga jaguãxgü. Rü Ngechuchuna nacagüe rü nhanagũrũgü: —¿Rü texearũ mugagu nixĩ i cunaxũxũ i ngẽma núma cuxũxũ? ¿Rü texẽ cuxũ tamu na cunaxũxũcax i ngẽma? —nhanagũrũgü. ²⁴⁻²⁵Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagũrũ: —Chama rü tá ta pexna chaca, rü ngẽxguma choxũ pengãxũgu i ngẽma pexna naxcax chaçaxũ, rü chama rü tá ta pemaã nũxũ chixu na ngẽxũrũtũxũ i ãẽxgacũ na choxũ muxũ na nuã changuxẽtaexũ. ¿Rü texẽ tanamu ga Juãũ na duũxũgũxũ ínabaiũxẽxũcax? ¿Pexcax rü Tupana jĩixũ ga namucũ rü exna duũxũgũmare? —nhanagũrũ. Rü jexguma ga jema ãẽxgacũgü rü inanaxũgüe ga nũgũmaã

na japoragatanüciüxũ. Rü nügümaãtama nhanagürügi: —¿Nhuxũ nhagügüxũ tá? Erü ngëxguma chi nüxũ ixuxgu na Tupana núma namuxũ rü nüma rü tá nhanagürü tüxũ:

“¿Rü tüxciüü ga tama nüxũ pejaxögüxũ?” nhanagürü tá. ²⁶—Rü ngëxguma chi nüxũ ixuxgu na jatügümare núma namuxũ rü taxçax rü tá naxãücüma, erü duüxügü tá tüxũ nadai. Erü nümagü i duüxügü rü nagu narüxĩnũ na Tupana jĩüü ga Juãüxũ núma mucü —nhanagürügi. ²⁷Rü jemacax Ngechuchuxũ nangãxügü rü nhanagürügi: —Tama nüxũ tacuax ga texé núma na namuxũ ga Juãü ga baiüxëëruü —nhanagürügi. Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —Chama rü tá ta tãüxütãma pemaã nüxũ chixu na texé choxũ muxũ na chanaxüxũ i ngëma choxna naxçax peçaxũ —nhanagürü.

Cuaxruü ga taxre ga nanegügu ixuxü

²⁸Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu —¿Nhuxũ nhapegüxũ naxçax i nhaã ore i tá pemaã nüxũ chixuxũ? Rü wüxi ga jatü rü nüxũ najexma ga taxre ga nane. Rü wüxi ga guma nanemaã nüxũ nixu rü nhanagürü nüxũ:

“Pa Chaunex, chanaxwaxe i jéa chorü uwaarü buxgüwa cujapuracü”, nhanagürü. ²⁹—Rü guma nane nanangãxũ rü nhanagürü:

“Choxũ nawaxtümüü na ngëma chaxüxũ”, nhanagürü. Notürü ga jixcamaxüra rü nagu narüxĩnü rü düxwa jéma najapuracü. ³⁰—Rü jixcira ga guma nanatü rü naĩ ga nanexütawa

naxũ, rü jexgumartüü ta nüxũ jema nhanagürü. Rü guma nane nanangãxũ rü nhanagürü:

“Marü name, Pa Pa, rü ngëma tá chaxũ”, nhanagürü. Notürü tama aixcuma jéma naxũ. ³¹—Rü nhuxma chanaxwaxe i chamaã nüxũ peixu rü ngexcürücü ga guma taxre ga nane ga aixcuma naxücü ga jema nanatü naxwaxexũ —nhanagürü. Rü nümagü nanangãxügü rü nhanagürügi: —Ga guma nüxira namuãcü nixĩ ga naga ĩnücü —nhanagürügi. Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —Aixcuma pemaã nüxũ chixu rü ngëma jatügü i Romaãrü ãëxgacüçax dïëru ngĩxũ dexũ rü ngëma ngexügü i chixri maxëxũ tá nixĩ i pexüpa nüxira ichocuxũ i ngextã Tupana ãëxgacü ĩxixüwa. ³²—Jerü Juãü ga baiüxëëruü rü núma naxũ na pemaã nüxũ jaxuxüçax na nhuxãcü tá na pemaxëxũ, notürü ga pema rü tama nüxũ pejaxögü. Notürü ga jema jatügü ga Romaãrü ãëxgacüçax dïëru ngĩxũ dexũ rü jema ngexügü ga chixri maxëxũ rü Juãüãxũ najaxögü. Notürü ga pema rü woo nüxũ na pedaugüxũ ga nhuxãcü na jaxögüãxũ, rü tama nüxũ perixoechaũ i pecüma i chixexũ na pejaxögüxüçax —nhanagürü.

Cuaxruü ga chixexü ga puracütanüxügu ixuxü
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü chanaxwaxe i iperüxĩnũ i nhaã to i ore i cuaxruü i tá pemaã nüxũ chixuxũ. Rü najexma ga wüxi ga jatü ga nüxũ najexmacü ga wüxi ga norü naãne. Rü

jexma nanato ga muxũma ga ori ga uwa. Rũ nhuxmachi ínanapoxegu, rũ nanaxũ ga wũxi ga uwaarũ jautũũũchica rũ wũxi ga dauxũtaechica. Rũ nhuxmachi nhuxre ga puracũtanũxũna nũxũ nadauxẽẽ. Rũ namaã nanamexẽẽ na ngãxũgu namaã ngĩxũ jatojexũcax ga jema uwatanũ. Rũ nhuxmachi ga jema naãneãrũ jora rũ wũxi ga to ga nachiuãne ga jaxũguxũwa naxũ. ³⁴—Rũ jexguma norũ uwaarũ buxgũwa nanguxgu, rũ jema naãneãrũ jora rũ jema nanamugũ ga nhuxre ga norũ duũxũgũ na jema puracũtanũxũna ngĩxcax jaçaxũcax ga jema uwatanũ ga nũxna ücü. ³⁵Notürũ ga jema puracũtanũxũgũ rũ ínanajauxũ ga jema coriarũ duũxũgũ. Rũ nanaçuaixgũ ga wũxi, rũ ga to rũ najamãxũchigũ, rũ ga jema to rũ nutamaã ínanamuxũchigũ. ³⁶—Rũ jema naãneãrũ jora rũ wenaxãrũ noxriarũ jexera rũmumaẽxũ ga norũ duũxũgũ jema namugũ. Notürũ ga jema puracũtanũxũgũ rũ jema togürũütama chixri namaã nachopetũ. ³⁷—Rũ dũxwa ga jema naãneãrũ jora rũ jema nanexũchixũ namu jerũ nũma nagu naxĩnũgu rũ chi nanega naxĩnũẽ ga jema puracũtanũxũgũ. ³⁸—Notürũ jexguma jema cori nanexũ nadaugũgu ga jema puracũtanũxũgũ, rũ nũgũmaã nhanagürũgũ:

“Ngẽmaãrũ tá nixĩ i nhaã naãne i jixcama. ¡Rũ ngĩxã tajamãxgũ na tóxrũ jĩixũcax!” nhanagürũgũ. ³⁹—Rũ najajauxgũ, rũ toxnamana nanagagũ, rũ jexma najamãxgũ —nhanagürũ. ⁴⁰Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ jema paigũarũ ãẽxgacũgũna naca rũ nhanagürũ: —¿Rũ ngẽxguma ínanguxgu

i ngẽma naãneãrũ jora, rũ tacũ tá jema puracũtanũxũmaã naxũ? —nhanagürũ. ⁴¹Rũ jema ãẽxgacũgũ rũ Ngechuchuxũ nangãxũgũ, rũ nhanagürũgũ: —Ngẽma naãneãrũ jora rũ tama nũxũ nangechaũtũmũũãcũma tá nanadai i ngẽma puracũtanũxũgũ i chixri maxẽxũ. Rũ nhuxmachi togũ i puracũtanũxũgũ i meã namaã ngĩxũ itojexũ i dĩeruna tá nũxũ nadauxẽẽ —nhanagürũgũ. ⁴²Rũ Ngechuchu rũ nhanagürũ nũxũ: —¿Taguma exna nawa pengũe i Tupanaãrũ ore i ümatũxũ? Erũ ngẽmawa rũ nhanagürũ:

“Rũ jima nuta ja mecũ ja iãrũ üruũgũ nũxũ oechirẽcü rũ nhuxma rũ jimatama nixĩ ja Tupana nũxĩra jaxũcuchicũ na namaã inaxũgũãxũcax ja ipata. Rũ tórũ Cori ja Tupana nixĩ ga naxũcü ga jema, rũ nhuxma rũ namexẽchi i taxcax”, nhanagürũ i ngẽma ore. ⁴³—Rũ ngẽmacax pemaã nũxũ chixu rũ woo pexcãxchirex na jĩixũ i ngẽma naãne i ngextã Tupana ãẽxgacũ íixĩxũwa, notürũ pexna tá nanapu. Rũ togũ i duũxũgũ i aixcuma Tupanaga ínũẽxũna tá nanaxã. ⁴⁴—Rũ jima nuta ega texe namaã jarĩnhaxgu rũ tá itapoũgũ. Rũ jĩxema tũmaẽtũgu nanguxe ja jima nuta, rũ tá tũxũ ninhaixmũ —nhanagürũ ga Ngechuchu. ⁴⁵Rũ jexguma ga paigũarũ ãẽxgacũgũ rũ Parichẽgũ nũxũ ínũẽgu ga jema ore ga cuãxruũ ga Ngechuchu namaã nũxũ ixuxũ, rũ nũxũ nicuãxãchitanũ ga nachiga na jĩixũ ga jema ore. ⁴⁶Rũ jexgumatama ga jema ãẽxgacũgũ rũ Ngechuchuxũ nijauxgũẽga. Notürũ taxucürũwama

najajauxgü jerü duũxũgũxũ namuũê,
jerü nümagü ga duũxũgü rü najaxõgü
ga aixcuma Tupanaãrü orearü uruũ na
jĩxũ ga Ngechuchu.

Cuaxruũ ga ngĩgüarü petagu ixuxũ
(Lc 14.15-24)

22 ¹Rü Ngechuchu rü wenaxãrũ
nanangũexêê. Rü ore ga
cuaxruũgu namaã najaxu, rü nhanagürü
nüxũ: ²—Rü ngêma Tupana na ãêxgacü
ixĩxũ rü nhama wüxi ga nachĩũãneãrũ
ãêxgacü ga naneãrũ ngĩgü üchiücürũ nixĩ.
³—Rü norü duũxũgũxũ namu na naxçax
jaçaxũçax ga jema duũxũgü ga marü
ũpaacü nüxna naxuxũ. Notürü jema
duũxũgü ga marü nüxna naxuchiréxũ rü
tama jéma naxĩchaũ. ⁴—Rü wenaxãrũ
togü ga norü duũxũgũxũ jéma namugü. Rü
nhanagürü nüxũ:

“¡Ngêma pexĩ naxũtawa i ngêma
duũxũgü i nüxna chaxuchiréxũ, rü
namaã nüxũ pejarüxu rü marü íname i
chorü õna i taxũ. Rü marü chanadai i
chorü wocagü i ingüexũ rü guxũma
marü ínamemare. Rü chanaxwaxe i
paxa nuã naxĩ naxçax i nhaã chorü
peta!” nhanagürü. ⁵—Notürü jema
duũxũgü ga nüxna naxuchiréxũ rü tama
naga naxĩnũê. Rü wüxi rü naãnewa
naxũ, rü ga to rü norü taxepataũwa
naxũ. ⁶—Rü ga togü rü jema ãêxgacüarü
duũxũgũxũ ínajauxũ rü najaçuaixgü
nhuxmata najuexêêã. ⁷—Rü jexguma ga
guma ãêxgacü rü poraãcü nanu. Rü norü
churaragũxũ jéma namugü na
jadaiãxũçax ga jema duũxũgü ga
máêtagũxũ, rü na jagugüãxũçax ga
guma norü íãne. ⁸—Rü nhuxmachĩ
nhanagürü nüxũ ga norü duũxũgü:

“Guxũma i choriü peta rü marü
ínamemare. Notürü ga jema duũxũgü ga
noxri nüxna chaxuxũ rü taxuwama nime
na nuã naxĩxũçax. ⁹—¡Rü jéa íãnemaũ i
taxũwa pexĩ, rü nüxna pejaxu i guxũ i
duũxũgü i ngêma nüxũ pedauxũ, na núma
chorü petawa naxĩxũçax!” nhanagürü.
¹⁰—Rü jema ãêxgacüarü duũxũgü rü jéma
íãnemaũ i taxũwa naxĩ. Rü nüxna
nixuetanü ga guxũma ga duũxũgü ga
mexũgü rü chixexũgü ga nüxũ
ijangaugũxũ. Rü jemaãcü duũxũgũmaã
nanapa ga guma ãêxgacüpata. ¹¹—Rü
jexguma ga guma ãêxgacü rü nixücu nawa
ga jema ucapu ga nawa peta naxũxũ, jerü
ínajadau ga jema duũxũgü ga nüxna
naxuxũ. Notürü jéma nüxũ nadau ga wüxi
ga jatü ga tama norü ngaxãêchirugu icũxũ.
¹²—Rü nhanagürü nüxũ:

“Pa Chamüciux çnhuxãcü i nuxã
cuxücxũ na tama curü ngaxãêchirugu
cuicũxũ?” nhanagürü. Notürü nüma ga
jema jatü rü nangeaxmare. ¹³—Rü
jexguma ga guma ãêxgacü rü
nhanagürü nüxũ ga jema norü duũxũgü:
“¡Meã pejanaĩxpara rü
pejanaĩxchacüügü i nhaã jatü, rü jéama
düxétüwa i poraãcü ínaxêãnexũwa
pejatá! Rü ngêma tá narüdoxü rü tá
nixũxchapüta erü poraãcü tá nüxũ
nangux”, nhanagürü. ¹⁴—Rü Tupana rü
muxüchfena naxu, notürü noxretama
tixĩ ja jixema aixcuma Tupana tüxũ
idexechixe —nhanagürü ga Ngechuchu.

Ãêxgacüaxũ dñerumaã
naxütanüxũchiga
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵Rü jexguma ga Parichéugü rü
nixĩgachi. Rü noxrüwama nügümaã

najamexêégü na tacü rü oremaã tá Ngechuchuna nacagüexüçax na chixexügu nanguxêégüãxüçax rü nhuxmachi ãëxgacüxütawa na ínaxuaxüguãxüçax. ¹⁶Rü jemacax Ngechuchuxütawa nanamugü ga nhuxre ga norü duüxügu namaã ga nhuxre ga Erudiarü duüxügu na jema oremaã Ngechuchuna na jacagüexüçax. Rü jexguma Ngechuchuxütawa nangugügu rü nhanagürügü: —Pa Ngúexêeruüx, nüxü tacuax rü aixcuma nixí i ngêma nüxü cuixuxü i curü ore. Rü aixcuma cunangüexêe i duüxügu na Tupana naxwaxexüãcúma namaxêxüçax. Rü tama duüxügügamare cuxínü, erü tama norü düxétüxünegu cudawenü, notürü nacüma nixí i cungugüxü. ¹⁷—Rü tomaã nüxü ixu! rü ngêma díëru ja ãëxgacü ja tacü ja Romacüãx totanüwa jajauxchaüxü, çrü namexü jíixü na nüxna ngíxü taxãxü rü exna tama? —nhanagürügü. ¹⁸Notürü Ngechuchu nüxü nacuaxama na chixexügu naxínüëxü ga jema duüxügu, rü jemacax nhanagürü nüxü: —Pema nixí i togüpexewa meã pemaxenetaxü, notürü peãëwa rü chixexügu perüxínüë. çRü tüxücüü i chixexügu choxü penguxêëchaüxü? ¹⁹—çChoxü ngíxü pewé i wüxi i díëru i ngímaã ãëxgacüaxü penaxütanücü! —nhanagürü. Rü jéma naxütawa ngíxü nangegü ga wüxítachinü ga jema díëru. ²⁰Rü jexguma Ngechuchu ngíxü daxgu, rü nüxna naca, rü nhanagürü —çRü texéhicünaçã rü texéega nixí i ngígu üxü? —nhanagürü. ²¹Rü nümagü nanangãxügu, rü nhanagürügü: —Romacüãx ja ãëxgacü ja

tacühicünaçã nixí —nhanagürügü. Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxü: —çãëxgacüna ngíxü pexã i ngêma ãëxgacüarü ixícü, rü Tupanana ngíxü pexã i ngêma Tupanaärü ixícü! —nhanagürü. ²²Rü jexguma jema orexü naxínüëgu, rü nabaixãchiãëgu. Rü Ngechuchuna ínixí.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena táxaru namaxé i duüxügu
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³Rü jematama ngunexügu rü nhuxre ga Chaduchéugü rü Ngechuchuxütawa naxí. Rü nümagü nixí ga nagu naxínüëxü na juexü rü tagutáma wena namaxêxü. Rü jemacax Ngechuchuna nacagüe, rü nhanagürügü: ²⁴—Pa Ngúexêeruüx, Muísé nüxü ixuxgu rü ngëxguma wüxi ja jatü naxãmax rü nangexacüjane najuxgu, rü name nixí i naëneëtama ngímaã naxãmax i ngêma jutecü i naxümax, na ngêmaäcü naxãxácüxüçax nüxü ja jima naëneë ja marü jucü —nhanagürü ga jema ore. ²⁵Rü nhanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Najexma ga totanüwa ga 7 ga nügüeneë. Rü naxãmax ga guma jacü, notürü taüta naxãxácüjane naju. Rü jexguma ga naí ga naëneë nüxí ngímaã naxãmax ga jema ngecü. ²⁶—Rü guma rü ta naju, rü nangexacü. Rü jexguma rü naí ga naëneë nüxí ngímaã naxãmax. Rü jemaäcü gucüma ga guma 7 ga nügüeneë rü ngímaã naxãmax ga jema nge. Rü gucüma najue taüta naxãxácüjane. ²⁷—Rü jemawena rü ngíma rü ta iju ga jema nge. ²⁸—Rü ngëxguma juexü wena maxëgu, çrü nangexcürüücü ga guma 7 ga nügüeneë

naxm̄ax tá ijixĩ i ngēma nge? Jerũ gucũma ga guma 7 ga nũgũeneē ngĩmaã naxãm̄ax —nhanagũrũgũ. ²⁹Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ nanangãxũ, rũ nhanagũrũ: —Pema rũ ípetũe erũ tama nũxũ pecuax i Tupanaãrũ ore i ũmatũxũ, rũ tama nũxũ pecuax i nhuxãcũ ãẽxgacũ na jiĩxũ ja Tupana.

³⁰—Rũ ngẽxguma juexũ wena maxẽgu rũ taxũetãma tixãm̄axgũ rũ exna tixãtegũ. Erũ dauxũcũĩãx i Tupanaãrũ orearũ ngerũgũrũũ tá tixĩgũ i ngẽxguma. ³¹—Pema choxna peca i juexũãrũ dagũchiga. ¿Notĩrũ tama exna nawa pengũe i Tupanaãrũ ore i ũmatũxũ i ngextã Tupanatama ngẽmachigaxũ pemaã íjaxuxũwa? Erũ ngẽma rũ nhanagũrũ ja Tupana:

³² “Chama nixĩ i Abrãũãrũ Tupana, rũ Isaquiariũ Tupana, rũ Jacũariũ Tupana”,
nhanagũrũ. Rũ ngẽma orewa nũxũ tacuax rũ woo nhama i naãnewa najuegu i duũxũgũ, notĩrũ Tupana nũxũ daxgu rũ guxũguma namaxẽ —nhanagũrũ ga Ngechuchu. ³³Rũ jexguma jemaxũ naxĩnũẽgu ga duũxũgũ, rũ guxũma naũaixãchiãẽgũ namaã ga norũ nguxẽẽtae ga Ngechuchu.

Ngẽma Tupanaãrũ mu i guxũ i norũ mugũarũ jexera ixĩxũ
(Mr 12.28-34)

³⁴Rũ nangutaguxegũ ga Parichẽgũ ga jexguma nũxũ naxĩnũẽgu ga nhuxãcũ Ngechuchu rũ jema Chaduchẽgũxũ na ijanangeaxgũxẽẽxũ. ³⁵Rũ wũxi ga jema Parichẽgũ ga ore ga mugũwa nguxẽẽtaexũ rũ Ngechuchuxũ chixexũgu nanguxẽẽchaũ. Rũ jemacax

Ngechuchuna naca rũ nhanagũrũ:
³⁶—Pa Ngũexẽẽrũũx, ¿ngẽxũrũũxũ i Tupanaãrũ mu nixĩ i guxũ i norũ mugũarũ jexera ixĩxũ? —nhanagũrũ.

³⁷Rũ Ngechuchu nanangãxũ rũ nhanagũrũ: —Ngẽma Tupanaãrũ mu i guxũ i norũ mugũarũ jexera ixĩxũ, rũ nhanagũrũ:

“ĩRũ nũxũ nangechaũ ja Cori ja curũ Tupana i guxũne ja curũ maxũnemaã, rũ guxũ i cuãẽmaã, rũ guxũ i nagu curũxĩnũxũmaã!”

nhanagũrũ. ³⁸—Rũ ngẽma nixĩ i Tupanaãrũ mu i guxũ i norũ mugũarũ jexera ixĩxũ. Rũ ngẽma nixĩ i nũxĩraũxũ i norũ mu ga duũxũgũna naxãxũ ga Tupana. ³⁹—Rũ ngẽma norũ taxre i Tupanaãrũ mu, rũ ngẽma nũxĩraũxũ i norũ murũũtama nixĩ, rũ nhanagũrũ:

“ĩNũxũ nangechaũ i cumũcũ ngẽma na cugũ cungechaũxũrũũ!” nhanagũrũ.
⁴⁰—Rũ ngẽma taxre i Tupanaãrũ mugũwa nixĩ inaxũgũxũ i guxũma i Tupanaãrũ mugũ ga Muĩsẽ ũmatũxũ rũ nuxcũmaxũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ urũũgũ namaã nguxẽẽtaegũxũ —nhanagũrũ.

¿Texẽtaa jiĩxũ ja Cristu?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹⁻⁴²Rũ joxni ga Parichẽgũ rũ jema nangutaguxegũ, rũ Ngechuchu nũxna naca, rũ nhanagũrũ: —¿Rũ nhuxũ nhapegũxũ i pema nũxũ ja Cristu? ¿Rũ texẽtaa jiĩxũ? —nhanagũrũ. Rũ nũmagũ ga Parichẽgũ rũ nanangãxũgũ rũ nhanagũrũgũ: —Cristu rũ nuxcũmaxũcũ ga ãẽxgacũ ga Dawĩtaa nixĩ —nhanagũrũgũ. ⁴³Rũ jexguma ga

Ngechuchu rü nhanagürü: —¿Tüxcüü ga Dawí ga norü Corimaã naxuaxü ga Cristu ga jexguma Tupanaãe ga Ünexü Dawíxü idexaxëegu? Jerü ga Dawí rü nhanagürü:

⁴⁴ “Tupana rü chorü Cori ja Cristuxü nhanagürü: ‘¡Nuã chorü tügüncëwawa rüto nhuxmatáta nüxü charüporamaë i curü uwanügü na cuga naxínüëxüçax!’”

⁴⁵—Notürü ¿nhuxcürüwa i Dawítaa jüxü ja Cristu ega nümatama ga Dawí rü norü Corimaã naxuãgu? —nhanagürü ga Ngechuchu.

⁴⁶Rü taxuxümaãma nanangãxügüéga ga jema Parichéugü, rü bai ga wüxi ga oremaã. Rü jemawena rü guxüma namuüë na tacüçax Ngechuchuna nacagüëxü.

Ngechuchu rü duüxügüpëxewa ínanaxuaxü ga Parichéugü rü ngüxëëruügü ga Muísëarü mugüwa ngüxëëtaegüxü

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54, 20.45-47)

23 ¹Rü jemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü rü norü ngüxügüxü nhanagürü: ²—Ngëma ngüxëëruügü i ore i mugüwa ngüxëëtaegüxü rü Parichéugü, rü meãma nüxü nacuaxgü ga Tupanaãrü ore ga Muísë ümatüxü. ³—Rü ngëmacax name i naga pexínüë i guxüma i ngëma pemaã nüxü jaxugüxü. Notürü tama name i nüma namaxëxüãcuma pemaxë, erü nüma nüxü nixugü i mexü i ore notürü chixri namaxë. ⁴—Erü nüma rü

poraãcü pexü namu na naga pexínüëxüçax i norü mugü i guxchaxü i taxucürüwama texé auresü. Notürü nümagütama rü bai i íraruwa naga na naxínüëxü i ngëma nawa pexü namuxü. ⁵—Rü guxüma i ngëma naxügüxü, rü nanaxügü na duüxügü nüxü daugüxüçax. Rü inajangegü i Tupanaãrü ore na ngëmaãcü duüxügü nagu rüxínüëgu rü aixcuma Tupanaãrü duüxügü na jüxügü. Rü nügü nangaxãëgu na duüxügü nüxü rüdaunüxüçax. ⁶—Rü petagüarü õnawa rü nümagü i Parichéugü rü nanaxwaxegü i õnaãrü joraxütawaxüchi na natogüxü na duüxügü ngëma nüxü rüdaunüxüçax. Rü ngutaquëxepataügüwa rü nanaxwaxegü na napëxewaxüchi ügüxü i naxmãxwëxegüwa natogüxü. ⁷—Rü ñanemaügüwa rü nanaxwaxegü na duüxügü meã nüxü rümoxëgüxü nhama ãëxgacüxü meã rümoxëxüüü. Rü nanaxwaxegü na duüxügü rü: “Pa Ngüxëëruüx” nhagüxü nüxü. ⁸—¡Notürü pema rü täüxütáma ngëmagu perüxínüë! Erü guxãma i pema rü pegüeneëgu peixügü, rü wüxixicatama nixü ja perü ngüxëëruü ixücü. ⁹—Rü tama name i nhama i naãnecüãxmaã pëxanatü, erü wüxixicatama nixü ja Penatü, rü nüma rü dauüwa nangëxma. ¹⁰—Rü tama name i texé: “Pa ãëxgacüx” nhatarügü pexü. Erü chaxicatama nixü i perü ãëxgacü chíixü. ¹¹—Rü jíxema petanüwa guxããrü jexera ixixë rü tanaxwaxë na guxüma i tümamüciarü ngüxëëruü tíxü. ¹²—Erü jíxema tügü írütaxe rü Tupana tá tüxü naxãnexëë.

Notürü jíxema tügü frúxíraxe, rü Tupana tá tüxü nicuaxüü. ¹³—Pa Ngúxēēruüğü i Ore i Mugüwa Ngúxēētaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema nixí i togü i duüxüğüpexewa meã pemaxēnetaxü notürü peãewa rü chixexügu perüxínüëxü. Rü wüxi i ngechaü nixí i pexçax erü pegagu nixí na tama Tupanaxütawa nangugüxü i togü i duüxüğü. Rü pema rü ta rü tãüxütáma ngëxma pechocu, Rü ngëxgumarüü ta rü nüxü penaguxchaxēē na tama ngëxma nachocuxüçax i togü i ngëxma chocuchaüxü. ¹⁴—Pa Ngúxēēruüğü i Ore i Mugüwa Ngúxēētaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema nixí i togü i duüxüğüpexewa meã pemaxēnetaxü notürü peãewa rü chixexügu perüxínüëxü. Rü wüxi i ngechaü nixí i pexçax erü tüxna penapuxü ja tümapata ja jíxema jutegüxe. Rü nhüxmachi penamãxēē i perü jumuxégü na duüxüğü nagu rüxínüëgu rü aixcuma mexü i Tupanaärü duüxüğü na peixígüxü. Rü ngëmacax pema tá nixí i togü i duüxüğüariü jexera pepocuxü. ¹⁵—Pa Ngúxēēruüğü i Ore i Mugüwa Ngúxēētaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema nixí i togü i duüxüğüpexewa meã pemaxēnetaxü notürü peãewa rü chixexügu perüxínüëxü. Rü wüxi i ngechaü nixí i pexçax erü guxüwama pexí na togü i duüxüğümaã nüxü pejarüxuxüçax i ore na wüxitama ja duüxë pexrüü na jaxöxüçax. Rü ngëxguma marü pexü tanguüxgu, rü tüxü pechixexēē na düxwa taxrexpüxcüna perü jexera chixexüwa tangëxmaxüçax. ¹⁶—Pa Ngúxēēruüğü i

Ore i Mugüwa Ngúxēētaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema rü nhama cuaxruüğü i ngexetüxürüü peixígü. Rü wüxi i ngechaü nixí i pexçax, erü nüxü peixuxgu rü:

“Ngëxguma texé ja tupauca ja taxüneégagu täcüçax ixunetagu, rü marü name ega tama tajanguxēēgu i ngëma tümaärü uneta”, nhaperüğügü. Notürü ngëxguma texé tupauca ja taxüneärü diëruégagu täcüçax ixunetagu, rü:

“Tanaxwãxe i aixcuma tajanguxēē i ngëma tümaärü uneta”, nhaperüğügü. ¹⁷—Pema rü pengëãégü rü nhama pengexetüğüxürüü peixígü. ¿Pexçax rü täcü nixí i jexera rümemaëxü, tupauca ja taxüneärü diëru rü exna nümatama ja tupauca ja nagagu naxüünene i ngëma diëru? ¹⁸—Rü tupauca ja taxünewa nangëxma i ngëma ãmarechica i ngexta Tupanacax ínadaiaxüwa i naxünagü na Tupanana naxãmarexüçax. Rü pema rü nhaperüğügü:

“Rü ngëxguma texé ja tupauca ja taxüneärü ãmarechicagéagu täcüçax ixunetagu, rü marü name ega tama tajanguxēēgu i ngëma tümaärü uneta. Notürü ngëxguma texé tupauca ja taxüneärü ãmarechicawa ngëxmaxü i ãmareégagu täcüçax ixunetagu, rü tanaxwãxe i aixcuma tajanguxēē i ngëma tümaärü uneta”, nhaperüğügü. ¹⁹—Pema rü pengëãégü rü nhama pengexetüğüxürüü peixígü. ¿Pexçax rütäcü nixí i jexera rümemaëxü, rü jima tupauca ja taxüne ãmarechicawa ngëxmaxü i ãmare rü exna nümatama ja tupauca ja taxüneärü ãmarechica i nagagu naxüünexü i ngëma ãmare? ²⁰—Erü jíxema tupauca ja

taxũneãrũ ãmarechicaégagu tacũcãx
 ixunetaxe, rũ tama ngẽma
 nachicaégaguxicatama itaxuneta, notũrũ
 ngẽma ãmare i ngẽma nachicawa
 ngẽxmaxũégagu rũ ta itaxuneta. ²¹—Rũ
 jãxema tupauca ja taxũneégagu tacũcãx
 ixunetaxe, rũ tama ngẽma
 tupaucaégaguxicatama itaxuneta, notũrũ
 Tupana ja ngẽxma ãchiũcũégagu rũ ta
 itaxuneta. ²²Rũ jãxema dauxũguxũ i
 naãneégagu tacũcãx ixunetaxe, rũ
 Tupanaãrũ toruũégagu rũ ta itaxuneta, rũ
 ngẽxgumarũũ ta Tupana ja ngẽma
 rũtocũégagu rũ ta itaxuneta. ²³—Pa
 Ngũxẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa
 Nguxẽẽtaegũxũ rũ Pa Parichéugũx, pema
 nixĩ i togũ i duũxũgũpexewa meã
 pemaxenetaxũ, notũrũ peãewa rũ
 chixexũgu perũxĩnũxũ. Rũ wũxi i ngechaũ
 nixĩ i pexcãx, erũ woo tacũ i íraxũ i pexũ
 ngẽxmaxũ rũ Tupanana penaxã i ngẽma
 nũxna ùxũ. Notũrũ tama naga pexĩnũe i
 Tupanaãrũ mugũ i guxũ i mugũarũ jexera
 ixĩxũ. Erũ pexũ nataxu na ãẽxgacũgũ i
 aixcuma meãma duũxũgũmaã icuãxgũxũ
 na peixĩgũxũ, rũ pexũ nataxu na duũxũgũ
 pexũ nangechaũtũmũũgũxũ, rũ aixcuma
 meã Tupanamaã peixaixcũmagũxũ. Rũ
 guxũma i ngẽma nixĩ i Tupana naxwãxexũ
 na penaxũxũ, tama nũxũ
 ipejarũngũmaẽãcũma i ngẽma mexũ i
 marũ pexũxũ. ²⁴—Pa Cuãxruũgũ i
 Ngexetũgũxũx, pema rũ guxũma i mugũ i
 woo íraxũchixũ rũ meãma penaxaure,
 notũrũ tama Tupana naxwãxexũãcũma
 pemaxẽ. Pema rũ nhama wũxi i duũxũ i
 tunũcãx norũ axexũ bapetũxũ rũ
 nhũxmachi arũ wũxi i cameru
 ixaxwetaũxũrũũ peixĩgũ. ²⁵—Pa
 Ngũxẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa

Nguxẽẽtaegũxũ rũ Pa Parichéugũx, pema
 nixĩ i togũ i duũxũgũpexewa meã
 pemaxenetaxũ notũrũ peãewa rũ
 chixexũgu perũxĩnũxũ. Rũ wũxi i ngechaũ
 nixĩ i pexcãx, erũ perũ
 dũxétũxũnewaxicatama pegũ
 pemexẽẽchaũ, notũrũ perũ maxũwa rũ
 poraãcũ pechixe. Erũ penawomũxẽẽãcũma
 poraãcũ naxcãx pengĩx i duũxũgũarũ
 ngẽmaxũgũ, rũ pegũguxicatama perũxĩnũe.
²⁶—Pa Parichéugũ i Nhama Ngexetũxũrũũ
 Ixĩgũxũx, name nixĩ i pegũ pemexẽe i perũ
 aixepewa i perũ maxũwa. Rũ ngẽxguma tá
 nixĩ i perũ dũxétũwa rũ tá ta pemexũ.
²⁷⁻²⁸—Pa Ngũxẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa
 Nguxẽẽtaegũxũ rũ Pa Parichéugũx, pema
 nixĩ i togũ i duũxũgũpexewa meã
 pemaxenetaxũ notũrũ peãewa rũ
 chixexũgu perũxĩnũxũ. Rũ wũxi i ngechaũ
 nixĩ i pexcãx, erũ nhama juetachiquexegũ i
 dũxétũwa cãmũxũmaã chauxetũgũxũ
 notũrũ aixepewa rũ juetachinaxãmaã rũ
 nagũxũraũxũ i ãũãchixũmaã napagũxũrũũ
 peixĩgũ. Erũ perũ dũxétũwa i duũxũgũ
 nũxũ ídaugũxũwaxicatama peme, notũrũ
 aixepewa i peãewa rũ poraãcũ pechixe.
²⁹—Rũ wũxi i ngechaũ nixĩ i pexcãx, Pa
 Ngũxẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa
 Nguxẽẽtaegũxũ rũ Pa Parichéugũx. Pema
 rũ pejamecagũ ga naxchiquexegũ ga
 nuxcũmaxũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ
 uruũgũ rũ jema duũxũgũ ga imexũ ga
 juexũ. ³⁰—Rũ nhũxmachi nhaperũgũgũ:
 “Rũ jexguma chi nuxcũmaxũgũxũ ga
 tórũ oxĩgũ maxẽjane imaxẽgu, rũ tau
 chima nũxũ tarũngũxẽẽ ga na nadaiãxũ
 ga jema nuxcũmaxũgũxũ ga Tupanaãrũ
 orearũ uruũgũ”, nhaperũgũgũ. ³¹—Rũ
 ngẽma oremaã rũ pegũ pengoxẽẽ na
 nataagũ peixĩgũxũ ga jema duũxũgũ ga

nuxcūmaxũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũxũ ðaixũ. ³²—jËcũ, noxtacũma chamaã rũ ta pejanguxẽx ga jema chixexũ ga nuxcūmaxũgũxũ ga perũ oxigũ ügüexũ! ³³—Pa Æxtapearũ Duũxũgũx, pema rũ poraãcũ pechixe. ¿Nhuxãcũ tá naxchaxwa peibuxmũ ja jima üxũ ja Tupana tá namaã pexũ pocuene? ³⁴—Rũ ngẽmacax i chama rũ tá pexçax núma chanamugũ i Tupanaãrũ orearũ uruũgũ, rũ jatũgũ i mexũgũ i nũxũ cuaxũchigũxũ, rũ ngüexẽruũgũ i mexũgũ. Notürũ pema rũ tá curuchawa pejapotagũãcũma penadai i nhuxre. Rũ togũ rũ ngutaquexepataũgũwa rũ tá pejaçuaixgũ, rũ togũ rũ ãnechigũwa rũ tá nawe peingẽxũtanũ na chixexũ namaã pexũgũxũçax. ³⁵—Notürũ Tupana tá pexũ napocue naxçax i guxũma ga norũ duũxũgũ ga imexũgũ ga perũ oxigũ ðaixũ. Rũ Abẽuwa nixĩ ga inaxũgũãxũ ga na nadaiãxũ rũ Chacarã ga tupauca ga taxũnegu pejamaxgũcũgu nixĩ ga jacuãxũ ga jema. ³⁶—Rũ aixcuma pemaã nũxũ chixu rũ guxũma ga jema chixexũçax rũ Tupana tá nanapocue i duũxũgũ i nhamaũcũũ maxẽxũ —nhanagürũ ga Ngechuchu.

**Ngechuchu rũ Jerucharẽcũãx ga
duũxũgũçax naxaxu**
(Lc 13.34-35)

³⁷Rũ nhanagürũ ta ga Ngechuchu: —Pa Jerucharẽcũãx, pema penadai i Tupanaãrũ orearũ uruũgũ, rũ nutamaã ípenamuxũchigũ i Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ i pexçax núma namugũxũ. Rũ nhuxrexpũxcũna wũxigu chaugũxũtagu pexũ chanutaquexexẽẽchaũ nhama wũxi

i ota i naxãcũxã nügütũũgu tüxũ nutaquexexũrũũ. Notürũ pema rũ tama penaxwaxe. ³⁸—Dũcax i nhuxma ja perũ ãne, rũ Tupana tá inanatax. ³⁹—Rũ pemaã nũxũ chixu rũ táxũtãma wena choxũ pedau nhuxmatãta dauxũgũx i naãnewa ne chaxũ. Rũ ngẽguma rũ tá choxũ pedaugũ rũ tá nhaperũgũgũ: “Namexẽchi nixĩ ja jima Cori ja Tupana núma namucũ”, nhaperũgũgũ tá —nhanagürũ ga Ngechuchu.

**Ngechuchu nanaxunagũ na tupauca
ga taxũne rũ tá nagu na napogũexũ**
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

24 ¹Rũ jexguma tupauca ga taxũnewa inaxũxgu ga Ngechuchu, rũ norũ ngüexũgũ naxçax naxĩ. Rũ nhanagürũgũ nũxũ: —Dũcax, Pa Corix, nhuxãcũ nimexẽchi ja daa tupauca ja taxũneãrũ ípatagũ —nhanagürũgũ. ²Notürũ Ngechuchu nanangãxũ rũ nhanagürũ: —Pema nũxũ pedaugũ ja guxũnema ja jima tupauca ja taxũneãrũ ípatagũ. Notürũ pemaã nũxũ chixu rũ aixcuma guxũnema ja daa ípatagũ rũ tá nagu napogũe. Rũ naxtapũxarũ nutagũ rũ taxucũtãma nügũtã naxũxũra, rũ bai ja wũxi —nhanagürũ.

**Cuaxruũgũ i tá nũxũ idauxũ naxũpa
na nagũxũ i naãne**
(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24, 21.7-24)

³Rũ nhuxmachi guma Mãxpũne ga Oriwãranecũgu ããganewa naxĩ. Rũ jexguma guma mãxpũnewa natõxgu ga Ngechuchu rũ norũ ngüexũgũxĩcatama naxũtawa naxĩ na noxriuwama nũxna nacagũexũçax. Rũ nhanagürũgũ:

—Tanaxwaxe i tomaã nüxũ cuixu na nhuxgu tá nangupetũxũ i ngẽma nüxũ cuixuxũ. ¿Rũ tacũ tá nixĩ i norũ cuaxruũ i nawa nüxũ tacuãxũ i nhuxgu tá wena núma na cuxũxũ rü tá na nagũxũ i naãne? —nhanagürügü. ⁴Rũ jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ:

—¡Pexuãëgü na taxúema pexũ womüxëëxũcax! ⁵—Erü muxũchixũ i duũxũgü tá ínangugü, rü chagu tá nügü nicuxgü rü tá nhanagürügü:

“Chama nixĩ i Cristu”, nhanagürügü tá. Rũ muxũchixũ i duũxũgüxũ tá nawomüxëë. ⁶—Rũ tá nüxũ pexĩnüëchiga na nügü naðaixũ i nhuxre i nachiuãnegü rü nügü na nadaixchaũxũ i togü i nachiuãnegü. ¡Notürü tãuxũtãma ngẽmacax pebaixãchiãëgü! Erü woetama ngẽmaãcü tãtama nangupetü i noxrix. Notürü tãuxũtãma naãneãrũ gux nixĩ i ngẽma. ⁷—Erü wüxi i nachiuãne rü to i nachiuãnemaã tá nügü nadai. Rũ wüxi i ãëxgacü rü to i ãëxgacümaã tá nanu, rü norü churaragü rü ngẽma to i ãëxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rũ tá taija nangux, rü tá nataxũchi i ðaaweanegü, rü muxũma i nachicawa rü tá naxĩãxãchiane. ⁸—Rũ guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü ngẽma nixĩ i norü ügümare i ngẽma ngũxũ i tá ngupetũxũ. ⁹—Rũ ngëxguma i togü i duũxũgü rü tá pexũ ínajauxũ na chixexũ pemaã naxũgüxũcax. Rũ tá pexũ nadai. Rũ guxũ i naãnewa i duũxũgü rü tá pechi naxaie, erü chorü duũxũgü peixĩgü. ¹⁰—Rũ ngëxguma rü tá muxũchixũ i chorü duũxũgü ínanatãxgü i chorü ore, rü nügütãnuwa rü tá nügüchi naxaie. Rũ nügüechita tá ãëxgacüxũtãwa nügü ínajauxũgü.

¹¹—Rũ muxũchixũ i orearü uruũgüineta tá ínangugü. Rũ tá nüxũ nixugügü na Tupana jixũ ja núma namugücü na nüxũ jaxugüxũcax i ore. Rũ ngẽmaãcü tá muxũchixũ i duũxũgüxũ

nawomüxëëgü. ¹²—Rũ poraãcü tá nangëxma i chixexũ, rü ngẽmagagu rü muxũchixũtãma i duũxũgü rü tãuxũtãma nügü nangechaũgü.

¹³—Notürü jixema naëtüwa meã Tupanaãxũ jaxõõmãxë rü jixema tá tixĩ ja aixcuma najaxúxe i maxũ i taguma gúxũ. ¹⁴—Rũ ngẽma Tupanaãrũ ore i mexũ rü guxũ i naãnewa tá nüxũ nixugügü na guxũ i duũxũgü nüxũ na cuaxgüxũcax. Rũ ngẽmawena tá nixĩ i nagũxũ i naãne. ¹⁵—Rũ nuxcümãxücü ga Tupanaãrũ orearü uruũ ga Danié nachiga nanaxümatü i ngẽma chixexũ i Tupanapexewa ãũãchixũ i ínguxchaũxũ.

Rũ ngëxguma nüxũ pedãxgu na tupauca ja taxũnewa nangóxũ i ngẽma chixexũ i Tupanapexewa chixexũchixũ, rü name nixĩ i pexuãëgü. ¹⁶—Rũ ngëxguma ngẽma üpetügu, rü ngẽma Judéanewa ngëxmagüxũ i duũxũgü rü nanaxwaxe na maxpúneãnewa nabuxmüxũ. ¹⁷—Rũ ngẽma ngunexũgu ega texé tũmapataãxtüwa ngëxmagu, rü tama name i tũmapatagu tajangaxi na tũmaãrũ ngẽmaxũ tajajaxuxũcax.

¹⁸—Rũ texé ja tũmaãnewa ngëxmaxë rü tama name i tũmapatacax tataegu na tũmachirugü tajajaxuxũcax. ¹⁹—Rũ ngẽma ngunexũgügu rü wüxi i ngechaũ tá nixĩ i tũmacax ja jixema ngeãxtagü ja ixãũcharaũgüxe rü jixema imaĩãcügüxe. ²⁰—¡Rũ Tupanana naxcax peça i perü jumuxëwa na tama gáuane ixüjane rü exna ngũxchigaarü

ngunexũgujane pexũ na
 nangupetũxũçax i ngẽma chixexũ!
 21—Erũ ngẽma ngunexũgũgu rũ
 poraãcü tá nangẽxma i ngúxũ ga noxri
 naãne ixũgũgumama taguma jexmaxũ,
 rũ ngẽmawena rũ tagutãma wena
 nangẽxma. 22—Rũ ngẽxguma Tupana
 tama nanoxrexẽẽgu i ngẽma ngunexũgũ,
 rũ taxúetãma tamaxũ. Notũrũ Tupana tá
 nananoxrexẽẽ i ngẽma ngunexũgũ
 tũmacax ja jíxema nũma tũxũ
 jadexechixe. 23—Rũ ngẽxguma texé
 pexũ nhagũgu:

“Dũcax, daa nixĩ ja Cristu” nhagũgu,
 rũ exna:

“Gua nixĩ ja Cristu” nhagũgu, ¡rũ
 tama name i nũxũ pejaxõgũ! 24—Erũ
 Cristugũneta rũ Tupanaãrũ orearũ
 urũgũneta tá ínangugũ. Rũ tá
 nanaxũgũ i muxũma i cuaxruũgũ i
 taxũgũ na ngẽmaãcü, ega nũxũ
 natauxchagu, na tũxũ
 nawomũxẽẽgũxũçax aixrixue ja jíxema
 duũxẽgũ ja Tupanatama tũxũ
 idexechixe. 25—Dũcax, naxũpa na
 nangupetũxũ i guxũma i ngẽma ngúxũ,
 rũ marũ pemaã nũxũ chixu i nachiga.
 26—Rũ ngẽmacax i ngẽxguma duũxũgũ
 nhagũgu pexũ:

“Dũcax, jéa taxúema íxãpataxũwa
 nangẽxma ja Cristu”, nhagũgu, rũ tama
 name i ngẽma pexĩ. Rũ ngẽxguma
 nhagũgu pexũ:

“Dũcax, nuã ucapuwa nangẽxma ja
 Cristu”, nhagũgu, rũ tama name i nũxũ
 pejaxõgũ. 27—Erũ nhama wũxi i
 bajxbexane i guxũwama
 nangóonexẽẽxũrũ tá nixĩ i ngẽxguma
 wenaxãrũ núma chaxũxgu i chama i
 Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ. 28Rũ

duũxũgũ rũ tá chauxçax
 nangutaquexegũ nhama õchagũ
 nawemũçax ngutaquexexũrũũ.

**Nhuxãcü tá nixĩ i ngẽxguma
 nataegugu ja Tupana Nane ja
 duũxũxũ ixĩcü**

(Mr 13.24-37; Lc 17.26-30, 34-36;
 21.25-33)

29—Rũ nawena i ngẽma ngúxũgũ rũ
 tá nixu ja uãxcũ, rũ tãxũtãma inabãxi
 ja tawemacũ. Rũ woramacurigũ rũ
 õtagũ rũ tá narũji. Rũ guxũma i nhama
 i naãne rũ uãxcũ rũ tawemacũ rũ
 woramacurigũ rũ õtagũ rũ tá
 naxĩãxãchitanũ rũ tá nu ne nanaxĩmare.

30—Rũ nhuxmachi duũxũgũ tá nũxũ
 nadaugũ na nhuxãcü dauxũwa ne
 chaxũxũ. Rũ guxũ i nachiũãnecũãx i
 duũxũgũ rũ tá naxauxe. Rũ tá choxũ
 nadaugũ i ngẽxguma caixanexũgũgu
 ícharũxĩxgu rũ núma chaxũxgu. Rũ
 ngẽxguma i chama rũ ãẽxgacũ ja
 poraxũchicũ rũ mexẽchicũ tá chixĩ.

31—Rũ tá chanamu i chorũ orearũ
 ngeruũgũ i dauxũcũãx na
 jacuegũãxũçax ja norũ cornetagũ na
 ngẽmaãcü naxĩtaquexexẽẽgũãxũçax i
 guxũma i ngẽma duũxũgũ i
 chidexechixũ i guxũwama ngẽxmagũxũ
 nhuxmata naãne ijacuãxũwa
 ngẽxmagũxũ. 32—¡Iperũxinũe i nhaã
 cuaxruũ i ori i figuerachiga, rũ naxçax
 pengúe! Rũ ngẽxguma ngexwacaxũxũ i
 nachaciũgũ ¡jarũjixgu rũ naxũátũgu, rũ
 ngẽmawa nũxũ pecuax na paxa tá
 taunecũ na ¡jĩxũ. 33—Rũ ngẽxgumarũũ
 tá nixĩ i ngẽxguma nagúxchaũgu i
 naãne. Erũ ngẽxguma nũxũ pedaxgu na
 nangupetũxũ i ngẽma pemaã nũxũ

chixuxũ, rü ngẽmawa tá nüxũ pecuax na marü chingaicaxüchixũ. ³⁴—Rü aixcuma pemaã nüxũ chixu rü guxũma i ngẽma nüxũ chixuxũ rü tá nangupetü naxũpa na najuxũ i duũxũgü i nhamaüciü maxẽxũ. ³⁵—Rü nhama i naãne rü ngẽma dauxũwa nüxũ idauxũ rü tá nagux. Notürü chorü ore rü tagutãma inajarüxo rü aixcuma tá ningü. ³⁶—Notürü ngẽma ngunexũ rü ngora i nagu tá nangupetüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü Chaunatü ja Tupanaxĩcatama nüxũ nacuax na nhuxgu tá nangupetüxũ i ngẽma, rü taxúema ja togue nüxũ tacuax. Rü woo i norü orearü ngeruũgü i dauxũcüãx rü tama nüxũ nacuaxgü, rü woo i chama i Nane na chiĩxũ rü tama nüxũ chacuax na nhuxgu tá nangupetüxũ i ngẽma. ³⁷—Rü jexgumarüũ ga duũxũgüxũ ngupetüxũ ga jexguma Noé maũxgu, rü ngẽxgumarüũ tá ta nüxũ nangupetü i ngẽxguma íchanguxgu i chama i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ. ³⁸—Rü jexguma, naxũpa ga guma mucü ga taxüchicü ga guxũwama inanguanexẽecü, rü ga duũxũgü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixãmãxgü rü nixütexacügü nhuxmata nawa nangu ga jema ngunexũ ga nagu Noé naweũgu ixüexũ. ³⁹—Rü noxri ga jema duũxũgü rü tama nüxũ nacuaxgüéga ga tacü tá nüxũ na ngupetüxũ. Notürü jexguma ínanguxgu ga guma mucü ga taxüchicü ga jema duũxũgüxũ daicü, rü jexguma nixĩ ga nüxũ jacuaxãchitanüxũ. Rü ngẽxgumarüũ tá ta nixĩ i ngẽxguma wenaxãrü núma chaxũxgu i chama i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ. ⁴⁰—Rü ngẽma ngunexũgu rü taxre i

jatügü rü wüxi i naãnewa tá nügümaã nangẽxmagü. Rü wüxi tá nixĩ i Tupana igaxũ rü ngẽma to rü tá ngẽma natax. ⁴¹—Rü taxre i ngexũgü tá nügümaã ínacaegü. Rü wüxi tá nixĩ i Tupana igaxũ rü ngẽma to rü tá ngẽma natax. ⁴²—¡Rü pexuãëgü! Erü tama nüxũ pecuax i tacü rü ngora tá íchangu i chamax. ⁴³—¡Rü nagu perüxĩnũe i nhaã ore! Rü ngẽxguma chi wüxi i ípataarü jora nüxũ cuaxgu na tacü rü ngoragu tá ínanguxũ i ngítaxãxũ rü tau chima nape. Erü nüxna chi nadau ja napata na tama ngẽxma naxücuaxgü i ngẽma ngítaxãxũ na tacücuax ngẽma jangíxũcuax. ⁴⁴—Rü ngẽmacax name nixĩ i pexuãëgü i pemax. Erü ngẽma ngunexũ i marü tama nagu pegüna ípedaugüxũgu tá nixĩ i ngürüãchi íchanguxũ i chama i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ.

**Wüxi ga duũxũ ga meã norü coriga
ínüxũ rü to ga tama meã norü
coriga ínüxũchiga**
(Lc 12.41-48)

⁴⁵—¿Rü texé tiĩxũ ja tumaãrü coriarü duũxũ ja aixcuma janguxẽéxë rü tumaãxũ cuãxe? ¿Tama exna jíxema tiĩxũ ja tumaãrü cori tüxna ágaxe na meã nüxna tadauxũcuax rü meã ngoragu tanachibüexẽexũcuax i norü duũxũgü? ⁴⁶Rü tataãë ja jíxema coriarü duũxë ega ngẽxguma ínanguxgu i tumaãrü cori rü tüxũ íjanguexũgu na meãma ítanaxũxũ i ngẽma puracü i nagu tüxũ namuxũ. ⁴⁷—Rü aixcuma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma tumaãrü cori rü tá guxũma i norü ngẽmaxũgüarü daruũxũ tá tüxũ nixĩxëe. ⁴⁸⁻⁵⁰—Notürü ngẽxguma chi ngẽma coriarü duũxũ rü wüxi i jatü i

chixexũ jixĩgu, rü chi nagu naxĩnũgu na tãixũtãma paxa ínanguxũ i norü cori, rü chi inaxügüãgu na chixri namuãxũ i namüçügü i norü coriarü duũxũgü, rü chi ngãxëxũtanũgu naxãxgu na namaã nachibüxüçax rü naxaxexüçax, rü ngürüãchi ngëma ngunexũ rü ngëma ngora i tama nagu ínanguxëãxũgu rü tá ínangu i norü cori. ⁵¹—Rü poraãcixũchima tá nanapocu i ngëma norü duũxũ, nhama meã maxënetaxũ i duũxũgüxũ napocuxürüü. Rü ngëma tá narüdoxü rü nixũxchapüta.

Cuãxruũ ga 10 ga pacügu ixuxũ

25 ¹Rü nhanagürü ga Ngechuchu: —Pemaã tá nüxũ chixu i wüxi i ore na nawa nüxũ pecuãxüçax i nhuxãcü tá duũxũgüarü ãëxgacü na jixũ ja Tupana i ngëxguma naguxgu i naãne. Rü ijexma ga 10 ga pacü ga ngĩrü daparinamaã ngĩgüarü petawa ícü na jaxümüçügüãxüçax ga guma jatü ga ingĩxchaücü. ²—Rü 5 ga jema pacü rü tama ixaãëgü. Rü jema naĩ ga 5 ga pacü rü meãma ixaãëgü. ³—Rü jema tama uãëgücü, rü jexguma ngĩrü daparina íjangegügu rü tama to ga ngĩrü querujinu ta íjangegü. ⁴—Notürü ga jema uãëgücü rü to ga ngĩrü querujinu ta íjangegü. ⁵—Notürü ga guma jatü ga ingĩxchaücü rü tama paxa ínangu. Rü düxwa ga jema pacügu rü ipee jerü ijaxtae. ⁶—Rü jexguma ngãxüçüüwa nanguxgu, rü jema pacügu nüxũ ixĩnüë ga wüxi ga naga ga nhaxü:

“Dama nixĩ ja jima jatü ja ingĩxchaücü. ¡Rü íperüdagü, rü ípejadaugü!” nhaxü. ⁷—Rü guxcüma ga jema pacügu rü írüdagü, rü ijamexëëgü

ga ngĩrü daparinagü. ⁸—Rü jexguma ga jema 5 ga pacügu ga tama uãëgücü rü ngĩgürügügü ngixũ ga jema pacügu ga uãëgücü:

“¡Íraxü i perü querujinu toxnata pexã, erü torü omügü rü nixogü!” ngĩgürügügü. ⁹—Notürü ga jema pacügu ga uãëgücü rü ngixũ ingãxũgü, rü ngĩgürügügü:

“Taxucürüwa pexna ta taxã, erü ngëxguma chi pexna ta taxãxgu rü tau chima ningu i toxçax rü pexçax. Rü ngëmacçax narümemaë nixĩ i ngextã namaã íntaxegixũwa pegüxũ nawa pexĩ”, ngĩgürügügü. ¹⁰—Notürü

jexguma ga jema 5 ga pacügu ga tama uãëgücü ngĩrü querujinuwa naxĩjane, rü ínangu ga guma jatü ga ingĩxchaücü. Rü ga jema pacügu ga uãëgücü rü ijachocu nawa ga guma í ga nawa íjangixũüne. Rü nhuxmachi narüwãxta ga íãx. ¹¹—Rü jemawena íngugü ga jema pacügu ga tama uãëgücü, rü ngĩgürügügü:

“¡Pa Corix, toxçax jawãxna i íãx!” ngĩgürügügü. ¹²—Notürü nüma ga cori, rü ngixũ nangãxũ, rü nhanagürü:

“Pemaã nüxũ chixu rü aixcuma tama pexũ chacuãx na texégü peixĩgüxũ”, nhanagürü. ¹³Rü nhuxmachi nhanagürü ga Ngechuchu: —¡Ípexuãëgü! Erü tama nüxũ pecuãx i tacü rü ngunexũ rü tacü rü ngora tá íchangu i chama i Tupana Nane na duũxũxü chiixũ —nhanagürü.

Cuãxruũ ga diëругu ixuxũ

(Lc 19.11-27)

¹⁴Rü nhanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü ngëma Tupana na duũxũgüarü ãëxgacü na ixixũ rü nhama wüxi ga jatü ga ixüãchichaücü ga to ga nachiuãnewa

na naxūxūcaxrūū nixī. Rū nūma ga guma jatū rū norū duūxūgūcax naca, rū nūxna ngīxū naxā ga dīeru na nūxū ngīmaā nanguxūūcax rū ngīmaā na ínapuracūexūcax. ¹⁵—Rū wūxi ga jema norū duūxūna ngīxū naxā ga 5000 tachinū ga dīeru. Rū jema tona ngīxū naxā ga 2000 tachinū ga dīeru. Rū jema tona ngīxū naxā ga 1000 tachinū ga dīeru. Rū jemaācū nanangugū na nhuxācū tá jema dīerumaā napuracūexū ga wūxichigū ga norū duūxūgū rū jemaācū wūxichigūna ngīxū naxā ga jema dīeru. Rū nhuxmachi inaxūāchi ga jema cori na to ga nachīūānewa naxūxūcax. ¹⁶—Rū jema norū duūxū ga 5000 tachinū ga dīeru ngīxū jaxuxū, rū ngīmaā napuracū, rū naī ga 5000 tachinū ngīmaā najaxu. ¹⁷—Rū jexgumarūū ta ga jema norū duūxū ga 2000 tachinū ga dīeru ngīxū jaxuxū, rū ngīmaā napuracū, rū naī ga 2000 tachinū ngīmaā najaxu. ¹⁸—Notūrū ga jema norū duūxū ga 1000 tachinū ga dīeru ngīxū jaxuxū, rū ngīmaā ínixū. Rū ngīxū nixaixmaū, rū jexma ngīxū natax ga jema norū coriarū dīeru. ¹⁹—Rū nuxcūxūrama nataegu ga jema duūxūgūarū cori. Rū jexguma ínanguxgu rū inanaxūgū ga norū duūxūgūmaā na namexēēāxū ga norū dīeruchiga. ²⁰—Rū nūxīra norū corixūtawa naxū ga jema norū duūxū ga 5000 tachinū ga dīeru ngīxū jaxuxū. Rū norū corina ngīxū naxā ga jema 5000 tachinū. Rū ngīétū ngīxū inaxā ga naī ga 5000 tachinū ga ngīxū najaxucū ngīmaā ga jema norū cori nūxna ngīxū ācū ga dīeru. Rū nhanagūrū norū corixū:

“Dūcax Pa Corix, nhaā íjixī ga jema 5000 tachinū ga dīeru ga choxna ngīxū cuxācū. Marū ngīmaā chapuracū rū ngīmaā cuxū ngīxū chajaxu i nhaā naī i 5000 tachinū”, nhanagūrū. ²¹—Rū norū cori rū nhanagūrū nūxū:

“Pa Chorū Duūxūx, wūxi i mexēchixū cuixī, rū meāma cupuracū. Rū meā nūxna cudau ga jema noxre ga dīeru ga cuxna ngīxū chaxācū, rū meāma ngīmaā cupuracū. Rū ngēmācax i nhuxma rū tá rūmumaēcūna cuxū chadauxēē. ¡Rū ixūcu i chapatawa rū ngīxā tataēgū!” nhanagūrū. ²²—Rū jemawena ínangu ga jema to ga norū duūxū ga 2000 tachinū ga dīeru ngīxū jaxuxū. Rū nhanagūrū norū corixū:

“Dūcax Pa Corix, nhaā íjixī ga jema 2000 tachinū ga dīeru ga choxna ngīxū cuxācū. Marū ngīmaā chapuracū rū ngīmaā cuxū ngīxū chajaxu i naī i 2000 tachinū. Rū nhaā íjixī”, nhanagūrū. ²³—Rū norū cori rū nhanagūrū nūxū:

“Pa Chorū Duūxūx, wūxi i mexēchixū cuixī, rū meāma cupuracū. Rū meā nūxna cudau ga jema noxre ga dīeru ga cuxna ngīxū chaxācū, rū meāma ngīmaā cupuracū. Rū ngēmācax i nhuxmax rū tá rūmumaēcūna cuxū chadauxēē. ¡Rū ixūcu i chapatawa rū ngīxā tataēgū!” nhanagūrū. ²⁴—Notūrū jexguma norū corixūtawa nanguxgu ga jema norū duūxū ga 1000 tachinū ga dīeru ngīxū jaxuxū, rū nhanagūrū norū corixū:

“Dūcax Pa Corix, chama nūxū chacuax rū wūxi i jatū i aūxū cuixī. Rū cunajaxu i nanetūarū o i ngextá tama ícutoexūwa, rū cunabuxarū oīx i nanetū i tama icutoxū. ²⁵—Rū jemācax chamuū. Rū waixūmūgu ngīxū chixaixmaū rū

ngĩxũ ichatax. Notĩrũ nhaã ijixĩ i ngẽma curũ dĩẽru”, nhanagũrũ. ²⁶Rũ jexguma ga norũ cori rũ nanangãxũ rũ nhanagũrũ:

“Pa Chorũ Duũxũ, wũxi i chixexũ rũ oxũ i chorũ duũxũ cuixĩ. Rũ cuma meãma nũxũ cucuax rũ ngextã tama íchatoexũwa rũ chanajaxu i nanetiãrũ o, rũ chanabuxarũ oõx i naneti i tama ichatoxũ. ²⁷—Rũ jemacax narũmemaẽ chi nixĩ ga bancugu choxũ ngĩmaã na cunguxũxũ ga chorũ dĩẽru na ngẽma choxũ ngĩxũ jamuxẽẽgũxũcax, rũ ngẽmaãcũ mucũ ngĩxũ na chajaxuxũcax i ngẽxguma íchanguxgu”, nhanagũrũ.

²⁸—Rũ jexguma ga jema cori rũ nanamu ga jema togũ ga norũ duũxũgũ ga jẽma jexmagũxũ, rũ nhanagũrũ nũxũ:

“¡Nũxna ngĩxũ pejaxũ i ngẽma dĩẽru, rũ ngẽma jatũ i 10,000 i dĩẽru nũxũ ngẽxmaxũna ngĩxũ pexã! ²⁹—Erũ jĩxema tũxũ nangẽmaxcũ rũ jexera tá tũxna ngĩxũ taxã, rũ ngẽmaãcũ tá tũxũ imuxũchi. Notĩrũ jĩxema tũxũ natauxcũ rũ woo ngẽma noxre i tũxũ ngẽmaxcũ rũ tá tũxna ngĩxũ tajaxu. ³⁰—¡Rũ jẽama dũxétũwa i poraãcũ ínaxẽãnexũwa pejatã i nhaã chorũ duũxũ i taxuwama mexũ! Rũ ngẽma tá narũdoxidũ rũ tá nixũxchapũta”, nhanagũrũ.

Naãneãrũ guxgu rũ Cristupexewa tá nangutaquexegũ i guxũ i nachiũãnecũãx i duũxũgũ na jadexechiãxũcax i ngẽma mexũgũ rũ na napocueãxũcax i ngẽma chixexũgũ

³¹Rũ nhanagũrũ ga Ngechuchu: —Rũ ngẽxguma wenaxãrũ núma chaxũxgu i chama i Tupana Nane na duũxũxũ

chiĩxũ, rũ chorũ orearũ ngeruũgũ i dauxũcũãx rũ tá choxũ naxũmũcũgũ. Rũ ãẽxgacũ ja tacũ tá chixĩ rũ chorũ tochica i mexẽchixũwa tá charũto.

³²—Rũ guxũ i nachiũãnecũãx i duũxũgũ rũ tá chapexewa nangutaquexegũ. Rũ chama rũ tá chajadexechi nhama wũxi i carneruarũ daruũ i norũ carnerugũ rũ bodegũ noxruwama mugũxũrũũ. ³³—Rũ ngẽma choxrũ ixĩgũxũ rũ chorũ tũgũnecũwawa tá chanangẽxmagũxẽẽ. Rũ ngẽma tama choxrũ ixĩgũxũ rũ chorũ toxwecũwawa tá chanangẽxmagũxẽẽ.

³⁴—Rũ ngẽxguma i chama i tá ãẽxgacũ ja tacũ na chiĩxũ rũ nhacharũgũ tá nũxũ i ngẽma chorũ duũxũgũ:

“¡Nuã pexĩ i pema ja texẽ ja Chaunatũ ja Tupana tũxũ rũngũxẽẽgũxe, rũ penajaxu i ngẽma pechica i ngextã nũma ãẽxgacũ íjĩxũwa! Jerũ Chaunatũ rũ pexcax nanamexẽẽ i ngẽma pechica ga jexguma taũta naãne naxũxgu.

³⁵—Rũ ngẽmaãcũ tá pemaã namecũma jerũ jexguma chataijagu rũ pema rũ choxũ pechibũxẽẽ. Rũ jexguma chĩawagu rũ choxũ pexaxexẽẽ. Rũ jexguma tama nũxũ pecuãxgu na texẽ chiĩxũ rũ meã choxũ pejaxũgũ ga pepatawa. ³⁶—Rũ jexguma changexchirugu rũ choxũ pexũxchiru. Rũ jexguma chĩaawegu rũ choxũ perũngũxẽẽ. Rũ jexguma pocupataũwa chajexmagu rũ choxũ ípejadau”, nhacharũgũ tá nũxũ. ³⁷—Rũ ngẽxguma i ngẽma duũxũgũ i chidexechixũ rũ nhanagũrũgũ tá choxũ:

“Pa Corix, ¿nhuxgu ga cuxũ tadauxũ ga na cutajaxũ rũ cuxũ tachibũxẽẽxũ? ¿Rũ nhuxgu ga cuxũ tadauxũ ga na cuiãaawaxũ rũ cuxũ taxaxẽẽxũ? ³⁸—¿Rũ

nhuxgu ga topatawa cunguxĩ rü meã
cuxũ tajauxgũxũ ga woo tama
cuxũ tacuaxgũgu? ¿Rü nhuxgu ga
cungexchiruxũ rü cuxũ taxũxchirugũxũ?
39—¿Rü nhuxgu ga cuxũ tadaugũxũ na
cuiðaawexũ rü exna pocupataũwa
cujexmaxũ rü cuxũ ítajadaugũxũ?”
nhanagürügü tá choxũ. 40—Rü chama
na aëxgacü ja tacü na chiixũ, rü tá
chanangãxũ, rü nhacharügü tá:

“Aixcuma pemaã nüxũ chixu rü
jexguma nüxũ perüngũxëëgũgu i
ngëxürüüxũ ga nhaã chorü duũxũgü ga
jexguma nüxũ natauxgu, rü choxũ nixĩ
ga perüngũxëëgũxũ”, nhacharügü tá
nüxũ. 41 Rü nhuxmachi i chama na
aëxgacü ja tacü na chiixũ, rü
nhacharügü tá nüxũ i ngëma tama
chorü duũxũgü ixĩgũxũ:

“¡Choxna peixĩgachi i pema i perü
chixexũcax pocuexe! ¡Rü ngëma pexĩ
nawa ja jima üxü ja taguma ixoxũne ja
Tupana ímexëéne naxcax i ngoxo i
Chataná rü norü duũxũgü! 42—Jerü
jexguma chataijagu rü pema rü tama
choxũ pechibũxëë. Rü jexguma
chiřawagu rü tama choxũ pexaxëë.
43—Rü jexguma tama nüxũ pecuaxgu na
texë chiixũ rü tama meã choxũ
pejauxgü ga pepatawa. Rü jexguma
changexchirugu rü tama choxũ
pexũxchirugü. Rü jexguma chiðaawegu
rü pocupataũwa chajexmagu rü tama
choxũ ípejadaugü”, nhacharügü tá nüxũ.
44—Rü ngëxguma i nümagü i tama
chorü duũxũgü ixĩgũxũ, rü nhanagürügü
tá choxũ:

“Pa Corix, ¿nhuxgu topatawa cingu
rü tama meã cuxũ tajauxgü jerü tama
cuxũ tacuaxgü? ¿Rü nhuxgu ga cuxũ

tadaugũxũ ga na cutaijaxũ, rü exna na
cuiðaawaxũ, rü exna na cungexchiruxũ,
rü exna cuiðaawexũ, rü exna
pocupataũwa na kujexmaxũ, rü tama
cuxũ tarüngũxëëgũxũ?” nhanagürügü tá
choxũ. 45—Rü chama na aëxgacü ja
tacü na chiixũ, rü tá chanangãxũ, rü
nhacharügü tá nüxũ:

“Aixcuma pemaã nüxũ chixu rü
jexguma tama nüxũ perüngũxëëgũgu ga
ngëxürüüxũ ga nhaã chorü duũxũgü ga
jexguma nüxũ natauxgu, rü choxũ rü ta
tama perüngũxëëgũ”, nhacharügü tá
nüxũ. 46—Rü nhuxmachi i ngëma
duũxũgü i tama chorü duũxũgü ixĩgũxũ
rü tá pocu i taguma gúxũwa naxĩ.
Notürü ngëma duũxũgü i aixcuma meã
chauxcax maxëxũ rü tá nanajauxgü i
maxũ i taguma gúxũ, —nhanagürü ga
Ngechuchu.

**Judëgüarü aëxgacügü naxcax
nadaugü na nhuxacü Ngechuchuxũ
jajauxgũxũ**

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Ju 11.45-53)

26 1Rü jexguma Ngechuchu nüxũ
rüchaxgu ga jema orexũ na
jaxuxũ, rü nhanagürü norü ngüexũgũxũ:
2—Pema nüxũ pecuax rü taxre i
ngunexũ nataxu na nangõxgüãxũcax i
ngëma õna i Üpetüchigaarü petacax
naxügũxũ. Rü ngëxguma tá nixĩ i choxũ
jajauxgũxũ i chorü uwanügü na
curuchawa choxũ japotagũxũcax
—nhanagürü. 3Rü jexgumaücüü ga
paigüarü aëxgacügü, rü ngüexëëruügü
ga ore ga mugüwa ngüxëëtaegũxũ, rü
togü ga aëxgacügü ga jaguãxgü rü
nangutaquexegü ga napatawa ga Caipá
ga paigüarü aëxgacü ixĩcü. 4Rü jéma

nügümaã nanamexêêgü na
Ngechuchuxü nawomüxêêgüãcüma na
jajauxgüãxüçax rü na jamaxgüãxüçax.
5Notürü nügümaã nhanagürügü:
—Taxucürüwama i nhuxma petagu
tajajauxgü, erü duüxügü rü tá tamaã
nanuê —nhanagürügü.

**Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu
inaba ga pumara**

(Mr 14.3-9; Ju 12.1-8)

6Rü Ngechuchu rü Betániawa
najexma napatawa ga Chimáü ga
rúchaxü necümaã naxugüãcü. 7Rü
Ngechuchuçax jéma ijaxü ga wüxi ga
ngecü ga jéma nangepü ga wüxiweü ga
pumara ga tatanüxüchixü ga mexêchicü
ga garapamaã áchiüxü. Rü jexguma
mechawa ínachibüjane ga Ngechuchu,
rü ngüma rü naêrugu inaba ga jema
pumara. 8Rü jexguma jemaxü
nadaugügu ga Ngechuchuarü ngüexügü,
rü naãêwa nanguxgü, rü inanaxügüe ga
na nhagüxü. —¿Tüxcüü ngêxma
inaxaijaxü i ngêma pumara? 9—Rü
narümemaê chi nixi i tatanüxügu namaã
itaxe, rü nhüxmachi ngêma diêrumaã
nüxü irüngüxêê i ngêma duüxügü i
ngearü diêruãxgüxü —nhanagürügü.
10Rü Ngechuchu nüxü naxinü. Rü
nhüxmachi nhanagürü norü
ngüexügüxü: —¿Tüxcüü ngixü
pechixewe i ngêma nge? Erü ngêma
chamaã naxüxü rü wüxi i mexü nixi.
11—Ngêma ngearü diêruãxgüxü rü
guxügütama petanüwa nangêxmagü.
Notürü chama rü täxüütama guxügu
petanüwa changêxma. 12—Rü ngêma
chamaã naxüxü i nhaã ngecü na
chaxunegu nabaãxü i ngêma pumara i

paacaxü, rü ngêmaãcü inaxü erü paxa tá
chaju rü tá choxü inatxgü. Rü
ngêmacax nixi i chaxunegu nabaãxü i
ngêma pumara. 13—Rü aixcuma pemaã
nüxü chixu rü guxü i naãnewa i ngextá
duüxügü nüxü íixugügüxüwa i
Tupanaärü ore i mexü, rü nhaã ngecü
chamaã üxü rü tá ta nüxü nixugügü. Rü
ngêmaãcü tá ngïxna nacuaãxchie i
duüxügü —nhanagürü ga Ngechuchu.

**Juda rü ãêxgacügümaã nanamexêê
na nhuxãcü Ngechuchuxü
jajauxgüxüçax**

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14Rü nhüxmachi ga wüxi ga
Ngechuchuarü ngüexü ga Juda ga
Icarióti rü paigüarü ãêxgacügüxütawa
naxü rü namaã najarüdexa. 15Rü Juda
rü nhanagürü nüxü: —¿Nhuxre tá choxü
penaxütanüxü i ngêxguma pexü
chanatauxchaxêêgu na Ngechuchuxü
pejauxgüxüçax? —nhanagürü. Rü
jexguma ga nümagü ga paigüarü
ãêxgacügü rü 30 tachinü ga diêrugu
namaã naxuneta. 16Rü jexgumama
inanaxügü ga Juda ga naxçax na
natauxchaxêêgüãxü na Ngechuchuxü
jajauxgüxüçax.

**Üpetüchigaarü ônawa
nachibü ga Cori**

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Ju 13.21-30;
1 Co 11.23-26)

17Rü nawa nangu ga ngunexü ga nagu
inaxügüxü ga jema peta ga pôü ga
ngearü puxêêruüãxü nagu nangôxgüxü.
Rü norü ngüexügü rü Ngechuchuçax
naxi, rü nhanagürügü nüxü: —¿Ngextá

tá tanamexêẽ i nachica i nawa nangõxgũxũ i õna i Üpetüchigaarü petagu ingóxũ? —nhanagürügü. ¹⁸Rü nüma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —¡Ngéma ãnewa pexĩ, rü jima jatü ja pemaã nüxũ chaxunetacüpatawa pexĩ! ¡Rü namaã nüxũ peixu rü nhapegügü:

“Torü ngúexêẽruũ rü nhanagürü: ‘Marü ningaicaxũchi na chajuxũ rü nüã cupatawa rü chorü ngúexügümaã chanangupetüxêẽchaũ i Üpetüchigaarü peta’,” nhaperügügü tá nüxũ! ¹⁹Rü jéma naxĩ ga jema norü ngúexügü. Rü jema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxürüü nanaxügü. Rü nanamexêëgü ga jema õna ga Üpetüchigaarü petagu tá nangõxgũxũ. ²⁰Rü jexguma nachütagu rü jéma mechawa nachibü ga Ngechuchu namaã ga jema 12 ga norü ngúexügü. ²¹Rü jexguma ãnachibüejane, rü Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ: —Aixcuma pemaã nüxũ chixu rü wüxie i petaniwa tá tixĩ ja bexma chauechita choxũ ¡jaxuaxũxê —nhanagürü. ²²Rü jexguma ga nümagü ga norü ngúexügü rü poraãcü nangechaügü. Rü wüxichigü nüxna nicachigü, rü nhanagürügü: —Pa Corix, ¿chama exna tá chiixũ ja jixema cuxũ ¡jaxuaxũxê? —nhanagürügü. ²³Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü: —Ngéma wüxi ja poratuwa namaã tá chachibüxũ, rü ngéma tá nixĩ i chauechita choxũ ¡jaxuaxũxũ. ²⁴—Rü chama i Tupana Nane na duüxũxũ chiixũ rü tá chaju ngëxgumarüü i Tupanaãrü ore i ümatüxũ nüxũ ixuxürüü. Notürü wüxi i ngechaũxüchi nixĩ naxçax i ngéma jatü i choxũ ¡jaxuaxũxũ. Rü narümemae chi nixĩ ga

noxtacüma tau chima na nabuxũ —nhanagürü. ²⁵Rü nadexaãchi ga Juda ga naẽchita ¡jaxuaxũxũ, rü nhanagürü: —Pa Ngúexêẽruũx, ¿täxũtãma chama nixĩ? —nhanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü: —Ngémaãcü cuma nixĩ —nhanagürü. ²⁶Rü jexguma ãnachibüejane rü Ngechuchu nanajaxu ga wüxi ga põũ. Rü Tupanana moxê naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexügüxũ najanu. Rü nhanagürü: —Nhaã põũ rü chaxunehiga nixĩ. Rü ¡penangó! —nhanagürü. ²⁷Rü jemawena rü nanajaxu ga wüxi ga copu ga wĩumaã aãcuxũ. Rü jexgumarüü ta Tupanana moxê naxçax naxãxira, rü nhüxmachi norü ngúexügüna nanaxã, rü nhanagürü nüxũ: —¡Rü guxãma i pema rü pejaxaüx ja daa wĩũ! ²⁸—Erü daa wĩũ rü nachiga nixĩ ja chaugü ja muxũma i duüxügüçax tá ibacü na ngémaãcü Tupana nüxũ nüxũ nangechaũxüçax i norü pecadugü. Rü jimawa Tupana nanangoxêẽ na aixcuma ¡jixũ i norü uneta. ²⁹—Rü pemaã nüxũ chixu rü tagutãma wena wĩũ chajaxaxü nhüxmatãta Chaunatü ja Tupana aëxgacü ¡ixixüwa ngexwacaxücü ja wĩũ pemaã chajaxaüx —nhanagürü.

Ngechuchu nüxũ nixu na Pedru tá nügü icüxũ na norü ngúexü ¡jixũ

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34;

Ju 13.36-38)

³⁰Rü nhüxmachi nawijaegü ga wüxi ga Tupanaãrü wijaegu. Rü jemawena rü guma Mãxpüne ga Oriwéranecügu aëganewa naxĩ. ³¹Rü jexguma ga Ngechuchu rü nhanagürü nüxũ ga norü ngúexügü: —Guxãma i pema rü tá

choxũ ípetaxgũ i nhama i chũtaxũgu. Erũ Tupanaãrũ ore i ùmatixũwa rũ nhanagũrũ:

“Tá chajamaç ja carneruarũ daruũ, rũ tá nanaxũanemare i carnerugũ”,

nhanagũrũ i ngẽma ore. ³²—Notũrũ ngẽxguma marũ juwa ícharũdaxguwena, rũ tá chaxira pexũpa Gariréaanewa chaxũ —nhanagũrũ. ³³Rũ jexguma ga Pedru rũ nanangãxũ rũ nhanagũrũ: —Rũ woo guxũma i togũ cuxũ ítaxgu, notũrũ i chamaç rũ tãixũtãma cuxũ íchataç —nhanagũrũ. ³⁴Rũ Ngechuchu nhanagũrũ nüxũ: —Aixcuma cumaã nüxũ chixu rũ nhamatama i chũtaxũgu rũ naxũpa na ota içaxũ, rũ tamaẽxpũxcũna tá cugũ icuicũx na chorũ duũxũ cuiĩxũ. ³⁵Rũ Pedru nanangãxũ rũ nhanagũrũ: —Rũ woo wũxigu cumaã chajuxgu rũ tãũxũtãma chaugũ ichicũx na curũ duũxũ chiĩxũ —nhanagũrũ. Rũ guxũma ga togũ ga norũ ngúexũgũ rũ ta jema nhanagũrũgũ.

**Ngechuchu rũ Jechemaniwa
najajumuxẽ**

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶Rũ Ngechuchu rũ norũ ngúexũgũ rũ nawa nangugũ ga wũxi ga nachica ga Jechemani ga naéga. Rũ Ngechuchu rũ nhanagũrũ nüxũ: —¡Nuã perũtogũ! Rũ paxa joxni jéa chajajumuxẽ —nhanagũrũ. ³⁷Rũ Ngechuchu nügũwe nanagagũ ga Pedru rũ Zebedéu nanegũ ga Tiagu rũ Juáũ. Rũ Ngechuchuçax inaxũgũ ga na poraãcũ nangechaũxũ rũ naxĩxãchiãẽxũ. ³⁸Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ nhanagũrũ nüxũ:

—Poraãcũ changechaũ rũ nagu charũxinũ rũ ngẽmamaã tá chaju. ¡Rũ nuxa perũcho i pemax, rũ chauxrũũ ípedaue! —nhanagũrũ. ³⁹Rũ jexguma ga Ngechuchu rũ jéaxũra naxũ. Rũ waixũmũãnegu nanangũcuchi. Rũ najumuxẽ rũ nhanagũrũ: —Pa Chaunatũx, ngẽxguma cuma cunaxwaxegu, ¡rũ nüxna choxũ ínanguxuchixẽẽ i nhaã ngúxũ i tá choxũ ùpetũxũ! Notũrũ chanaxwaxẽ i cuxrũtama ngúchaũ cuxũ rũ tama i choxrũ —nhanagũrũ. ⁴⁰Rũ jemawena ga Ngechuchu rũ nataegu ga jema norũ ngúexũgũ íjexmagũxũwa. Rũ nüxũ inajangau ga na ínapeexũ. Rũ nhanagũrũ Pedruxũ: —Pa Pedrux, çtaxucũrũwama exna namaã peporae na chamaã ípedauexũ, rũ bai i wũxi i ngora? ⁴¹—¡Rũ pexuãẽgũ rũ Tupanana naxçax peça na pexũ nangũxẽẽxũçax na tama choxũ ípetãxũçax ega ngẽxguma çacũ rũ guxchaxũ pexũ ùpetũgu! Erũ aixcuma peãẽwa rũ ípememare, notũrũ pexene nixĩ ituraxũ —nhanagũrũ. ⁴²Rũ jexguma rũ wenaxãrũ noxri ínajumuxẽxũçax nataegu ga Ngechuchu. Rũ wenaxãrũ najumuxẽ, rũ nhanagũrũ: —Pa Chaunatũx, ngẽxguma tama cunaxwaxegu na nawa choxũ ícunguxuchixẽẽxũ i nhaã ngúxũ i tá chingexũ, rũ marũ name i ngẽma cuma cunaxwaxexũãcũma chamaã cunaxũ —nhanagũrũ. ⁴³Rũ nhuxmachi wenaxãrũ norũ ngúexũgũ íjexmagũxũwa naxũ. Rũ nüxũ inajangau ga na ínapeexũ, jerũ poraãcũ najaxtaexũchi. ⁴⁴Rũ jéma nüxna nixũ, rũ wenaxãrũ najajumuxẽ. Rũ noxriãcũtama najumuxẽ. ⁴⁵Rũ

jemawena rü norü ngúexũgü
 fjxmagüxũwa naxũ. Rü nhanagürü
 nüxũ: —¡Nhuxma waxi pepee rü
 iperüngüê! Erü marü nawa nangu i
 ngora na chorü uwanü choxü ijauxgüxũ
 rü pecaduãxgüxũna choxü namugüxũ.

⁴⁶¡Ipechigü rü ngĩxã ítxĩ! Erü marü
 nhamatáma nixĩ i ngêma choxü
 fjaxuaxũxũ —nhanagürü.

Ngechuchuxũ nijauxgü

(*Mr 14.43-50; Lc 22.47-53;*

Ju 18.2-11)

⁴⁷Rü jexguma íjadexajane ga
 Ngechuchu, rü ínangu ga Juda ga norü
 ngúexũchirex ixĩxũ. Rü nawe narüxĩ ga
 muxũma ga duũxũgü ga taramaã rü
 naĩmaã ixãxnexũ. Rü jema nixĩ ga
 duũxũgü ga paigüarü ãëxgacügü rü togü
 ga ãëxgacügü ga jaguãxgü jéma
 mugüxũ. ⁴⁸Rü ga Juda ga ínaxuaxũxũ rü
 marü jema duũxũgümaã nanamexêê, rü
 nhanagürü: —Ngêma nüxũ chawãixũ
 tá nixĩ i Ngechuchu. Rü ngêma tá nixĩ i
 pejauxgüxũ —nhanagürü: ⁴⁹Rü jexguma
 Ngechuchucax nixũ, rü nhanagürü
 nüxũ: —Nuxmaë Pa Ngúexêëruũx
 —nhanagürü. Rü nhuxmachi nüxũ
 nawãxĩ. ⁵⁰Rü Ngechuchu nanangãxũ rü
 nhanagürü: —Pa Chamücüx, çtacüwa
 nuã cuxũ? —nhanagürü. Rü
 jexgumatama Ngechuchuxũ nijauxgü ga
 jema duũxũgü ga Judawe rüxixũ. ⁵¹Rü
 wüxi ga Ngechuchumücü nanawexechi
 ga norü tara, rü paigüarü ãëxgacüarü
 duũxũxũ ínadaechinü. ⁵²Rü jexguma ga
 Ngechuchu rü nhanagürü: —¡Naxchiũgu
 jaxücuchi i curü tara! Erü guxãma ja
 jíxema taramaã nuêxê, rü taragu tátama
 tajue. ⁵³—çTama exna nüxũ cucuax rü

ngëxguma chi chama chanaxwaxegu, rü
 Chaunatüna chi naxçax chaca na choxü
 núma namugüãxũçax i muxũma i norü
 orearü ngeruũgü i dauxüçũãx na choxü
 janangüxêëgüxũçax? ⁵⁴—Notürü
 ngëxguma chi ngêma chaxüxgu, rü
 çnhuxãcü chi ningü i Tupanaärü ore i
 ümatüxũ i nüxũ ixuxũ na chama rü tá
 chajuxũ? ⁵⁵Rü jexguma ga Ngechuchu
 rü nhanagürü nüxũ ga jema duũxũgü:
 —çTüxcüü taragü rü naixmenãxãgümaã
 chauxçax nuã pexĩ na choxü
 pejarüjauxgüxũçax nhama wüxi i
 ngítaxãxü chiixürüü? Rü guxũ ga
 ngunexũgu rü tupauca ga taxũnewa
 changuxêëtae notürü taguma jexma
 choxü pejauxgü. ⁵⁶—Notürü guxũma i
 nhaã nhuxma ngupetüxũ, rü ngêmaãcü
 nangupetü na janguxũçax i Tupanaärü
 ore ga nuxcümaxũgüxũ ga norü orearü
 uruũgü ümatügüxũ —nhanagürü. Rü
 jexguma ga guxũma ga norü ngúexũgü
 rü nüxna nibuxmü. Rü nüxícatama jéma
 nanatãxgü ga Ngechuchu.

Ãëxgacügü ga taxũgüpexewa

Ngechuchuxũ nagagü

(*Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71;*

Ju 18.12-14, 19-24)

⁵⁷Rü Caipá ga paigüarü
 ãëxgacüxütawa Ngechuchuxũ nagagü ga
 jema duũxũgü ga jajauxgüxũ. Rü jéma
 nixĩ ga nangutaquexegüxũ ga
 ngúexêëruũgü ga ore ga mugüwa
 nguxêëtaegüxũ rü ãëxgacügü ga
 jaguãxgü. ⁵⁸Notürü ga Pedru rü jaxũgu
 nawe nixãchigü nhuxmata paigüarü
 ãëxgacü ga Caipãxütawa nangu. Rü
 purichíagü ga tupaucaarü daruũgümaã
 jéma ãëxtüwa narüto, jerü nüxũ

nadauxchaũ ga tacü tá Ngechuchumaã na naxüexũ. ⁵⁹Rü ga paigüaruã ãëxgacügü rü guxũma ga Judëgüaruã ãëxgacügü ga taxũgütücumü rü naxçax nadaugü ga wüxi ga ore ga doramare ixixũ na jemamaã Ngechuchuxũ ínaxuaxũgüxüçax na jamaxgüãxüçax. ⁶⁰⁻⁶¹Notürü woo muxũma ga duũxügü ga doraxũmare nachigaxũ jéma jarüxugügüxũ, rü taxucürüwa nüxũ inajanguagü ga tacüçax tá na jamaxgüãxũ. Rü düxwa jéma naxĩ ga taxre ga jatügü ga doraxũmare jéma jarüxugügüxũ. Rü nhanagürügü: —Toma nüxũ taxĩnüë i nhaã jatü rü nhanagürü: “Tá nagu chapogü ja daa tupauca ja taxüne ja Tupanaãrü, rü tamaëxpüx i ngunexũgu tá wenaxãrü íchanadaxë”, nhanagürügü. ⁶²Rü jexguma ga paigüaruã ãëxgacü ga Caipá rü inachi, rü nhanagürü Ngechuchuxũ: —¿Rü tacümaã cunangãxũ i nhuxmax? ¿Rü nhuxü nhaxũ jixũ i ngëma cuchiga i nüxũ jaxugügüxũ? —nhanagürü. ⁶³Notürü ga Ngechuchu rü nangeaxmare. Rü jemacax ga paigüaruã ãëxgacü ga Caipá rü nhanagürü nüxũ: —Tupana ja Maxücüégagu chanaxwaxë i aixcuma tomaã nüxũ cuixu na texé cuiixũ. ¿Rü cuma exna i Cristu ja Tupana Nane cuiixũ, rü exna tama? —nhanagürü. ⁶⁴Rü Ngechuchu nanangãxũ rü nhanagürü: —Ngũ, rü ngëma nüxũ cuixuxũ chixĩ. Rü pemaã nüxũ chixu rü tá choxũ pedaugü i ngëxguma Chaunatu ja Poracüxütawa charütöxgu rü ngëxguma caixanexũgu wenaxãrü núma chaxüxgu —nhanagürü. ⁶⁵Rü jexguma ga paigüaruã ãëxgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rü

nhanagürü: —Rü nhaã jatü rü tacü Tupanamaã nixugü. Rü taxuũçaxma marü tanaxwaxë i nhuxma i to i ore na napocuxüçax i nhaã jatü. Rü pematama marü nüxũ pexĩnüë na nhuxäcü chixexũmaã na jadexaxũ. ⁶⁶—¿Nhuxü nhapegüxũ i pemax? —nhanagürü. Rü nümagü ga togü ga ãëxgacügü rü nanangãxũgü rü nhanagürügü: —Ngëmãäcü chixexũ naxü. Rü name nixĩ i noxtacüma naju —nhanagürügü. ⁶⁷Rü jexguma rü Ngechuchuchametüwa naçuaixgüë. Rü nüxna nanaçuaixcagü. Rü togü rü nanapegüchametügü. ⁶⁸Rü nhanagürügü: —Pa Cristux, ¡nüxũ nacuaçax na texé cuxũ pegüchametügüxũ rü cuxna naçuaixcagüxũ! —nhanagürügü.

Pedru inajacux na Ngechuchuxũ nacuaáxũ
(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62;
Ju 18.15-18, 25-27)

⁶⁹Rü joxni ga Pedru rü ãëxgacüpataaxtüwa narüto. Rü wüxi ga pacü ga jema ãëxgacüaruã duũxũ, rü Pedrucax ijaxũ. Rü ngögürügü nüxũ: —Cuma rü ta namücü cuixĩ i ngëma Ngechuchu i Garirëaanecüãx —ngögürügü. ⁷⁰Notürü ga Pedru rü guxũ ga jema duũxügüpexewa rü nügü inicux na Ngechuchuarü duũxũ jixũ, rü nhanagürü: —Chama rü tama nüxũ chacuax i tacüchiga nixĩ i ngëma nüxũ cuixuxũ —nhanagürü. ⁷¹Rü jexguma marü jema ípataaxtüaruã íaxwa ínaxüxgu ga Pedru, rü naĩ ga pacü nüxũ idau. Rü ngögürügü namaã ga jema duũxügü ga jéma jexmagüxũ: —Nhaã jatü rü Ngechuchu ja

Nacharétucũãxmücü nixĩ —ngĩgürügü.

⁷²Notürü ga Pedru rü wenaxãrũ nügü inicux na Ngechucharũ duũxũ jĩĩxũ. Rü nhanagürü: —Chama rü tama nüxũ chacuax i ngẽma jatü. Rü Tupana choxũ pocux ega tama aixcuma jixĩgu i chorü ore —nhanagürü. ⁷³Rü jixcamaxũra rü jema duũxũgü ga jéma jexmagũxũ rü Pedrucax naxĩ, rü nhanagürügü nüxũ: —Aixcuma nixĩ na cuma rü ta rü ngẽma Ngechuchutanũxũ cuiĩxũ, erü wüxi i Gariréaanecũãx idexaxũrũũ cuidexa —nhanagürügü. ⁷⁴Rü jexguma ga Pedru rü poraãcü nügü niixã, rü nhanagürü nüxũ: —Rü aixcuma tama nüxũ chacuax i ngẽma jatü. Rü ngëxguma doraxũ chixuxgu rü Tupana choxũ pocux —nhanagürü. Rü jexgumatama nica ga ota. ⁷⁵Rü jexguma ga Pedru rü nüxna nacuaxãchi ga jema ore ga ãpaacü Ngechuchu namaã nüxũ ixuxũ ga nhaxũ:

“Rü naxũpa na ota icaxũ, rü cuma rü tamaẽxpũxcüna cugü tá cuicux na chorü duũxũ cuiĩxũ”, nhaxũ. Rü jéma ínaxũxü ga Pedru rü poraãcüxũchima naxaxu.

**Judégüarü ãëxgacügü rü
Piratuxũtawa nanagagü ga
Ngechuchu**

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Ju 18.28-32)

27 ¹Rü jexguma jangunegu rü guxũma ga paigüarü ãëxgacügü rü jema togü ga ãëxgacügü ga tacügü ga jaguãxgü, rü nügũmaã nanamexẽëgü na nhuxãcü Ngechuchuxũ jamãxgũxũ. ²Rü najanaĩxgũchacüügü rü jemaãcü ãëxgacü ga Piratuxũtawa nanagagü. Piratu nixĩ ga Romacũãx ga ãëxgacü ga Judéaanemaã icuãcü.

Naju ga Juda

³Rü nüma ga Juda ga Ngechuchuxũ ãjaxuaxũxũ rü nüxũ nadau ga Ngechuchuxũ na napocuxũ. Rü poraãcü nagu narũxĩnũ ga jema chixexũ ga nümatama naxũxũ. Rü jéma naxũ naxũtawa ga jema paigüarü ãëxgacügü rü togü ga ãëxgacügü ga tacügü ga jaguãxgü. Rü ngĩxũ najataeguxẽë ga jema 30 tachinũ ga diẽru ga nüxna ngĩxũ naxãgücü. ⁴Rü nhanagürü nüxũ: —Chama rü marü chixexũ chaxü, erü naẽchita íchajaxuaxũ i wüxi i jatü i taxuũma i chixexũ üxũ, rü nhuxma rü tá ngẽmagagu naju —nhanagürü. Notürü nümagü ga ãëxgacügü rü nanangãxũgü, rü nhanagürügü: —Toma rü tama nüxũ tacuáxchaũ i ngẽma. Cugagutama nixĩ, rü cuma i nüxü cucuãxũ na nhuxãcü cugũmaã cunamexẽëxũ i ngẽma —nhanagürügü. ⁵Rü jexguma ga Juda rü jexma tupauca ga taxũnechiãgu ngĩxũ nawotanü ga jema diẽru. Rü nhuxmachi ínixü rü nügü najawëxnaxã. ⁶Rü ga paigüarü ãëxgacügü rü ngĩxũ nade ga jema diẽru. Rü nhanagürügü: —Taxucürüwa tupauca ja taxũneãrũ diẽruchiũgu ngĩxũ tanu i nhaã diẽru, erü ngẽmamaã tanaxütanü i ngẽma jatü i tá juxũ —nhanagürügü. ⁷Rü nhuxmachi nügũmaã nanamexẽëgü na jema diẽrumaã naxcax nataxegũxũcax ga wüxi ga naãne ga waixũmü ga üwechixü nawa najauxgũxũ. Rü jema naãnecax nataxegü na nüxũ najexmaxũcax ga nachica ga ngexta na nataxgũãxũcax ga jema duũxũgü ga togü ga nachiũãnecũãx ixĩgũxũ. ⁸Rü ngẽmacax i nhuxma rü ta i ngẽma naãne rü Nagũchitaũgu naxãéga. ⁹Rü jemaãcü ningu ga Tupanaãrũ ore ga

nuxcūmaxĩcũ ga norũ orearũ uruĩ ga Jeremã ũmatũxũ ga nhaxũ:

“Rũ nũmagũ ngĩxũ nade ga jema 30 tachinũ ga đĩeru ga Cristutanũ Judėugũ ngĩxũ ixãgũci. ¹⁰Rũ jema đĩerumaã naxcax nataxegũ ga wũxi ga naãne ga waixũmũ ga ũwechixũ nawa najauxgũxũ, jema Cori ga Tupana chamaã nũxũ ixuxũrũĩ”,

nhaxũ.

Piratupezewa najexma ga Ngechuchu

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Ju 18.33-38)

¹¹Rũ ãẽxgacũ ga Piratuxũtawã Ngechuchuxũ nagagũ. Rũ nũma ga Piratu rũ Ngechuchuna naca, rũ nhanagũrũ: —¿Cuma cuiĩxũ i Judėugũarũ ãẽxgacũ ja taci? —nhanagũrũ. Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ nhanagũrũ: —Ngũ, rũ ngẽma nũxũ cuixuxũ chixĩ i chamax —nhanagũrũ. ¹²Rũ Ngechuchuxũ ĩnaxuaxũgũ ga paigũarũ ãẽxgacũgũ rũ togũ ga ãẽxgacũgũ ga tacũgũ ga jaguãxgũ. Notũrũ ga Ngechuchu rũ taxuxũmaãma nanangãxũ. ¹³Rũ jexguma ga Piratu rũ nhanagũrũ: —¿Tama exna nũxũ cuxĩnũ i ngẽma ore i namaã cuxũ ĩnaxuaxũgũxũ? —nhanagũrũ. ¹⁴Notũrũ ga Ngechuchu rũ taxuxũmaãma nanangãxũ. Rũ jemacax porããcũ nãbaixãchiãẽ ga ãẽxgacũ ga Piratu.

Piratu rũ Ngechuchumaã nanaxuegu na najuxũcax

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Ju 18.38-19.16)

¹⁵Rũ guxũguma ga jema Ũpetũchigaarũ petagu, rũ Piratu

ĩnananguxuchixẽẽxũ ga wũxi ga pocuxũ ga duĩxũgũ naxcax ĩcagũxũ, jerũ jema nixĩ ga nacũma. ¹⁶Rũ jema najexma ga wũxi ga pocuxũ ga guxũ ga duĩxũgũ meã nũxũ cuãxũ. Rũ Barabã nixĩ ga naẽga. ¹⁷Rũ jexguma jema nangutaquexegũga ga duĩxũgũ, rũ Piratu nũxna naca, rũ nhanagũrũ: —¿Texẽ ja petũmawaxẽxe na pexcax tũxũ chingẽxũ? ¿Penaxwãxexũ na pexcax chajangẽxũ i Barabã rũ exna Ngechuchu i Cristugu ãẽgãxũ? —nhanagũrũ. ¹⁸Rũ jema nhanagũrũ ga Piratu jerũ nũxũ nacũax na Ngechuchuchi naxaixũ ga Judėugũarũ ãẽxgacũgũ, rũ jemacax nixĩ ga naxũtawã nagagũãxũ. ¹⁹Rũ jexguma norũ tochicawã natoxgu ga Piratu, rũ naxmax jema imuga, rũ ngĩgũrũgũ: —Tama name i cunapocu i ngẽma jatũ i taxuũma i chixexũ ũxũ. Jerũ nagagu ĩne chũtacũ rũ porããcũ chachixenegũ —ngĩgũrũgũ. ²⁰Notũrũ ga paigũarũ ãẽxgacũgũ rũ togũ ga ãẽxgacũgũ ga itaxũgũ ga jaguãxgũ, rũ duĩxũgũxũ naxucuxẽgũ na naxcax ĩnacagũxũcax na Barabãxũ jangẽxũcax rũ Ngechuchuxũ na najuxẽẽgũxũcax. ²¹Rũ ãẽxgacũ ga Piratu rũ wenaxãrũ duĩxũgũna naca, rũ nhanagũrũ: —¿Ngẽxũrũũxũ i ngẽma taxrewã i pema penaxwãxexũ na chajangẽxũ? —nhanagũrũ. Rũ nũmagũ ga duĩxũgũ nanangãxũgũ, rũ nhanagũrũgũ: —Tanaxwãxe i Barabãxũ cuingex —nhanagũrũgũ. ²²Rũ jexguma ga ãẽxgacũ ga Piratu rũ nũxna naca, rũ nhanagũrũ: —¿Tacũ tá chaxũxũ namaã i ngẽma Ngechuchu i Cristugu ãẽgãxũ? —nhanagũrũ. Rũ guxũma ga duĩxũgũ rũ nanangãxũgũ, rũ nhanagũrũgũ:

—¡Curuchawa japota! —nhanagürügü.
²³Rü jexguma ga Piratu rü nhanagürü nüxũ: —¿Notürü tacü rü chixexũ naxü? —nhanagürü. Notürü ga nümagü ga duũxũgü rü wenaxärü tagaäcü nhanagürügü: —¡Curuchawa japota! —nhanagürügü. ²⁴Rü jexguma Piratu nüxũ daxgu ga marü taxucürüwama Ngechuchuxũ na ínganguxuchixẽẽgaxũ, jerü ga duũxũgü rü marü nanaxixãchiãẽgüchãũ, rü jemacax wüxi ga norü duũxũxũ namu ga dexá naxütawa na tanangexũcax. Rü nügü najaxmex ga Piratu napexewa ga guxũma ga jema duũxũgü. Rü nhanagürü: —Tama chaugagu tá nixĩ i na najuxũ i nhaã jatü i taxuũma i chixexũ üxũ, rü pegagu tátama nixĩ —nhanagürü. ²⁵Rü guxũma ga jema duũxũgü nanangãxũgü, rü nhanagürügü: —Togagu rü toxocügütagu tá nixĩ i najuxũ —nhanagürügü. ²⁶Rü jexguma ga Piratu rü Barabãxũ ínganguxuchixẽẽ. Rü nhuxmachi norü churaragüxũ namu na Ngechuchuxũ naçuaixgüxũcax, rü jemawena curuchawa na janapotagüãxũcax. ²⁷Rü nhuxmachi ga jema churaragü rü Piratupatarü aixepewa Ngechuchuxũ nagagü. Rü jexma Ngechuchuxũtagu nanangutaquexexẽẽ ga guxũma ga churaragü. ²⁸Rü nhuxmachi Ngechuchuxũ ínacuxuchigü, rü wüxi ga máxũ ga naxchiru ga dauxũgu najacuxẽẽgü. ²⁹Rü naëruwa najangaxcuchigü ga wüxi ga ngaxcueruũ ga chuchuxũwa naxügüxũ. Rü wüxi ga naixmenaxãxãcücüxũ nüxũ najajauxãchixẽẽ ga norü

tügünemexẽwa. Rü nhuxmachi napexegu nacaxápüxügü, rü nüxũ nacugüe, rü nhanagürügü: —¡Namaũx ja Judéugiarü ãẽxgacü ja Tacüx! —nhanagürügü. ³⁰Rü nüxna naçuaixgüe. Rü nüxna nanajauxgü ga guma naixmenaxãxãcü, rü naëruwa namaã naçuaixcagü. ³¹Rü jexguma nüxũ nacugüeguvena rü ínacuxuchigü ga jema naxchiru ga daucharaxũ. Rü wenaxärü naxchirugutama najacuxẽẽgü. Rü nhuxmachi najagagü na curuchawa janapotagüãxũcax.

Ngechuchuxũ curuchawa nipotagü

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43;

Ju 19.17-27)

³²Rü jexguma jéma inaxĩãchigu, rü nüxũ nadaugü ga wüxi ga jatü ga Chirénéncũãx ga Chimãũgu ãẽgacü. Rü guma jatixũ ngixũ iningexẽẽgü ga Ngechuchuarü curucha. ³³Rü nawa nangugü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu ãẽgaxũ. Rü ngëma naéga rü Duũxẽërchinaxã nhaxũchiga nixĩ. ³⁴Rü nüxna nanaxãgü ga wüxi ga ngúxũãrũ naãchixẽëruũmaã ãẽxũcü na jaxaxãxũcax. Rü Ngechuchu nüxũ naxaxneta, notürü tama najaxaxü. ³⁵Rü jexguma marü curuchawa japotagüãxguvena rü ga churaragü rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü nhuxmachi wüxi ga dïëru ngixũ nanhanagügü na jemawa nüxũ nacuxgüxũcax na tacü tá najaxuxũ ga wüxichigü. ³⁶Rü nhuxmachi jéma narütogü ga churaragü na Ngechuchuna jéma nadaugüxũcax. ³⁷Rü norü curuchatapexewa najapocuchi ga wüxi

ga mürapewa ga ãé̃gatachinüxũ ga nüxũ
ixuxũ ga tacücax Ngechuchuxũ
curuchawa na japotagüxũ. Rü
nhanagürü: “Nhaã nixĩ i Ngechuchu i
Judéugüarü ãé̃xgacü ja Tacü”,
nhanagürü. ³⁸Rü jexgumarüü ta
curuchawa najapotagü ga taxre ga
máé̃tagüxũ. Rü wüxi rü Ngechuchuarü
tügüñecüwawa naxü, rü to ga norü
toxwecüwawa. ³⁹⁻⁴⁰Rü jema duüxũgü ga
jéma chopetüxũ, rü Ngechuchumaã
naguxchigagü, rü nanexãerugüãcuma
nhanagürügü: —Dücax, cuma
cunangutaüxëé̃é̃ga ja tupauca ja taxüne,
rü tamaé̃xpüx i ngunexũgu wenaxärü
ícunadaxëé̃é̃ga. ¡Cugütama namaxëé̃ i
nhüxmax! Rü ngëxguma chi aixcuma
Tupana Nane cuixügu, rü ¡rüxĩ i
curuchawa! —nhanagürügü. ⁴¹Rü
jexgumarüü ta Ngechuchuxũ
nacugüecüraxũ ga paigüarü ãé̃xgacügü,
rü ngüexëerüügü ga ore ga mugüwa
nguxëé̃taegüxũ, rü Parichéugü, rü togü
ga ãé̃xgacügü ga itaxũgü ga jaguãxgü.
Rü nügümaã nhanagürügü: ⁴²—Rü
nüma rü togüxũ namaxëxëe notürü
tama nüxũ nacuax na nügütama
namaxëxëxũ. Rü ngëxguma chi aixcuma
Judéugüarü ãé̃xgacü ja tacü jixügu, rü
nhüxma rü ¡ínaxĩx i curuchawa na nüxũ
jaxögüxũcax! ⁴³—Rü nüma nagu
naxĩnügü rü Tupana tá nüxũ
narüngüxëe. Écü, nhüxma rü Tupana
nüxũ rüñgüxëé̃x ega aixcuma nüxũ
nangüxëé̃chaügu. ¿Tama exna
nümatama tamaã nüxũ jaxuxũ na
Tupana Nane jĩxũ? —nhanagürügü.
⁴⁴Rü woo ga jema máé̃tagüxũ ga naxrüü
curuchawa ipotagüxũ, rü namaã
naguxchigagü.

Naju ga Ngechuchu

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49;

Ju 19.28-30)

⁴⁵Rü jexguma rü guxũ ga naãnewa
naxëãne. Rü tocuchigu inaxügü ga jema
nhüxmata tamaé̃xpüxarü ngorawa
nangu ga jáuanecü. ⁴⁶Rü jema
tamaé̃xpüxarü ngoragu nixĩ ga
Ngechuchu ga tagaãcü aita naxüxũ, rü
nhaxũ: —Erí, Erí, ¿damá chabátani?
—nhanagürü. Rü ngëma rü nhaxũchiga
nixĩ:

“Pa Chorü Tupana, Pa Chorü
Tupanax, ¿tüxcüü choxũ nuã cutax?”
nhaxũchiga nixĩ. ⁴⁷Rü nümaxũ ga
duüxũgü ga jéma jexmagüxũ rü nüxũ
naxĩnüe, rü nhanagürügü: —Nhaã jatü
rü nuxcümáxücü ga Tupanaãrü orearü
uruũ ga Eríacax naca —nhanagürügü.
⁴⁸Rü jexgumatama rü wüxi ga jema
duüxũgü ga jéma jexmagüxũ rü
inanhaãchi rü Ngechuchuxütawa
nanange ga wüxi ga tüaxmü ga wĩü ga
marü ngüchiãxüchicümaã jawaixëé̃xũ.
Rü wüxi ga dexnewa najanaĩx. Rü
nhüxmachi Ngechuchuaãxgu nanawex na
nüxũ natuxuxücax. ⁴⁹Notürü ga jema
togü ga duüxũgü ga jéma jexmagüxũ rü
nhanagürügü: —Jixrüma. Rü ngĩã
itarüdaunü ngoxita Ería nuã ü na nüxũ
janangüxëé̃xücax —nhanagürügü. ⁵⁰Rü
wenaxärü tagaãcü aita naxü ga
Ngechuchu, rü nhüxmachi naju. ⁵¹Rü
jexgumatama ga tupauca ga taxüneärü
tüjemachiãxũ rü taxregu narügaute. Rü
daxüwa inanaxügü ga na nagautexũ rü
nhüxmata nhaxtüwa nangu. Rü
naxĩãxãchiane, rü narüngüxtegu ga
nutagü ga itacü. ⁵²Rü juetamaüügü rü

ningenagü. Rü wena namaxê ga muxüma ga duüxügü ga juechiréxü ga Tupanaaxü jaxögüxü. ⁵³Rü jexguma Ngechuchu wena maxüguwena, rü naxmaüwa ínachoxü ga jema duüxügü ga wena maxêxü. Rü Jerucharéüwa naxí. Rü muxüma ga duüxügü nüxü nadaugü. ⁵⁴Rü jema churaragüarü äëxgacü rü norü churaragü ga Ngechuchuna ídaugüxü, rü nüxü nadaugü ga na naxíäxächianexü rü guxüma ga jema ngupetixü. Rü jexguma rü poraäcü namuüë, rü nhanagürügü: —Aixcuma nixí ja daa jatü i Tupana Nane na jíixü —nhanagürügü. ⁵⁵Rü ijexmagü ga mucüma ga ngecügü ga jéma jaxüwa nüxü rüdaunücü. Rü jema ngecügü ijixí ga Ngechuchuxü fíxümücügücü rü nüxü rüngüxêëgücü ga jexguma Gariréaanewa ne naxüxgu. ⁵⁶Rü jema ngecügütanüwa ijexma ga María ga Magadácüäx, rü María ga Tiagu rü Juche naë, rü Zebedéu namax ga Tiagu rü Juáü naë.

**Ngechuchu rü naxmaügu
najaxüchigü**

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56;
Ju 19.38-42)

⁵⁷Rü jexguma marü nachütachaügu, rü jéma nangu ga wüxi ga jatü ga Arimatéacüäx ga taarü díeruäcü ga Juchegu äëgacü. Rü nüma rü ta Ngechuchuxü najaxö. ⁵⁸Rü nüma rü Piratuna najaca rü ngoxita name na najauxäxü ga Ngechuchuxüne ga curuchawa. Rü Piratu norü churaragüxü namu na nüxna naxägüäxüçax ga Ngechuchuxüne. ⁵⁹Rü Juche nanajaxu

ga Ngechuchuxüne ga curuchawa. Rü wüxi ga naxchápenüü ga ngëmataxümaã nananuque. ⁶⁰Rü jema naxmaü ga jexwacaxüxü ga Juche nügüçaxtama duüxügüxü jacaxmaxêëxü ga nuta ga tacüarü maxpüxüwa jexmaxügu najaxücuchi ga Ngechuchuxüne. Rü nhüxmachi nanangüxtaü namaã ga wüxi ga nuta ga taxüchicü. Rü jemawena rü ínixü. ⁶¹Rü jéma Ngechuchumaüärü toxmaxtawa irütogü ga María ga Magadácüäx rü naí ga María.

**Purichíagü nüxna nadaugü ga jema
naxmaü ga Ngechuchuxü nagu
jaxüchigüxü**

⁶²Rü moxüäcü ga ngüxchigaarü ngunexügu rü paigüarü äëxgacügü rü Parichéugü rü jéma Piratuxütawa naxí. ⁶³Rü nhanagürügü nüxü: —Pa Corix, nüxna tacuaxächie ga jema jatü ga Ngechuchu ga idorataxáxü rü jexguma namaxügu rü nhanagürü tomaã:

“Ngëxguma chajuxgu rü tamaëxpüx i ngunexüguwena rü wena táxarü ícharüda”, nhanagürü tomaã. ⁶⁴—Rü ngëmamax tanaxwaxe i churaragü ngéma cumugü na nüxna jadaugüxüçax i ngéma naxmaü nhüxmatáta tamaëxpüx i ngunexüwa nangu na tama chütacü ngéma naxüxüçax i norü ngütexügü na jajauxgüäxüçax i naxüne rü nhüxmachi duüxügümaã nüxü na jaxugüxüçax na marü wena namaxüxü. Erü ngëxguma chi ngémaäcü naxüpetügu, rü noxriarü jexera tá nixí na duüxügüxü nawomüxêëxü —nhanagürügü. ⁶⁵Rü Piratu nhanagürü nüxü: —Ngëägü nixí i churaragü i

peçax. ¡Ëcü ngéma namaã pexĩ na meãma pema penaxwaxexũãcũma nũxna pedaugũxũçax i naxmaũ! —nhanagĩrũ. ⁶Rũ jema churaragũmaã jema naxĩ, rũ meãma najataixẽegũ ga guma nuta ga Ngechuchumaxũ namaã rũngũxtaũcü. Rũ nanaxũarũ cuaxruũãxgũ na taxúema naẽchita ínaxũgachigũxũçax ga guma nuta. Rũ nhũxmachi jexma nanamugũ ga churaragũ na nũxna nadaugũxũçax.

Wenaxãrũ namaxũ ga Ngechuchu
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Ju 20.1-10)

28 ¹Rũ chawũruarũ ngunexũguwena ga jũxũarũ paçmama, rũ jema naxmaũwa ijadaugũ ga María ga Magadãcũãx rũ naĩ ga María. ²Rũ ngũrũãchi poraãcü naxĩãxãchiane, jerũ wũxi ga dauxũcũãx ga Cori ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ ínaruĩ, rũ naxmaũwa nangu rũ ínangũxgachi ga guma nuta ga namaã nangũxtaũcü ga jema naxmaũ. Rũ nhũxmachi guma nutaẽtũwa narũto. ³Rũ jema orearũ ngeruũ rũ wũxi ga bajxbexanexũrũũ nijauracũũ. Rũ nacómũxũchi ga naxchiru. ⁴Rũ jexguma jemaxũ nadaugũgu ga churaragũ rũ norũ muũmaã nidũruxe, rũ jexma nijuãchitanũ. ⁵Rũ jexguma ga jema orearũ ngeruũ, rũ nhanagũrũ ngĩxũ ga jema ngeçũgũ: —¡Tãũ i pemuũẽxũ! Chama nũxũ chacuax rũ naxçax pedaugũ ja Ngechuchu ga guma curuchawa japotagũãcü. ⁶Nataxuma i nuã, erũ marũ wena namaxũ, jema nũma ũpa pemaã nũxũ jaxuxũrũũ. ¡Rũ nuã pexĩ, rũ ípejadax i naxmaũ i ngẽma inaxũgũãxũwa ga naxũne! ⁷¡Rũ paxa ípeixĩ, rũ norũ ngũexũgũmaã nũxũ pejarũxugũe rũ marũ wena namaxũ ja Ngechuchu! Rũ nhũxma

rũ marũ pexũpa nũxĩra Gariréanewa naxũ i nũmax. Rũ ngẽma tá nixĩ i nũxũ pejadauxũ. Rũ ngẽma nixĩ i ore i pemaã nũxũ çajarũxuxũ —nhanagũrũ. ⁸Rũ jexguma ga jema ngeçũgũ rũ paxama nũxna íjjaxĩ ga jema naxmaũ. Rũ imuũẽ, notũrũ itaãegũ ta. Rũ poraãcü iixũãchi na Ngechuchuarũ ngũexũgũmaã nũxũ na janaxugũexũçax ga jema ore ga dauxũcũãx ngĩmaã nũxũ ixuxũ. ⁹Rũ jexguma inaxũãchijane, rũ ngũrũãchi jema ngĩçax nangox ga Ngechuchu, rũ ngĩxũ narũimoxẽ. Rũ ngĩmagũ rũ Ngechuchuçax íjabuxmũ rũ nũxũ íjacuaxũũgũ, rũ naparawa inaĩxãchitanũ. ¹⁰Rũ nũma ga Ngechuchu rũ nhanagũrũ ngĩxũgũ: —¡Tãũ i pemuũẽxũ! ¡Rũ ípeixĩ rũ çaueneegũ i chorũ ngũexũgũmaã nũxũ pejarũxu rũ Gariréanewa naxĩ! Rũ ngẽma tá nixĩ i choxũ nadaugũxũ —nhanagũrũ.

Churaragũ rũ paigũarũ
ãẽxgacũgũmaã nũxũ najarũxugũe
ga jema ngupetũxũ

¹¹Rũ jexguma ga jema ngeçũgũ rũ namagu naxĩjane, rũ nhuxre ga churaragũ ga jema naxmaũwa dauxũtaegũxũ rũ Jerucharẽũwa naxĩ. Rũ paigũarũ ãẽxgacũgũmaã nũxũ najarũxugũe ga guxũma ga jema ngupetũxũ. ¹²Rũ jema paigũarũ ãẽxgacũgũ rũ namaã najarũdexagũ ga togũ ga ãẽxgacũgũ ga itaxũgũ ga jaguãxgũ. Rũ nũgũmaã nanamexẽegũ ga ãcũmaã tá churaragũxũ na jaxucuxẽgũxũ. Rũ nhũxmachi nũxna ngĩxũ naxãgũ ga tacũ ga dũeru. ¹³Rũ namaã nũxũ nixugũe rũ nhanagũrũgũ: —¡Pema rũ nhaperũgũgũ tá: “Ngẽxguma çhũtaci tapeejane, rũ norũ ngũexũgũ toechita ngẽma naxĩ rũ

najajauxgü ga naxũne” nhaperügügu tá!
 14Rü ngëxguma ãëxgacü ja Piratu tá nüxũ
 cuaxgu i ngëma ngupetüxũ, rü toma rü tá
 namaã tidexagü rü namaã tá tanamexëë na
 taxuũma pemaã naxüxüçax
 —nhanagürügu. 15Rü jexguma ga jema
 churaragü rü ngixũ najauxgü ga jema
 diëru. Rü jema ãëxgacügü namaã nüxũ
 ixugüxürüü duũxũgümaã nüxũ nixugüe.
 Rü nhuxma rü ta ngëmatama dexa nixĩ i
 nüxũ jaxugüxũ i Judéugü.

**Ngechuchu nanamu ga
 norü ngúexũgü**

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49;

Ju 20.19-23)

16Rü jema 11 ga Ngechuchuarü
 ngúexũgü rü Garirëaana naxĩ ga guma
 maxpüne ga Ngechuchu namaã nüxũ

ixuxũnewa. 17Rü jexguma Ngechuchuxũ
 nadaugügu rü nüxũ nicuaxüüügü, woo
 nhuxre ga norü ngúexũgü rü tama
 aixcuma najaxögü na Ngechuchu jixũ.
 18Rü jexguma ga Ngechuchu rü naxçax
 nixũ, rü nhanagürü nüxũ: —Tupana rü
 ãëxgacüxũ choxũ nixixëë i guxũ i
 dauxũgüxũ i naãnewa rü guxũ i nhama i
 naãnewa. 19—Rü nhuxma rü chanaxwaxe
 i guxũ i nachüãnewa pexĩ i guxũ i
 duũxũgütanüwa. ¡Rü chorü duũxũgüxũ
 pejaxüxüxëëx! ¡Rü ípenabaiüxëëx
 chauégagu rü Chaunatüégagu rü Naã i
 Üünexũégagu! 20¡Rü penangúexëëx na
 naga naxĩnüëxüçax i guxũma i ngëma
 pexũ chamuxũ! ¡Rü düçax, guxũgutáma
 pexütawa changëxmaëcha nhuxmatáta
 nagú i naãne! —nhanagürü ga
 Ngechuchu.